

AVIZAT CLDPS HARGHITA

**Președinte,
János Edit**

APROBAT CA ISJ HARGHITA

**Inspector Școlar General,
Demeter Levente**

**PLAN LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU
DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PROFESIONAL ȘI TEHNIC (PLAI) 2021-2025
HARGHITA**

Întocmit:

**Kedves Mónika
Miklós Csaba**

Cuprins

1	CUVÂNT ÎNAINTE	5
2	REZUMAT	6
3	CONTEXTUL REGIONAL.....	8
4	DEMOGRAFIE	11
4.1	SITUAȚIA ACTUALĂ. EVOLUȚII DEMOGRAFICE.....	11
4.1.1	Populația totală. Dinamica generală.....	11
4.1.2	Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural).....	12
4.1.3	Distribuția pe sexe.....	12
4.1.4	Structura pe grupe de vârstă	12
4.1.5	Structura pe sexe în cadrul grupelor de vârstă.	13
4.1.6	Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale	14
4.1.7	Structura etnică.....	14
4.1.8	Mișcarea migratorie.....	14
4.1.9	Proiecții demografice.....	15
4.1.10	Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT.....	16
5	PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN.....	17
5.1	PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI.....	17
5.1.1	Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB).....	17
5.1.2	Productivitatea muncii	17
5.1.3	Firmele din județ. Dinamica, repartitia sectorială și pe clase de mărime.	18
5.1.4	Valoarea adăugată brută	20
5.1.5	Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii22	
5.2	INFORMAȚII PARȚIALE.....	24
5.2.1	Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate	24
5.2.2	Cercetarea - dezvoltarea	24
5.2.3	Industria	26
5.2.4	Infrastructura de transport.....	27
5.2.5	Agricultura.....	27
5.2.6	Silvicultura.....	29
5.2.7	Turismul.....	31
5.2.8	Zona montană și dezvoltarea durabilă–aspecte specifice ruralului montan	32
5.3	CONCLUZII DIN ANALIZA MEDIULUI ECONOMIC.	34
5.4	IMPLICAȚIILE PENTRU ÎPT:.....	35
6	PIAȚA MUNCII	38
6.1	PIAȚA MUNCII LA NIVEL REGIONAL	38
6.2	PIAȚA MUNCII LA NIVEL JUDEȚEAN	38
6.2.1	Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe 38	
6.2.2	Șomajul înregistrat.....	42
6.2.3	Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă	43
6.2.4	Evoluția salariaților din județul Harghita	44
6.2.5	Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante.....	46
6.2.6	Proгноze privind cererea și oferta de locuri de muncă.....	47
6.2.7	Implicații pentru IPT.....	57
6.2.8	Concluzii pentru ÎPT:	60
7	ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL HARGHITA	63
7.1	CONTEXT REGIONAL	63

7.2	DATE ÎPT LA NIVELUL JUDEȚULUI HARGHITA.....	64
7.2.1	Contextul demografic și populația de vârstă școlară	64
7.2.2	Indicatori de intrare	65
7.2.3	Indicatori de proces	68
7.2.4	Indicatori de ieșire	71
7.2.5	Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație	72
7.2.6	Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior.....	77
7.2.7	Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	77
7.2.8	Indicatori de impact	77
7.3	OFERTA ȘCOLILOR DIN ÎPT JUDEȚEAN	79
7.3.1	Rețeaua unităților școlare IPT din județul Harghita.....	79
7.3.2	Infrastructura unităților școlare	81
7.3.3	Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional ...	82
7.3.4	Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar.....	85
7.3.5	Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional și dual.....	86
7.3.6	Parteneriatul cu operatorii economici	88
7.3.7	Asigurarea calității în ÎPT.....	90
7.3.8	Alte aspecte și concluzii privind oferta de pregătire prin ÎPT	90
7.3.9	Principalele concluzii din analiza ÎPT județean.....	92
7.3.10	Concluzii din analiza ofertei TVET curente	97
8	MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PLAI	98
8.1	PROCESUL DE MONITORIZARE.....	98
8.2	ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA.....	100
8.3	REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI.....	101
9	ACȚIUNI PROPUSE.....	106

1 Cuvânt înainte

Procesul de planificare în sistemul de educație și formare profesională *pe termen lung* este structurat pe patru niveluri: strategiile la nivel național, Planurile Regionale de Acțiune pentru Învățământul profesional și tehnic (PRAI), Planurile locale (PLAI – la nivel județean) și Planurile de acțiune ale școlilor (PAS).

Ca document de importanță majoră pentru Inspectoratul școlar PLAI are rolul de a asigura alinierea învățământului la tranzițiile rapide intervenite atât pe piața muncii cât și într-o economie bazată pe informare, cunoaștere participativă, punând accent pe formarea de competențe.

Un alt aspect important în cea ce privește PLAI este de a realiza și menține legătura PRAI-PLAI-PAS în sensul de a realiza o corelare socio-economică între inițiativele regionale, județene, respectiv cele prevăzute la nivelul școlilor împreună cu agenții economici.

Procesul de planificare PRAI-PLAI-PAS a debutat în 2003 și este supus unei revizuiri anuale. PLAI constituie un cadru de acțiune la nivelul județului pe baza unui set de priorități și măsuri, desprinse din analiză și convenite prin PRAI la nivel regional. De asemenea, PLAI oferă un cadru de referință pentru elaborarea și armonizarea planurilor elaborate de fiecare școală în parte.

Scopul principal al PLAI este de a contribui, prin măsuri coordonate cu celelalte niveluri de planificare, la îmbunătățirea corespondenței dintre oferta sistemului de educație și formare profesională și comanda socială, dintr-o perspectivă integrată a nevoilor de dezvoltare economică și socială a județului și a regiunii.

La planificarea, respectiv întocmirea PLAI trebuie avut în vedere în primul rând evoluțiile prezente și viitoare ale județului din punct de vedere demografic și economic. După stabilirea acestui punct de pornire, deziderat un scop elementar ar fi convingerea societății despre dezvoltarea, importanța învățământului profesional și tehnic cu un rol important în crearea și menținerea locurilor de muncă, respectiv în a menține tineretul acasă.

Prin acești primi pași s-ar realiza în primul rând o raționalizare a rețelei școlare, respectiv conceperea unui curriculum pe termen mediu și lung, cu o reală contribuție a agenților economici în conceperea CDL-lor. Acest curriculum ar putea fi modificat, corelat în funcție de evoluțiile intervenite pe plan economic și social, dar cu păstrarea coloanei vertebrale a acestuia.

PLAI a fost elaborat în cadrul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social în Formare Profesională. După adoptarea de către Comitetul Local de dezvoltare a Parteneriatului

Social pentru Formarea Profesională (CLDPS), PLAII este aprobat de către Inspectoratul școlar ca document-cadru de planificare strategică la nivelul județului.

În întocmirea analizelor din cadrul acestui document principala sursă de date a constituit baza de date a INSSE (<http://statistici.INSSE.ro>).

2 Rezumat

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei județene, precum și situația curentă a învățământului profesional și tehnic județean (oferta de educație și formare profesională).

Constatările – formulate din perspectiva implicațiilor pentru dezvoltarea viitoare a învățământului profesional și tehnic județean – sunt rezumate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză, sub forma unor **concluzii și recomandări** în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională. Scopul final al demersului de analiză este reprezentat de **Planul de măsuri** – propus pentru transpunerea în acțiune a principalelor concluzii și recomandări.

Analiza demografică indică o scădere a populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțită de îmbătrânirea populației. Sunt de reținut și diversitatea etnică, distribuită inegal, și ponderea semnificativă a populației rurale.

Constatările demografice recomandă la nivelul rețelei școlare măsuri pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială, asigurarea accesului la educație și formare profesională (cu accent pe calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor (concentrarea resurselor în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces, etc.). De asemenea, invită școlile să colaboreze în rețea și să-și diversifice oferta de servicii (în special prin formarea adulților, pentru compensarea pierderilor de populație școlară).

Din **analiza mediului economic județean** se constată diversitatea activităților economice, avansul din ultima perioadă al serviciilor față de industrie, ponderea industriei mai ridicată decât la nivel regional, potențialul de dezvoltare în construcții, suprafața agricolă sub valorificată, resurse conexe agriculturii montane nevalorificate. Se desprind concluziile cu privire la creșterea numărului de firme și personalul IMM, dinamica încurajatoare a investițiilor brute și a investițiilor străine directe, în mod deosebit în industria prelucrătoare, urmată de sectorul transport, depozitare, comunicații și de comerț. În paralel cu restructurările din industrie care au afectat firmele mari, a crescut numărul și personalul din întreprinderile mici și mijlocii.

În condițiile în care o mare parte din suprafața județului aparține zonei montane, o secțiune distinctă este afectată analizării problematicei ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile – conducând la nevoia unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională.

Principalele constatări din *analiza pieței muncii* indică o scădere a populației active și a populației ocupate (în mod deosebit în mediul rural și în cazul femeilor). Rata de activitate și rata de ocupare au avut tendință de creștere. Evoluția și structura comparativă pe niveluri de instruire a populației ocupate și a șomerilor evidențiază că șansele de ocupare, respectiv de evitare a șomajului, cresc odată cu creșterea nivelului de instruire. Nivelul general de educație al populației ocupate din județ este mai ridicat decât media pe țară, dar se constată decalaje semnificative pe medii rezidențiale (nivelul de instruire al populației ocupate din mediul rural fiind mult mai scăzut decât în mediul urban).

Capitolul privind educația și formarea profesională analizează contextul european și național, precum și principalii indicatori care definesc contextul educațional, evoluția populației școlare, cheltuielile/elev, situația resurselor umane din învățământul profesional și tehnic, condițiile de învățare (baza materială), cheltuielile medii alocate/elev, numărul de elevi care revin unui profesor, implicațiile descentralizării funcționale și importanta implicării partenerilor sociali, gradul de acoperire al serviciilor de orientare și consiliere, opțiunile elevilor pentru ÎPT, evoluția ratelor de cuprindere în educație și de abandon școlar, ratele de tranziție pe niveluri educaționale, etc. O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin ÎPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PRAI și PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare. Este analizată de asemenea implicarea școlilor în formarea adulților. Principalele constatări din analiza sistemului de educație și formare profesională din regiunea centru sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei regionale, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor priorități și acțiuni pentru dezvoltarea viitoare a formării profesionale prin instituțiile școlare precum și a unor recomandări pentru planurile de școlarizare pe termen lung.

3 Contextul regional

Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru este un document-cadru la nivel regional prin care se stabilește viziunea de dezvoltare, obiectivul global și obiectivele specifice pentru perioada de programare, propunând direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru are ca obiectiv global „dezvoltarea echilibrată a Regiunii Centru prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale precum și întărirea coeziunii sociale”.

Contextul demografic

Din analiza evoluțiilor demografice, principalele provocări relevante și pentru planificarea strategică în educație și formare profesională sunt:

- densitatea scăzută a populației, sub cea înregistrată la nivel național
- scăderea demografică cauzată de migrația externă și sporul natural negativ
- proces accentuat de îmbătrânire demografică
- diversitate etnică, lingvistică și religioasă

Repartiția geografică a unităților administrativ-teritoriale din regiune

Analiza repartiției geografice a unităților administrativ-teritoriale din regiune oferă repere importante pentru măsurile care privesc planificarea ofertei de educație și formare profesională, rețeaua școlară și investițiile în educație. Regiunea Centru are o rată de urbanizare (58% în anul 2011), superioară celei înregistrate la nivelul României. În cadrul regiunii, numărul de localități urbane este repartizat echilibrat între județele Alba, Mureș, Sibiu (cu câte 11 orașe), Brașov (10 orașe) și Harghita (9 orașe), județul Covasna având doar 5 orașe. Doar 6 așezări urbane sunt orașe mari (10,5% din totalul orașelor și municipiilor) având o populație de peste 50.000 de locuitori: un oraș cu peste 200.000 de locuitori (Brașov, considerat și pol de creștere), 2 orașe cu populație cuprinsă între 100.000 și 200.000 de locuitori (Târgu Mureș și Sibiu, considerate poli de dezvoltare urbană) și 3 orașe între 50.000 și 100.000 de locuitori (Alba Iulia, Mediaș și Sfântu Gheorghe), restul orașelor având o populație sub 50.000 de locuitori. În ceea ce privește suprafața spațiului rural, județe care dețin ponderi peste 85% sunt: Mureș, Covasna și Harghita.

Contextul economic

Majoritatea activităților economice și îndeosebi cele cu o valoare adăugată brută ridicată se concentrează în orașele mari și în jurul acestora, în timp ce multe localități urbane mici (îndeosebi foste localități miniere sau orașe monoindustriale) și numeroase localități rurale au o situație

economică foarte precară și în curs de deteriorare rapidă. Gradul de coeziune teritorială se menține scăzut, această situație regăsindu-se și la nivelul întregii țări. Considerată altă dată un atu al Regiunii Centru, forța de muncă nu se ridică întotdeauna la nivelul de pregătire necesar pentru o economie competitivă și în ultimul timp în multe domenii economice și în diferite zone ale Regiunii Centru începe să se facă simțită lipsa forței de muncă bine calificată.

Structura economică a Regiunii Centru a suferit modificări substanțiale în ultimii ani. Ponderile unor sectoare economice de bază, precum agricultura, industria extractivă, industria prelucrătoare grea, s-au redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice și a celor din sectorul terțiar cu precădere. Procesul nu este încheiat, fiind de așteptat ca această evoluție să continue și în următorii ani. Orientată spre satisfacerea cererii interne, agricultura beneficiază de un potențial natural important și diversificat. Cu toate acestea, sectorul agricol se află încă la începutul unui lung și dificil proces de modernizare și restructurare, menit să conducă la eficientizare și la valorificarea mai bună a importantului potențial agricol al regiunii.

Economia Regiunii Centru păstrează încă un profil industrial vizibil ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativ ridicată a industriei la formarea produsului intern brut cât și prin ponderea semnificativă a populației ocupat în sectorul secundar al economiei. Profilul industrial al regiunii este dat de industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor, chimică, materialelor de construcții, lemnului, extractivă, textilă și alimentară. Unitățile industriale sunt amplasate în general, în localitățile urbane, și în cazul multor orașe mici dau acestor localități un caracter monospecializat.

În prezent, piloni industriei Regiunii Centru sunt industria alimentară, industria confecțiilor textile, prelucrarea lemnului, materialele de construcții și industria pieselor și subansamblelor auto.

Industria textilă, a confecțiilor textile și a încălțămintei produce în special în regim de lohn mărfuri destinate pieței externe.

Industriile de **prelucrare a lemnului** valorifică importantul potențial silvic al regiunii. Astfel, Regiunea Centru asigură aproximativ 40% din producția națională de cherestea și o cincime din cea de mobilier.

Sectorul serviciilor are o contribuție importantă la formarea produsului intern brut regional, având o dezvoltare semnificativă în ultimii ani.

Domeniile care au înregistrat cele mai mari creșteri sunt **transporturile** (în special transporturile rutiere și cele aeriene), telecomunicațiile, **sectorul financiar-bancar și de asigurări**.

Turismul, cu toate că a înregistrat o serie de progrese pe anumite segmente, cum ar fi agroturismul, nu reușește să valorifice încă importantul potențial turistic al regiunii. Regiunea Centru dispune de un potențial turistic important și diversificat, cu câteva subdomenii în care se bucură de un cert avantaj: turismul montan, turismul balnear, turismul cultural și agroturismul. În ultimii ani, Regiunea

Centru a împărțit cu Regiunea Sud-Est unul din primele 2 locuri în ce privește capacitatea de cazare, numărul de turiști atrași și numărul de înnoptări. Prin faptul că este un domeniu economic în care firmele mici și persoane fizice joacă cel mai important rol și asigură un număr semnificativ de locuri de muncă, turismul este vital pentru economia multor localități mici din Regiunea Centru. Pe de altă parte, dezvoltarea sectorului turistic este importantă și prin efectul multiplicator pe care aceasta îl poate genera în ansamblul economiei.

Domenii strategice de dezvoltare

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru cuprinde 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

1. Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale regionale
2. Creșterea competitivității economice, stimularea cercetării și inovării
3. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie
4. Dezvoltarea zonelor rurale, sprijinirea agriculturii și silviculturii
5. Creșterea atractivității turistice regionale, sprijinirea activităților culturale și recreative
6. Dezvoltarea resurselor umane, creșterea incluziunii sociale

4 Demografie

4.1 Situația actuală. Evoluții demografice.

La nivelul Regiunii Centru, județele cu cea mai populație rezidentă înregistrată la recensământul din 2011 sunt județele Mureș (550,8 mii persoane) și Brașov (549,2 mii persoane), iar județele cu cea mai mică populație rezidentă la ultimul recensământ sunt Covasna (210,1 mii persoane) și Harghita (310,8 mii persoane). Datele statistice furnizate de INS evidențiază o scădere semnificativă a populației județului.

4.1.1 Populația totală. Dinamica generală

Conform statisticilor furnizate de INS județul Harghita poziționează pe locul 5 din 6 la nivelul regiunii, ceea ce reprezintă aproximativ 13% din populația acestei regiuni.

Populația stabilă 2021					
	Total	Femei	Bărbați	Urban	Rural
România	19186201	9794516	9391685	10285960	8900241
R. Centru	2302227	1172160	1130067	1312915	989312
Harghita	299128	151179	147949	126023	173105

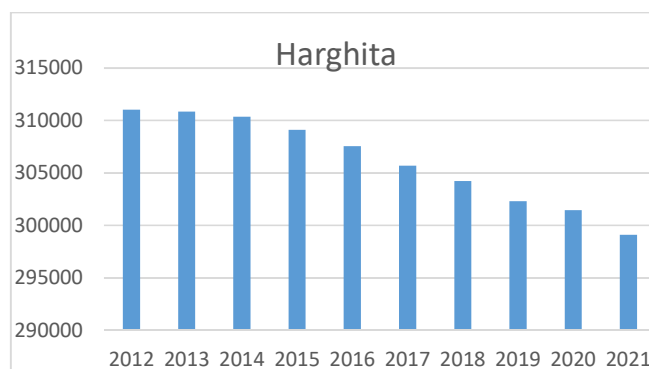
Populația stabilă

Evoluția demografică a județului Harghita

Analizând dinamica demografică se constată o scădere a populației cu 3,83% (11920 locuitori) față de anul 2012. Principalii factori care au determinat diminuarea populației au fost scăderea sporului natural și migrația.

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
311048	310842	310360	309133	307555	305676	304219	302291	301465	299128

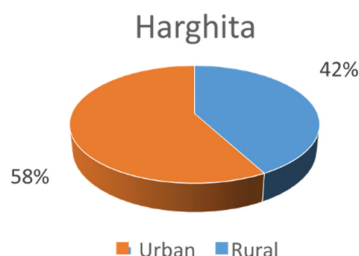
Evoluția demografică a județului Harghita

Defalcarea evoluției demografice a județului

4.1.2 Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

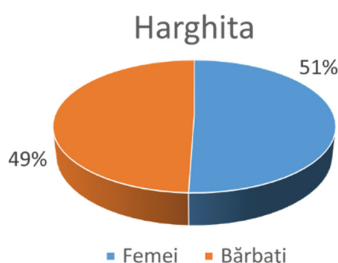
Conform datelor statistice la 1 iulie 2015, Regiunea Centru are un grad relativ ridicat de urbanizare, cu o pondere de 60,1% a populației în mediul rural, ocupând locul al 3-lea din punct de vedere al ponderii populației urbane, peste media națională (56,4%), după regiunile București-Ilfov (91,5%) și Vest (63,7%). În cadrul regiunii, județele cu cel mai ridicat grad de urbanizare sunt Brașov (cu o pondere a populației urbane de 73,5%), Sibiu (67,6%) și Alba (60,1%). În anul 2021, majoritatea populației județului Harghita – 58% – are domiciliul stabil în mediul urban, înregistrând o **creștere** față de anul 2015.

Distribuția pe medii rezidențiale

4.1.3 Distribuția pe sexe

În regiunea Centru, bărbații au o pondere de 51,4% la fel și în județul Harghita structura pe sexe indică o ușoară preponderență a persoanelor de sex masculin (51%).

Distribuția pe sexe

4.1.4 Structura pe grupe de vârstă

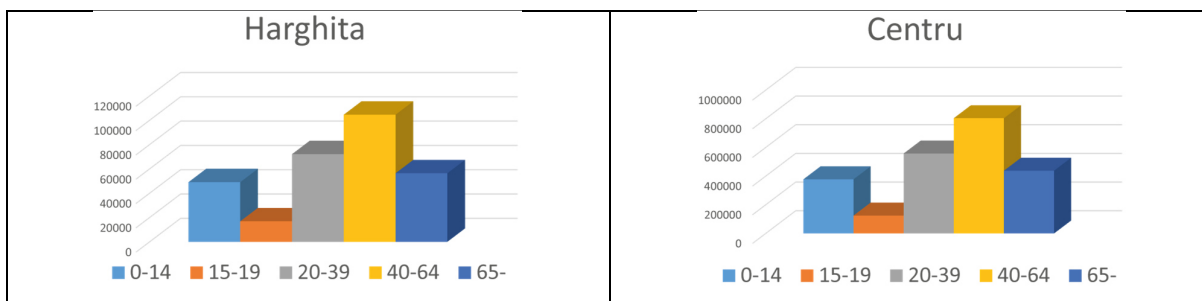
Datele statistice privind evoluția populației după 1990 indică un declin demografic general, mai accentuat pentru grupele de vârstă tinere. În schimb a crescut numărul și ponderea populației vârstnice. Grupa de vârstă 0-19 ani – vârsta populației școlare – în Harghita are o pondere de 22% în structura pe vârste din 2021.

În tabelul de mai jos este prezentată defalcarea structurii pe grupe de vârstă din județul Harghita.

Nr. persoane, anul 2021	0-14	15-19	20-39	40-64	65-
Harghita	49077	16892	72131	104604	56424
Centru	377488	124505	557813	804316	438105

Defalcarea structurii pe grupe de vârstă

În următoarea diagramă este prezentată structura pe grupe de vârstă din județul Harghita în comparativ cu regiunea Centru.

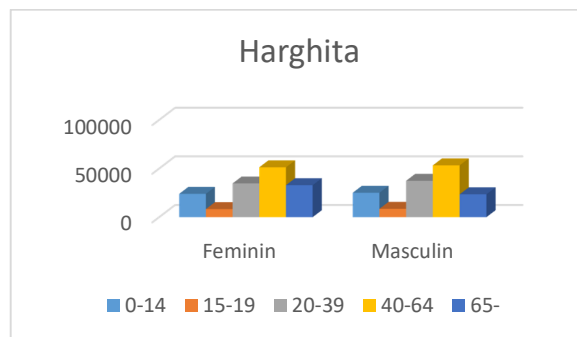
Structura pe grupe de vârstă comparativ cu regiunea centru

4.1.5 Structura pe sexe în cadrul grupelor de vârstă.

În tabelul de mai jos este prezentată defalcarea structurii pe sexe în cadrul grupelor de vârstă din județul Harghita. 54% din locuitorii județului au vârsta peste 40 de ani. Numărul de persoane între 0-14 ani constituie 16,40 % din totalul populației, din care 48,84% sex feminin și 51,16% sex masculin. Între 15-16 ani sunt 16892 de persoane, care reprezintă 5,65% din totalul populației din care 49,14 sex feminin și 51,16% sex masculin. Între 29-39 ani sunt 72131 de persoane, care reprezintă 24,12% din totalul populației din care 48,09 sex feminin și 51,91% sex masculin. Între 40-64 ani sunt 104604 de persoane, care înseamnă 34,97% din totalul populației din care 49,04 sex feminin și 50,68% sex masculin. Peste 65 de ani sunt în total de 56424 de persoane care reprezintă 18,86% din totalul populației din care 58,32 sex feminin și 41,68% sex masculin.

Nr. persoane, anul 2021	0-14	15-19	20-39	40-64	65-
Total	49077	16892	72131	104604	56424
Feminin	23970	8302	34693	51304	32910
Masculin	25107	8590	37438	53300	23514

Populația stabilă

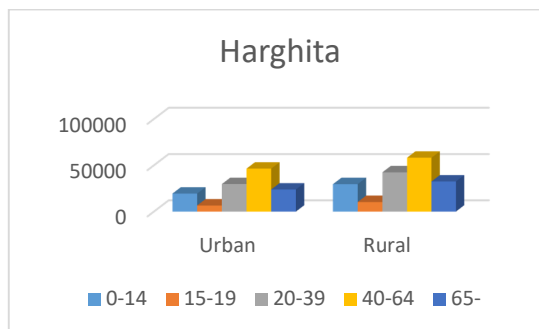
Defalcarea structurii pe sexe în cadrul grupelor de vârstă

4.1.6 Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

Datele statistice privind structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale sunt prezentate în tabelul și diagrama de mai jos, după cum urmează: majoritatea populației județului – 57,86% – are domiciliul stabil în mediul rural și 42,14% are domiciliul stabil în mediul urban.

Nr. persoane, anul 2021	0-14	15-19	20-39	40-64	65-
Total	49077	16892	72131	104604	56424
Urban	19443	6593	29703	46409	23875
Rural	29634	10299	42428	58195	32549

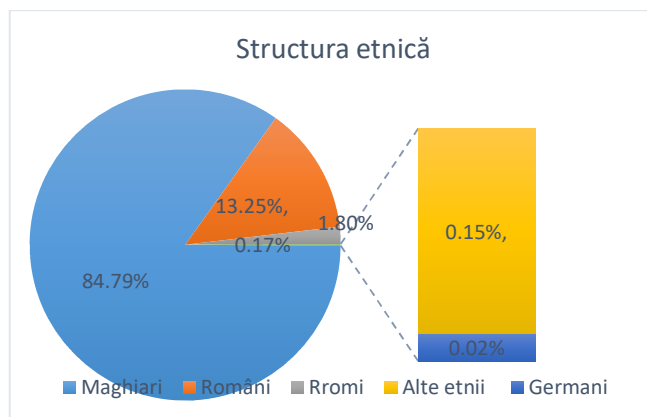
Distribuția pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

Defalcarea pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

4.1.7 Structura etnică

Structura etnică a populației județului este prezentată în figura de mai jos (conform *Recensământului populației din 2011*). Distribuția etnică a populației pe teritoriul județului este variată. În zona Toplița predomină populația de etnie română, maghiarii fiind minoritari numeric. În celelalte zone predomină populația de etnie maghiară, procentul populației românești fiind mai scăzut.

Structura etnică a populației județului Harghita 2011

4.1.8 Mișcarea migratorie

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă (în/din județ) rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat fenomenul îngrijorător al emigrației, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu în perspectiva integrării în UE. De asemenea nu trebuie neglijată migrația temporară – pentru muncă – în țările UE, care s-a accentuat în ultima perioadă de timp. Mulți părinți pleacă la

muncă și își lasă copiii singuri sau în grija unor rude, ceea ce are ca efect scăderea supravegherii părintești și sporirea actelor de indisciplină, mai ales a absențelor de la școală.

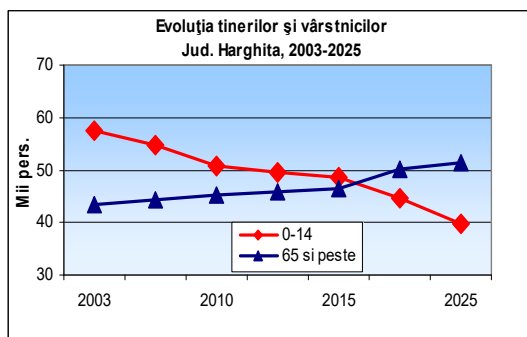
Deși incomplete, datele Eurostat privind evoluția nr. de cetățeni români înregistrați oficial în alte țări europene evidențiază o creștere semnificativă a emigrației (v. Studiul de piața muncii, WYG International, 2007, Phare TVET 2004-2006)

4.1.9 Proiecții demografice

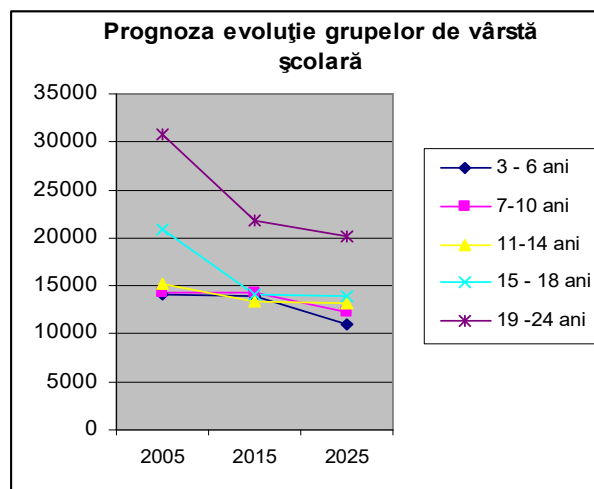
Proгноza demografică realizată de Institutul National de Statistică pentru perioada 2003-2025 indică (într-o variantă medie) o reducere a populației județului cu 11% (36,1 mii locuitori) până în 2025, procent semnificativ mai mare decât în cazul Regiunii Centru (- 9,2%).

Pentru perioada 2005-2013 se prognozează o scădere a populației județului cu circa 9800 (3%), mult mai accentuată fiind scăderea populației din grupa de vârstă de 0-14 ani, cu cca. 5300 persoane (9,7%)

Până în 2015-2017, raportul dintre tineri și vârstnici (fig.4) se va menține favorabil tinerilor, după care raportul se va schimba, procesul de îmbătrânire a populației județului se va accentua. (Sursa: ADR Centru, "Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară din Regiunea Centru în perioada 2005-2025", realizată pe baza prognozei INS).

Evoluția raportului tineri-vârstnici 2003-2025 (mii pers.)

Proгноza evoluției populației de vârstă școlară- 2003-2025 pe grupe de vârstă

În ceea ce privește populația de vârstă școlară și preșcolară, se prognozează reduceri semnificative în grupele 11-14, 15-18 ani și 19-24 ani, care până în 2015 scad cu 11,7%, 32,2%, respectiv 29,2% (mai mici decât media pe Regiune).

Cele mai semnificative reduceri se estimează în grupele 15-18 și 19-24 ani, acestea fiind și cele care încadrează grupul țintă principal pentru planificarea în învățământul profesional și tehnic (15-18 ani pentru liceu, 19-24 ani pentru învățământul postliceal și superior).

Conform PRAI, în intervalul de analiză 2015-2025 se constată o *consolidare* relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce în mod logic conduce la o nevoie crescândă de formare continuă pe piața muncii – fapt pe care trebuie să-l aibă în vedere unitățile de ÎPT interesate de compensarea pierderilor de populație școlară !

4.1.10 Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

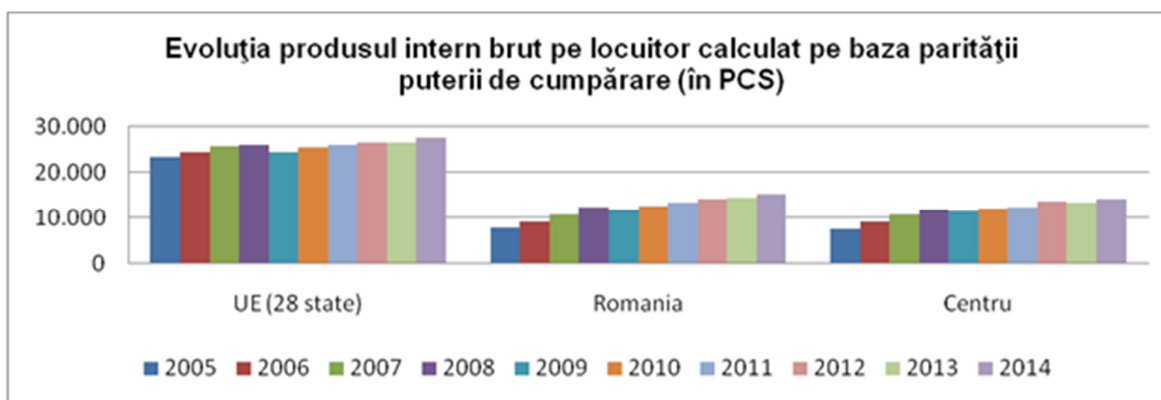
Concluzii	Implicații
Declinul demografic general va continua, mai accentuat pentru populația tânără	Nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman
Scăderea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de migrația externă . Apare pericolul unui deficit de forță de muncă tânără înalt calificată (IT, științe și tehnologie, medicină, etc.) precum și de tineri lucrători cu diverse calificări căutate pe piața europeană a muncii (construcții, asistență socială și medicală, etc.).	Creștere a nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă regională. Racordare realistă la piața europeană a muncii a activităților de informare, orientare și consiliere
Reduceri semnificative ale populației școlare: 15-18 ani: cu 33,2% până în 2025. 19-24 ani: respectiv cu 34,5% până în 2025	Măsuri la nivelul rețelei școlare: • Optimizarea alocării resurselor prin concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces • Optimizarea ofertei prin colaborarea școlilor sau formarea unor consorții de școli care împreună să realizeze o ofertă cuprinzătoare și diversificată, cu acoperire teritorială optimă, eliminând paralelisme nejustificate, ținând noi grupuri (programe pentru adulți)
În intervalul de analiză 2015-2025 se profilează o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani), active pe piața muncii	Nevoi crescând de formare continuă pe piața muncii ⇔ oportunități pentru compensarea pierderilor de populație școlară
Îmbătrânire demografică	Nevoi sporite de personal calificat în asistență socială și medicală Nevoi educaționale specifice (educație non-formală)
Preponderență populației domiciliată în mediul rural și în zona montană	Asigurarea accesului la Î.P.T. în condiții de calitate și varietate de opțiuni Includerea calificărilor specifice zonei montane în oferta ÎPT
Diversitatea și distribuția etnică	Educație multiculturală Asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor (având în vedere dificultățile de constituire a claselor pentru minoritățile cu număr mic de elevi dintr-o zonă) Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate

5 Profilul economic județean

5.1 Principalii indicatori economici

5.1.1 Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)

Valoarea PIB/locuitor – indicator sintetic pentru aprecierea gradului de dezvoltare - plasează Regiunea Centru pe locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest, dar sub nivelul național. Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), PIB/locuitor la nivel regional reprezenta în 2014 51,6% din media europeană (UE-27=100). Analizând ritmurile susținute de creștere a PIB din ultimii ani se constată o tendință de micșorare progresivă în timp a decalajului față de media europeană.

Evoluția produsului intern brut pe locuitor. Sursa: Eurostat

Harghita: pondere semnificativă a VAB în agricultură, vânătoare și silvicultură, pescuit și piscicultură (7,5%, peste media națională și regională). Pondere peste media națională în industrie (35,9%) și apropiată de cea regională în servicii (49,5%), dintre care se remarcă ponderea în administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (13,9%). Construcțiile (7,1%) au o pondere mai redusă decât media la nivel național și regional.

5.1.2 Productivitatea muncii

Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii, pe de o parte, procesul de integrare europeană pe de altă parte. După 2015, sunt prognozate creșteri în toate sectoarele economice până în anul 2018, cele mai accentuate în construcții și industrie. Noi provocări pentru sistemul de educație și formare profesională, din perspectiva contribuției la formarea resurselor umane necesare creșterii competitivității economice regionale.

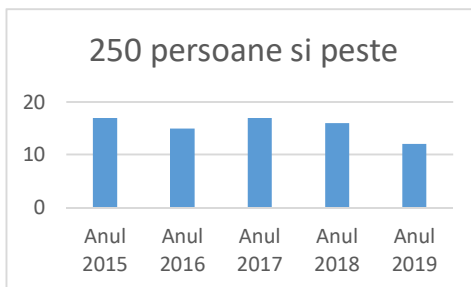
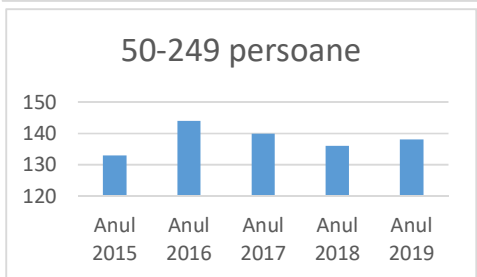
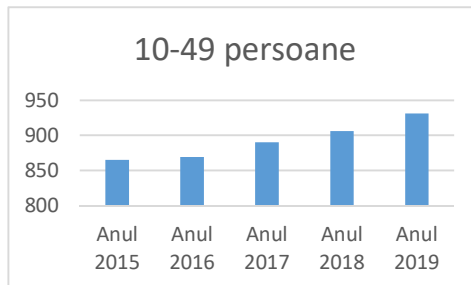
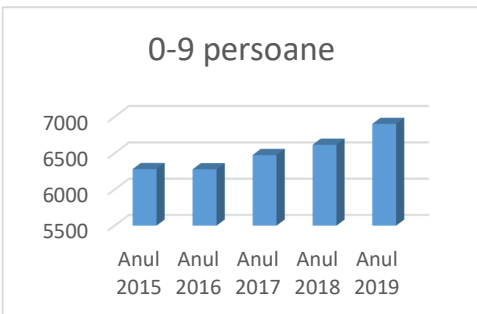
5.1.3 Firmele din județ. Dinamica, repartitia sectorială și pe clase de mărime.

După cum se poate observa din tabelul de mai jos numărul firmelor medii cu angajații până la 249 de persoane a rămas constant în ultimii ani. La firmele mici cu angajații până 49 de persoane, respectiv la firmele micro cu angajații până 9 persoane se constată o ușoară creștere, tocmai de aceea numărul total de firme a crescut cu aproximativ 700 în ultimii 5 ani, cea ce este de fapt îmbucurător. În cea ce privește defalcarea pe activități, pe primul loc se află comerțul cu ridicata și amănuntul, urmat de industria prelucrătoare, activități profesionale științifice și tehnice, hoteluri și restaurante, etc.

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale - secțiuni)	Clase de mărime	UM: Număr				
		Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Total	Total	7298	7308	7523	7675	7984
-	<i>0-9 persoane</i>	6283	6280	6476	6617	6903
-	<i>10-49 persoane</i>	865	869	890	906	931
-	<i>50-249 persoane</i>	133	144	140	136	138
-	<i>250 persoane si peste</i>	17	15	17	16	12
A Agricultură, silvicultură și pescuit	Total	360	364	351	354	343
-	<i>0-9 persoane</i>	305	304	293	299	292
-	<i>10-49 persoane</i>	53	57	56	53	49
-	<i>50-249 persoane</i>	1	2	1	1	2
-	<i>250 persoane si peste</i>	1	1	1	1	:
B Industria extractivă	Total	27	23	24	23	24
-	<i>0-9 persoane</i>	18	15	17	16	16
-	<i>10-49 persoane</i>	8	7	6	6	6
-	<i>50-249 persoane</i>	1	1	1	1	2
C Industria prelucrătoare	Total	1215	1189	1201	1207	1261
-	<i>0-9 persoane</i>	882	860	880	883	935
-	<i>10-49 persoane</i>	252	244	234	247	251
-	<i>50-249 persoane</i>	70	75	77	67	66
-	<i>250 persoane si peste</i>	11	10	10	10	9
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	Total	23	25	22	21	20
-	<i>0-9 persoane</i>	17	20	17	17	16
-	<i>10-49 persoane</i>	4	3	4	3	3
-	<i>50-249 persoane</i>	2	2	1	:	1
-	<i>250 persoane si peste</i>	:	:	:	1	:
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	Total	59	54	52	48	46
-	<i>0-9 persoane</i>	38	34	33	30	27
-	<i>10-49 persoane</i>	15	14	13	13	13
-	<i>50-249 persoane</i>	6	6	6	5	6
F Construcții	Total	729	732	730	733	818
-	<i>0-9 persoane</i>	610	619	611	607	667

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale - secțiuni)	Clase de mărime	UM: Număr				
		Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
-	10-49 persoane	105	100	105	112	138
-	50-249 persoane	14	13	14	14	13
-	250 persoane si peste	:	:	:	:	:
G Comerț cu ridicata si cu amănuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor	Total	2372	2280	2354	2342	2350
-	0-9 persoane	2105	2007	2064	2049	2064
-	10-49 persoane	241	247	264	262	256
-	50-249 persoane	24	24	23	29	29
-	250 persoane si peste	2	2	3	2	1
H Transport si depozitare	Total	418	431	449	467	460
-	0-9 persoane	359	370	386	405	401
-	10-49 persoane	55	57	58	56	54
-	50-249 persoane	3	3	3	4	3
-	250 persoane si peste	1	1	2	2	2
I Hoteluri si restaurante	Total	511	522	515	523	527
-	0-9 persoane	460	454	447	443	445
-	10-49 persoane	47	63	64	76	79
-	50-249 persoane	4	5	4	4	3
J Informații si comunicații	Total	227	232	256	268	301
-	0-9 persoane	213	220	237	253	286
-	10-49 persoane	13	11	18	13	12
-	50-249 persoane	:	:	1	2	3
-	250 persoane si peste	1	1	:	:	:
K Intermedieri financiare si asigurări	Total	74	88	85	91	87
-	0-9 persoane	73	85	82	88	84
-	10-49 persoane	1	3	3	3	3
L Tranzacții imobiliare	Total	118	122	130	136	149
-	0-9 persoane	116	120	129	135	146
-	10-49 persoane	2	2	1	1	3
M Activități profesionale, științifice si tehnice	Total	587	631	690	736	793
-	0-9 persoane	575	621	681	725	778
-	10-49 persoane	12	9	9	11	15
-	50-249 persoane	:	1	:	:	:
N Activități de servicii administrative si activități de servicii suport	Total	258	264	281	301	313

Unități locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2,
clase de mărime după numărul de salariați

Evoluția numărului unităților locale active pe clase de mărime

După cum se observă din tabelul de mai sus în rândul firmelor mari s-a înregistrat o scădere în timp ce numărul firmelor medii a rămas relativ constant, creșteri s-au înregistrat în rândul firmelor mici, dar mai ales în cadrul firmelor micro. Acest trend nu este surprinzător luând în considerare globalizarea economică mondială.

5.1.4 Valoarea adăugată brută

Datele prognozate privind evoluția PIB indică la nivelul regiunii Centru o creștere în 2019 cu 29036,7 milioane lei (39%), mai mare decât creșterea medie la nivel național (37,5).

În interiorul regiunii Centru se prognozează că cele mai mari creșteri ale PIB în 2019 față de 2014 se vor înregistra în județul Brașov (41,1%) și Sibiu (39,8%), iar cele mai mici creșteri ale PIB se vor înregistra în județul Alba (36,1%).

Indicii de disparitate pentru calculați conform metodologiei INS, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, au pentru PIB valori apropiate în perioada 2014-2019, în ușoară scădere spre finalul intervalului (de la 94,7% în 2015 la 94,2% în 2019).

Indicatori	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PRODUS INTERN BRUT – milioane lei, prețuri curente						
Total economie	667577	712832	757031	805889	859886	917736
Regiunea CENTRU	74303,0	79971,3	84997,5	90548,0	96748,2	103339,7
ALBA	11138,8	11751,2	12502,1	13310,7	14212,2	15165,4
BRAȘOV	22487,2	24455,3	25991,0	27728,9	29662,1	31724,3
COVASNA	4920,0	5273,2	5615,9	5968,3	6362,5	6781,0
HARGHITA	7134,7	7622,8	8102,5	8613,2	9181,6	9784,3
MUREȘ	14522,3	15670,3	16639,3	17702,2	18900,8	20169,1
SIBIU	14100,1	15198,3	16146,8	17224,5	18429,0	19715,5
PRODUS INTERN BRUT – modificări procentuale față de anul anterior						
Total economie	3	3,8	4,2	4,3	4,5	4,7
Regiunea CENTRU	3,6	4,6	4,3	4,4	4,6	4,8
din care valoarea adăugată brută din:						
Industria						
Total economie	3,7	2,0	4,0	5,3	5,7	5,4
Regiunea CENTRU	4,7	5,4	4,1	5,3	5,7	5,4
Agricultură, silvicultură, piscicultură						
Total economie	2,4	-9,4	9,0	1,9	1,9	1,9
Regiunea CENTRU	6,7	-10,3	9,0	1,9	1,9	1,9
Construcții						
Total economie	2,3	8,8	5,7	6,0	6,3	6,6
Regiunea CENTRU	2,4	8,7	6,0	5,9	6,2	6,5
Servicii						
Total economie	2,5	4,7	3,4	3,9	4,1	4,5
Regiunea CENTRU	2,5	4,8	3,4	3,9	4,3	4,7

Sursa: INS - Comisia națională de prognoză – mai 2016,
calculați conform metodologiei INS, prin raportarea nivelului regional la nivelul național.

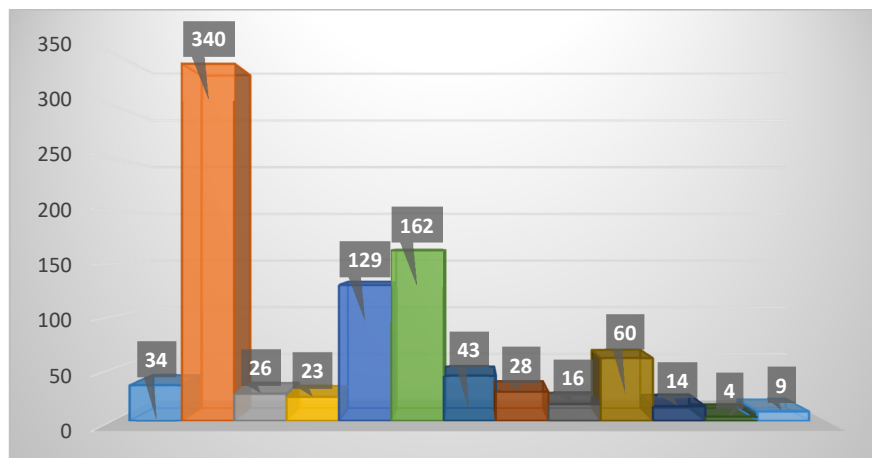
În cazul județului **Harghita** PIB are o creștere procentuală mai semnificativă în regiunea centru față de total economie, îndeosebi datorită creșterii industriei deoarece în agricultură, construcții și servicii modificările sunt aproximativ egale. În cazul regiunii centru PIB a județului Harghita a înregistrat o creștere însemnată, însă procentual a scăzut datorită creșterii mai rapide a celorlalte județe de la 9,60% în 2014, la 9,54% în 2015, la 9,53% în 2016, la 9,51% în 2017, la 9,49% în 2018 și la 9,46% în 2019.

5.1.5 Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii

Investițiile brute în bunuri corporale în cadrul unităților active a județului Harghita a fost cel mai însemnat industria prelucrătoare în valoare de 340 milioane de lei, urmând comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor cu 162 milioane de lei, pe locul 3 aflându-se ramura construcțiilor cu 129 milioane de lei.

Investițiile brute ale unităților locale active - Anul 2020	Milioane lei
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	886
industria extractivă	34
industria prelucrătoare	340
producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	26
distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	23
construcții	129
comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	162
transport și depozitare	43
hoteluri și restaurante	28
informații și comunicații	16
tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport)	60
învățământ	14
sănătate și asistență socială	4
alte activități de servicii colective, sociale și personale	9

*Investiții brute în bunuri corporale din unitățile locale active, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune
CAEN Rev.2 – Județul Harghita*

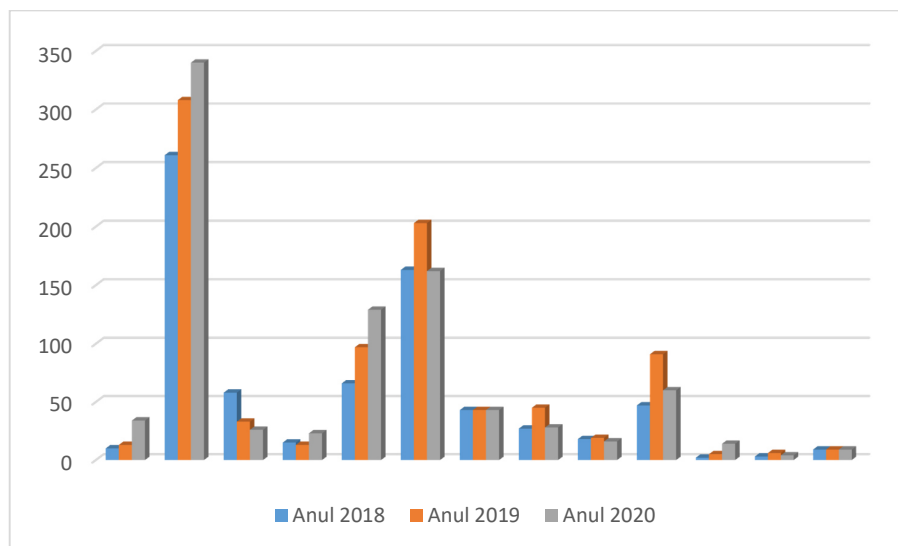

Investițiile brute ale unităților locale active Harghita- Anul 2020

Dacă defalcăm aceste investiții pe ani, putem observa că în cazul industriei prelucrătoare creșterea a fost constantă în ultimii trei ani. În cazul comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor 2018 și 2020 a înregistrat un nivel asemănător, iar 2019 a fost anul de vârf. În cazul ramurii construcției creșterea a permanentă și însemnată de peste 30 de milioane de lei în fiecare an.

Investițiile brute ale unităților locale active (Milioane lei RON)	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Total industrie, construcții, comerț și alte servicii	723	886	886
industria extractivă	10	13	34
industria prelucrătoare	261	308	340
producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	58	33	26
distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	15	13	23
construcții	66	97	129
comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	163	203	162
transport și depozitare	43	43	43
hoteluri și restaurante	27	45	28
informații și comunicații	18	19	16
tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport)	47	91	60
învățământ	2	5	14
sănătate și asistență socială	3	6	4
alte activități de servicii colective, sociale și personale	9	9	9

Dinamica investițiilor brute pe activități ale economiei naționale, 2018-2020

Dinamica investițiilor brute pe activități ale economiei naționale, 2018-2020

5.2 Informații parțiale

5.2.1 *Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate*

Perioada 2005-2013 este marcată de integrarea în UE. Din această perspectivă, firmele din regiune se confruntă cu o presiune concurențială sporită pentru a rezista pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile participării pe piața UE. Noi firme și investiții de capital străin vor fi atrase în regiune.

Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de servicii pentru afaceri (“business to business”): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), service pentru produsele vândute, etc.

5.2.2 *Cercetarea - dezvoltarea*

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, sectorul de cercetare-dezvoltare are încă slabe legături cu mediul economic, neavând o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică regională. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

Cercetarea autohtonă joacă încă un rol redus în dezvoltarea economică, transferul rezultatelor și aplicarea lor în economie făcându-se încet și cu dificultate. Restabilirea unei legături puternice între cercetare și economie și creșterea inovării reprezintă un mijloc ce asigură o dezvoltare durabilă a economiei Regiunii Centru, câteva inițiative recente arătând că, se dorește promovarea unui astfel de model de dezvoltare (Institutul de Cercetare Dezvoltare Inovare din cadrul Universității Transilvania din Brașov PRO-DD ș.a. Astfel, pentru următoarea perioadă de programare sunt necesare formularea unor programe și proiecte care vizează regândirea practicii de specialitate din cadrul universităților.

Atât la nivelul Regiunii Centru cât și la cel național este nevoie de sprijinirea și finanțarea educației persoanelor care activează în domeniul ÎS și al cercetării, aceasta fiind și un factor determinant în dezvoltarea inovativă a societății. Alături de educație, o prioritate o va constitui formarea forței de muncă de înaltă calificare pentru a înregistra progrese în domeniul cercetării și al dezvoltării, punându-se accent pe dezvoltarea competențelor și calificărilor necesare într-o economie

bazată pe cunoaștere. Pentru următoarea perioadă de programare, la nivelul Regiunii Centru este nevoie să se sprijine și încurajeze: crearea sau dezvoltarea de nuclee de competență științifică și/sau tehnologică de înalt nivel și la standarde europene; sprijinirea celor mai talentați și creativi cercetători (în special în rândul tinerilor); sprijinirea proiectelor de cercetare care deschide domenii noi și promițătoare de cercetare și inovare prin dezvoltarea tehnologiilor viitoare și emergente; mobilitatea teritorială a persoanelor cu înaltă pregătire științifică (în special al cercetătorilor) prin asigurarea unui networking și acces pe scară largă la infrastructura de cercetare la nivelul Uniunii Europene în vederea transferului de cunoștințe.

Cercetarea la nivel regional este concentrată în județele Brașov, Mureș și Sibiu, care însumează aproximativ 90 % din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel regional. Județul Harghita are o pondere mică în acest domeniu.

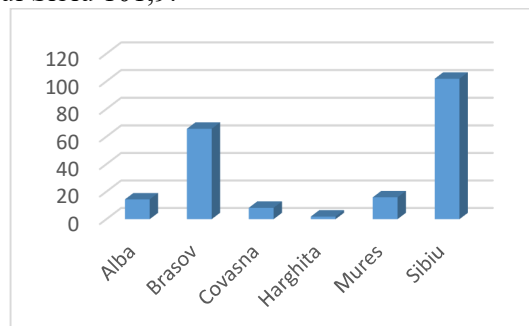
Din tabelul de mai jos reiese că județul Harghita are o pondere foarte mică în domeniul de cercetare-dezvoltare, deoarece numărul persoanelor care lucrează ca cercetători reprezintă doar 0,63%, cei tehnicieni și asimilați 1,35% și alte categorii salariați doar 0,25% din totalul persoanelor regiunii Centru.

Gruparea după ocupație a numărului de salariați din cercetare-dezvoltare	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Număr persoane
Cercetători	Regiunea CENTRU	1572
-	Alba	206
-	Brașov	957
-	Covasna	28
-	Harghita	10
-	Mureș	138
-	Sibiu	233
Tehnicieni și asimilați	Regiunea CENTRU	739
-	Alba	27
-	Brașov	186
-	Covasna	12
-	Harghita	10
-	Mureș	81
-	Sibiu	423
Alte categorii de salariați	Regiunea CENTRU	2041
-	Alba	2
-	Brașov	548
-	Covasna	29
-	Harghita	5
-	Mureș	146
-	Sibiu	1311

Salariați din activitatea de cercetare-dezvoltare pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe, anul 2019

În județul Harghita este cel mai redus ponderea salariaților la 10000 persoane ocupații civile fiind 1,9 față de media regiunii de 41,2 și a județului Sibiu 101,9.

Regiunea CENTRU	41,2
Alba	14,4
Brașov	65,7
Covasna	8,3
Harghita	1,9
Mureș	15,9
Sibiu	101,9

Salariați la 10000 persoane ocupate civile, Regiunea CENTRU

5.2.3 Industria

Economia Regiunii Centru păstrează încă un profil industrial vizibil ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativ ridicată a industriei la formarea produsului intern brut cât și prin ponderea semnificativă a populației ocupate în sectorul secundar. Unitățile industriale sunt amplasate în general, în localitățile urbane, și în cazul multor orașe mici dau acestor localități un caracter monospecializat. Câteva din sectoarele economice dominante în trecut precum agricultura, industria și transporturile au fost afectate de reduceri masive ale numărului de salariați în timp ce numărul salariaților din sectorul terțiar, îndeosebi în domenii precum comerțul, serviciile prestate întreprinderilor și administrația a crescut față de anii anteriori.

O caracteristică deosebită a economiei regiunii este că aici sunt reprezentate aproape toate ramurile industriei, după cum urmează. În cazul județului Harghita constatăm existența unor ramuri industriale importante, dar și absența unora care ar putea fi benefice pentru economia județului: mașini și echipamente, celuloză, hârtie și carton, construcții metalice.

Industria	Harghita	Alba	Brașov	Covasna	Mureș	Sibiu
Industria extractivă	x	x			x	
Energie electrică și termică, gaze și apă	x	x	x	x	x	x
Industria prelucrătoare:						
- alimentară și băuturi	x	x	x	x	x	x
- industria tutunului				x		
- textile și produse textile			x		x	x
- confecții din textile, blănuri și piele	x	x	x	x	x	x
- pielărie și încălțăminte		x	x			x
- prelucrarea lemnului	x	x		x	x	
- mobilier	x	x		x	x	
- chimie		x	x		x	
- celuloză, hârtie și carton		x	x			
- construcții metalice și produse din metal		x	x	x		x
- mașini și echipamente			x			
- mașini și aparate electrice			x	x	x	
- aparatură și instrumente medicale					x	
- mijloace de transport rutier	x		x			x
- metalurgie		x				x
- alte produse din minerale nemetalice		x			x	x

5.2.4 Infrastructura de transport

Județul Harghita este străbătut de o rețea de drumuri din care 8 sunt drumuri naționale, 43 drumuri județene și 142 drumuri comunale. Lungimea căilor ferate în exploatare din județ este de 207 de km, dintre care 83,57% electrificate și reprezintă doar 15,44% din rețeaua căilor ferate la nivelul regiunii Centru.

Tipuri de acoperământ	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Kilometri	Kilometri	Kilometri
Modernizate	Regiunea CENTRU	5742	5914	6081
-	Alba	1721	1750	1826
-	Brașov	995	1011	1023
-	Covasna	537	631	642
-	Harghita	830	830	830
-	Mureș	601	609	627
-	Sibiu	1058	1083	1133
din modernizate: Autostrăzi	Regiunea CENTRU	129	129	178
-	Alba	60	60	77
-	Brașov	:	:	6
-	Mureș	14	14	40
-	Sibiu	55	55	55

Lungimea drumurilor publice

Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
	Kilometri	Kilometri	Kilometri
Regiunea CENTRU	1333	1333	1340
Alba	230	230	231
Brașov	353	353	359
Covasna	116	116	116
Harghita	207	207	207
Mureș	278	278	278
Sibiu	149	149	149

Lungimea căilor ferate în exploatare

5.2.5 Agricultură

Agricultura are un rol important pentru populație din punct de vedere *existențial*, Suprafața agricolă a județului Harghita ocupă 59,60 % din suprafața județului. Din acestea doar 18 % hectare sunt arabile. Agricultură este un sector cu rezultate relativ slabe raportat la potențialul zonei, întrucât continuă să se limiteze la marjele de subzistență, deoarece se cultivă majoritar pe parcele mici, ceea ce duce la o productivitate redusă.

	Anul 1990 <i>Număr</i>	Anul 2020 <i>Număr</i>
Tractoare agricole fizice	1660	6408
Pluguri pentru tractor	809	2260
Cultivatoare mecanice	248	350
Semănători mecanice	347	519
Mașini de împrăștiat îngrășăminte chimice	166	:
Mașini de stropit și prăfuit cu tracțiune mecanică	108	11
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale	432	289
Combine autopropulsate pentru recoltat furaje	94	42
Combine și mașini pentru recoltat cartofi	198	390
Prese pentru balotat paie și fan	168	521
Vindrovere pentru furaje	87	12

Categorii de tractoare și mașini agricole - Harghita

<i>Suprafața cultivată cu principalele culturi [hectare]</i>	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Regiunea CENTRU	585866	576947	569064
Harghita	53325	53400	51491

Suprafața cultivată cu principalele culturi

<i>Categorii de animale</i>	<i>Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe</i>	Anul 2018 <i>Număr</i>	Anul 2019 <i>Număr</i>	Anul 2020 <i>Număr</i>
Bovine	Regiunea CENTRU	345677	341006	353405
-	Harghita	73077	72236	76737
Vaci, bivolițe și juninci	Regiunea CENTRU	234086	233362	250774
-	Harghita	51809	54170	59316
Juninci	Regiunea CENTRU	22835	21019	24058
-	Harghita	3923	4078	4544
Vaci și bivolițe	Regiunea CENTRU	211251	212343	234264
-	Harghita	47886	50092	59316
Porcine	Regiunea CENTRU	374759	372419	382534
-	Harghita	24207	28801	31821
Scroafe de prășila	Regiunea CENTRU	30309	31778	35206
-	Harghita	2510	2543	2968
Scrofițe pentru reproducție	Regiunea CENTRU	4545	2009	2115
-	Harghita	:	3	0
Ovine	Regiunea CENTRU	2316081	2285787	2215476
-	Harghita	201554	193516	196944
Oi și mioare	Regiunea CENTRU	2023163	2034835	1983455
-	Harghita	182855	173027	177083
Caprine	Regiunea CENTRU	141685	128258	126925
-	Harghita	26511	23210	21494
Capre	Regiunea CENTRU	114534	108523	107769
-	Harghita	19374	18670	16647
Cabaline	Regiunea CENTRU	53388	47175	47249
-	Harghita	14266	11715	12037
Cabaline de muncă	Regiunea CENTRU	47555	41355	40925

<i>Categorii de animale</i>	<i>Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe</i>	<i>Anul 2018</i>	<i>Anul 2019</i>	<i>Anul 2020</i>
		<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>
-	Harghita	12653	10022	9679
Păsări	Regiunea CENTRU	8501515	8778306	9554517
-	Harghita	655244	624458	621019
Păsări ouătoare adulte	Regiunea CENTRU	4103386	3818395	3802021
-	Harghita	291687	273417	287623
Familii de albine	Regiunea CENTRU	211229	223199	225822
-	Harghita	22382	20252	20806
Iepuri	Regiunea CENTRU	50757	50657	44960
-	Harghita	10867	13044	13071

Efectivele de animale, pe categorii de animale

<i>Categorii de produse agricole animale</i>	<i>Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe</i>	<i>Unități de măsură</i>	<i>Ani</i>		
			<i>Anul 2018</i>	<i>Anul 2019</i>	<i>Anul 2020</i>
Producția de lapte (inclusiv consumul vițelilor) -total (fizic)	Regiunea CENTRU	Mii hectolitri	8535	8572	8899
-	Harghita	Mii hectolitri	1752	1718	1857
Producția de lina	Regiunea CENTRU	Tone	5000	5140	5274
-	Harghita	Tone	446	441	382
Producția de oua	Regiunea CENTRU	Milioane bucăți	567	510	561
-	Harghita	Milioane bucăți	45	50	50
Producția de miere extrasă	Regiunea CENTRU	Tone	3493	3408	3877
-	Harghita	Tone	371	367	371

Producția agricolă animală

<i>Ramuri agricole</i>	<i>Forme de proprietate</i>	<i>Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe</i>	<i>Anul 1998</i>	<i>Anul 1999</i>	<i>Anul 2000</i>
			<i>Mii lei</i>	<i>Mii lei</i>	<i>Mii lei</i>
Vegetală	Total	Regiunea CENTRU	6069809697	8611006832	13390938525
-	-	Harghita	1082563609	1395603291	2361923710
Vegetală	Total	Regiunea CENTRU	5870003867	6136187659	8144018915
-	-	Harghita	817679482	833242739	1171449483

Valoarea producției agricole, pe sectoare

5.2.6 Silvicultura

În anul 2020 suprafața pădurilor din județul Harghita ocupau 20,77% (260,1 mii hectare), 34,25% pădurile de rășinoase (189,2 mii hectare), 10,13% pădurile foioase (70,9 mii hectare) și alte terenuri 17,6 mii hectare din regiunea Centru.

Vegetația silvică a favorizat și dezvoltarea unei variate și bogate faune de animale sălbatice pentru vânat. O importantă sursă de venituri, foarte puțin exploatată în prezent, o constituie fructele de pădure, ciupercile și flora specifică (plantele medicinale) – resurse valoroase pentru industria cosmetică, farmaceutică și alimentară etc.

Categorii de terenuri și specii de păduri	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Mii hectare	Mii hectare	Mii hectare
Total	Regiunea CENTRU	1269,1	1270,2	1269,8
-	Alba	206,8	206,9	207,3
-	Brașov	205,2	205,2	205,3
-	Covasna	171,4	171,4	171,7
-	Harghita	264,1	264,1	264,1
-	Mureș	220	220,7	219,4
-	Sibiu	201,6	201,9	202
Suprafața pădurilor	Regiunea CENTRU	1247,1	1248,4	1252,2
-	Alba	202,3	202,4	202,7
-	Brașov	202,2	202,4	202,5
-	Covasna	169,7	169,8	170,1
-	Harghita	260,2	260,2	260,1
-	Mureș	213,6	214,1	217,2
-	Sibiu	199,1	199,5	199,6
Rășinoase	Regiunea CENTRU	548,7	548,7	552,4
-	Alba	69,7	69,6	69,4
-	Brașov	69,9	69,8	70,2
-	Covasna	63,6	63,6	64,9
-	Harghita	189	188,9	189,2
-	Mureș	82	82,1	84,4
-	Sibiu	74,5	74,7	74,3
Foioase	Regiunea CENTRU	698,4	699,7	699,8
-	Alba	132,6	132,8	133,3
-	Brașov	132,3	132,6	132,3
-	Covasna	106,1	106,2	105,2
-	Harghita	71,2	71,3	70,9
-	Mureș	131,6	132	132,8
-	Sibiu	124,6	124,8	125,3
Alte terenuri	Regiunea CENTRU	22	21,8	17,6
-	Alba	4,5	4,5	4,6
-	Brașov	3	2,8	2,8
-	Covasna	1,7	1,6	1,6
-	Harghita	3,9	3,9	4
-	Mureș	6,4	6,6	2,2
-	Sibiu	2,5	2,4	2,4

Suprafața fondului forestier pe categorii de terenuri și specii de păduri

În cea ce privește situația volumului de lemn recoltat în județul Harghita în anul 2020 este mai mare cu 16,12% față de 2016, și reprezintă 41,35% din totalul regiunii Centru.

Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
	Mii metri cubi	Mii metri cubi	Mii metri cubi
TOTAL	19461,5	18903,7	19652
Regiunea CENTRU	4149,6	4422,3	5055,4
Alba	425,3	454,9	506,2
Brașov	658,9	648,3	690,4
Covasna	589,6	631,1	569,5
Harghita	1301,4	1478,7	2090,8
Mureș	752,5	759,9	767,7
Sibiu	421,9	449,4	430,8

Volumul de lemn recoltat

5.2.7 Turismul

După cum se poate observa din tabelul de mai jos, în anul 2021 oferta turistică a județului Harghita, exprimată în tipul structurilor de primire turistice este alcătuită din: hoteluri (4,98%), hoteluri (3,58%), moteluri (1,25%), vile turistice (0,75%), cabane turistice (3,50%), bungalouri (1,24%), sate de vacanță (0,24%), campinguri (0,5%), popasuri turistice (0,75%), căsuțe turistice (3,24%), tabere de elevi și preșcolari (0,5%), pensiuni turistice (22,44%) și pensiuni agroturistice (57,10%).

Atracțiile turistice județului Harghita sunt: mofetele naturale (Peștera Pucioasa și Izvorul Străvechi), Lacul Roșu, Băile din Harghita (Băile Tușnad, Racu, Sântimbru, Harghita, Selters, Ozunca, Homorod sau Chirui), Izoarele de ape minerale (Borsec, Sâncrai și Bilbor sunt printre cele mai stimate mărci de apă minerală de pe piața națională), Muzeul Pălăriilor din Paie (care deține un Record Guinness Book),

Cetatea Slăninilor, Biserica de tip fortificat din Dârjiu, Lacul Sfânta Ana, Peștera Șoaptelor (Șugău), Salina Praid, Cascada Toplița, Castelul Mikó, Muzeul Aragonitului din Corund, Bisericile din Harghita.

	<i>Anul 2015</i>	<i>Anul 2016</i>	<i>Anul 2017</i>	<i>Anul 2018</i>	<i>Anul 2019</i>	<i>Anul 2020</i>	<i>Anul 2021</i>
	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>
Total	357	371	409	434	420	408	401
Hoteluri	24	24	24	24	24	20	20
Hosteluri	5	7	8	8	10	12	14
Hoteluri apartament	:	:	:	1	:	:	:
Moteluri	5	5	5	4	4	5	5
Vile turistice	4	4	4	4	4	4	3
Cabane turistice	16	17	15	14	14	15	14
Bungalouri	10	10	10	28	28	4	5
Sate de vacanta	:	:	:	1	1	1	1
Campinguri	2	2	2	2	2	2	2
Popasuri turistice	1	1	1	1	1	3	3
Căsuțe turistice	12	12	14	13	15	13	13
Tabere de elevi si preșcolari	3	3	3	2	3	2	2
Pensiuni turistice	97	98	98	92	99	98	90
Pensiuni agroturistice	178	188	225	240	215	229	229

Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică pe tipuri de structuri

5.2.8 Zona montană și dezvoltarea durabilă—aspecte specifice ruralului montan

Orientările strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate 2014-2020 prezintă principalele direcții de urmat pentru asigurarea creșterii atractivității și dezvoltării durabile a zonei montane defavorizate, prin punerea în valoare a resurselor, stabilizarea populației, menținerea identității culturale, creșterea puterii economice la nivel local, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural. Prin îndeplinirea obiectivelor stabilite se va realiza dezvoltarea durabilă economică, socială și de mediu a zonei montane defavorizate prin protejarea și valorificarea responsabilă a resurselor montane, ținând seama și de efectele schimbărilor climatice, prevenindu-se depopularea acestor zone și degradarea tradițiilor, îndeletnicirilor și specificității culturale a acestora.

Strategia național pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate 2014-2020 stabilește următoarele obiective:

Obiectiv general 1: Creșterea competitivității economice

Obiective specifice:

- a) Creșterea veniturilor fermierilor
- b) Sporirea gradului de instruire și informare al fermierilor în vederea dezvoltării de activități specifice și facilitarea accesului produselor lor pe piețele de desfacere

Obiectiv general 2: Creșterea atractivității zonei montane defavorizate și stabilizarea populației montane

Obiective specifice:

- a) Menținerea populației tinere în zonele montane defavorizate, cu accent pe zona rurală
- b) Încurajarea diversificării activităților economice în zona montană defavorizată
- c) Revitalizarea turismului montan pe principiile turismului durabil prin modernizarea infrastructurii specifice, creșterii calității serviciilor în vederea dezvoltării și promovării potențialului natural și cultural din zona montană defavorizată
- d) Modernizarea infrastructurii de transport și pentru serviciile de bază

Obiectiv general 3: Ameliorarea calității factorilor de mediu din zona montană PRAI al Regiunii de Dezvoltare Centru, 2016-2025 defavorizată și conservarea biodiversității

Obiective specifice:

- a) Gestionarea durabilă a resurselor agricole și forestiere
- b) Conservarea biodiversității, prin consolidarea rețelei de arii protejate, elaborarea/ implementarea planurilor /măsurilor de management ale ariilor naturale protejate, precum și prin păstrarea și/sau îmbunătățirea funcționalității și conectivității aferente rețelei de arii

naturale protejate, inclusiv ale rețelei Natura 2000 (prin menținerea și crearea infrastructurilor ecologice, inclusiv coridoare ecologice - coridoare de migrare/deplasare pentru specii)

c) Implementarea managementului durabil al deșeurilor

Obiectiv general 4: Conservarea și valorificarea resurselor culturale

Obiective specifice:

- a) Protejarea, promovarea și menținerea vie a patrimoniului imaterial și a creației contemporane
- b) Promovarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material Zona montană se întinde pe 47% din suprafața Regiunii Centru, ocupând părțile de est, sud și vest ale regiunii. Carpații Meridionali ("Alpii Transilvaniei", având cele mai înalte vârfuri din România în masivul Făgăraș), Carpații Orientali (ocupând aproape în întregime teritoriul județelor Harghita și Covasna și părți însemnate din județele Mureș și Brașov), Munții Apuseni (jumătatea de N-V a județului Alba).

Locul modest pe care îl ocupă Regiunea Centru din punct de vedere al contribuției la producția agricolă națională (locul 5 din cele 8 regiuni), este explicabil prin condițiile de relief (în detrimentul suprafețelor agricole și arabile), dar și prin randamentul mai scăzut al agriculturii montane în comparație cu câmpia. Specificul montan oferă regiunii un potențial de excepție pentru zootehnie și în particular pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și a agroturismului, condiționat de valorificarea superioară a următoarelor atuuri:

- Suprafețele întinse de pășuni și fânețe (totalizând 58% din suprafața agricolă a regiunii) favorabile creșterii animalelor – activitate tradițională a locuitorilor din regiune.
- Calitatea bună a mediului, conservarea unor practici agricole “blânde” – fără chimizare sau cu chimizare redusă permit obținerea unor produse ecologice cu valoare biologică ridicată
- Biodiversitate (flora furajeră naturală, flora spontană, speciile de animale sălbatice)
- Peisaje naturale valoroase, patrimoniul istoric și cultural bogat
- Facilitățile și interesul în creștere pentru agroturism
- Capitalul uman (bătrânii păstrători de tradiție; tinerii - moștenitori ai zestrei tradiționale și deschiși spre nou).

5.3 Concluzii din analiza mediului economic.

Economia județului în general se supune multitudinilor de schimbări care au loc și pe piața globală. Ramurile de activitate cele mai dezvoltate sunt serviciile și construcțiile. Tocmai de aceea și activitățile din domeniul educației trebuie să urmărească aceste tendințe.

➤ **Caracteristicile principale ale economiei județului sunt:**

- criza economică afectează toate sectoarele economice, în mod deosebit industria;
- serviciile – incluzând și transporturile și tranzacțiile imobiliare – în creștere mai puternică decât industria;
- construcțiile - în perioada următoare vor continua să înregistreze o creștere (chiar dacă într-un ritm mai redus) mai mare decât în celelalte sectoare de activitate;
- suprafața agricolă sub valorificată;
- resurse conexe agriculturii montane nevalorificate;
- produsul intern brut/ locuitor este penultimul din regiune.
- cercetarea–dezvoltarea – firavă.
- dinamica și potențialul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM)

➤ **Diversitatea activităților economice:**

◆ **Serviciile:**

- Ocupă cea mai mare pondere în economia județului, în creștere constantă în ultimii ani și devansând industria în formarea PIB și a VBA.
- În cadrul serviciilor se detașează:
 - Comerțul și activitățile de hotel și restaurant – ambele cu potențial mare de creștere în viitor
 - Tranzacțiile imobiliare și activitățile de servicii pentru firme
 - Activitățile de transport, depozitare și comunicații ocupă următoarea poziție în cadrul serviciilor, după comerț, ca pondere în PIB și VBA, și locul 2 după industrie în totalul investițiilor brute la nivel județean. Dezvoltarea industriei și comerțului implică și nevoi în creștere de calificări pentru transporturi și logistică în cadrul altor sectoare economice.
 - Turismul: potențial turistic foarte ridicat, potențial pentru agroturism, turism rural
 - Telecomunicațiile: importantă în creștere, accent pe noile tehnologii în telefonie fixă și mobilă (competențele IT pentru transferul integrat de date, voce și imagine).

◆ *Industria:*

- Nevoile de creștere a competitivității
- Tendință de reluare a creșterii contribuției industriei (valoric și procentual) la crearea PIB județean
- Ponderea industriei în formarea PIB și a VAB este mai mare decât la nivel național
- Ponderea mare în cadrul industriei a IMM specializate în industria lemnului, urmate de industriile alimentară și textilă. Totuși se înregistrează o scădere a numărului de locuri de muncă în aceste domenii, datorită dificultăților în legătură cu adaptarea la standardele de calitate specifice și concurenței cu produsele din UE, respectiv relocării către est.

◆ *Construcțiile*

- Sector în ușoară creștere, susținut de dinamica investițiilor în infrastructura pentru transporturi, infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), edilitară și pentru afaceri

◆ *Agricultura:*

- Agricultură de subzistență, cu potențial de diversificare și dezvoltare
- Problematika complexă și stringentă a ruralului montan din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile.
- Potențial pentru agricultura ecologică
- Nevoile de modernizare și eficientizare a agriculturii din perspectiva competitivității în UE.

◆ *Silvicultura:*

- Cca. 39% din suprafața județului este acoperită cu păduri
- Necesitatea exploatarei și întreținerii corecte a fondului forestier

◆ *Mediul:*

- Nevoile de adaptare la standardele UE pentru *protecția mediului*

5.4 Implicațiile pentru ÎPT:

Activitățile economice trebuie susținute și prin educație și formare de calitate, care să ofere absolvenților posibilitatea să accedă pe piața muncii și în același timp să își dezvolte aptitudinile antreprenoriale. Conlucrarea permanentă cu agenții economici local trebuie realizată prin Curriculum la decizia locală (CDL) cât mai performante, care să respecte și să alinieze nevoilor de pe piața muncii din zonă. O altă oportunitate ar fi proiectele europene prin care s-ar realiza atragerea de fonduri pentru educația antreprenorială, financiară printr-o colaborare permanentă cu agenții economici locali.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte prin structura lor:

- Raportul industrie - servicii
- Diversificarea ofertei de calificări în cadrul fiecărui sector de activitate/ domeniu de pregătire
- Calificări și curriculum. Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Se desprind două direcții de acțiune:
 - Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională
 - Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL)
- Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse, prin:
 - Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide
 - Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)
 - Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți
- Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie avute în vedere:
 - Creșterea nivelului de calificare
 - Importanță competențelor-cheie, competențele de comunicare în limbi străine
 - Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare
 - Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
- Ca răspuns la cerințele de mediu pe baza standardelor UE:
 - Calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului pe baza standardelor de mediu ale UE
 - Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.
- Parteneriatul școală-agenți economici - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte:
 - diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii

➤ Ruralul montan:

Problematica complexă a ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile, conduce la nevoia unui program coerent de măsuri în educație și formare profesională, pe următoarele direcții prioritare:

- Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan.
- Planificarea și realizarea unor clase cu în domeniul agricol și agromontan.
- Adecvarea sporită a conținutului calificărilor la specificul agromontan local.
- Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate, cu privire ca competențele specifice agriculturii montane.
- Programe de orientare și consiliere adaptate grupurilor țintă din ruralul montan.

De asemenea, se recomandă programe adecvate de informare și instruire a producătorilor agricoli cu privire la:

- ameliorarea competitivității sectorului agricol, alimentar și forestier din zona montană
- ameliorarea calității producției și a produselor, adaptarea la normele UE .
- promovarea produselor lor prin utilizarea logo-urilor acceptate de către UE (ex.: Produsul BIO, Produsul tradițional, Denumirea de origine a produsului–AOP, Identificarea geografică a produsului-IGP)

6 Piața muncii

6.1 Piața muncii la nivel regional

În momentul de față, pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: Balanța forței de muncă (BFM) și Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO). Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii. BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

- Populația activă totală (peste 15 ani) din regiunea Centru număra în 2015, 975 mii persoane, reprezentând 10,6% din populația activă a țării, în ușoară creștere față de anul anterior.
- Populația ocupată totală din Regiunea Centru număra 904 mii persoane în 2015, reprezentând 10,6% din populația ocupată a României, în creștere față de anul anterior.
- Rata de activitate și rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) – ambele în creștere la nivel regional în 2015 față de anul anterior. Persistă decalajul pe sexe și medii rezidențiale prin rate de activitate și rate de ocupare semnificativ mai reduse pentru populația feminină și din mediul rural. Se desprinde un fenomen îngrijorător al subocupării care afectează în mod deosebit populația feminină din rural, combinat cu o calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură).

6.2 Piața muncii la nivel județean

6.2.1 Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe

Conform datelor din BFM pentru județul Harghita, rata de ocupare a populației civile feminine este mai redusă în cazul femeilor decât al bărbaților.

Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Mii persoane	Mii persoane	Mii persoane
Total	Regiunea CENTRU	1453,9	1447,3	1448,7
-	Harghita	189,7	188,2	187,9
Masculin	Regiunea CENTRU	753,3	759,1	754,2
-	Harghita	99	99,4	98,7
Feminin	Regiunea CENTRU	700,6	688,2	694,5
-	Harghita	90,7	88,8	89,2

Resurse de muncă pe sexe

Din tabelul de mai jos reiese că față de regiunea centru ocuparea bărbaților este mai mică cu 3-5 procente, iar acest decalaj s-a micșorat în ultimii 3 ani. În cazul femeilor această diferență este de între 3-4 procente și a rămas constant.

Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Procente	Procente	Procente
Masculin	Regiunea CENTRU	78,1	77,3	78,2
-	Harghita	72,9	73,1	75
Feminin	Regiunea CENTRU	66,2	68,1	66
-	Harghita	62,6	64,4	62,6

Rata de ocupare a resurselor de munca pe sexe

Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Procente	Procente	Procente
Masculin	Regiunea CENTRU	80,4	79,4	80,6
-	Harghita	76,2	76,1	78
Feminin	Regiunea CENTRU	68,1	70	68,5
-	Harghita	65,4	67	66,1

Rata de activitate a resurselor de munca

În cea ce privește ocuparea pe domenii de activitate în mii de persoane nu putem face o comparație, deoarece populația județului nostru este mai mică, totuși din tabelul de mai jos reiese că cele mai importante activități ale județului sunt agricultura cu 29,5 mii de persoane, din care feminin 14,3mii, industria cu 34,5 mii de persoane, din care feminin 11,5 mii, industria prelucrătoare 31,2 mii de persoane din care feminin 11 mii.

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2020
			Mii persoane
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	Total	Regiunea CENTRU	169,9
-	-	Harghita	29,5
-	Feminin	Regiunea CENTRU	83,7
-	-	Harghita	14,3
INDUSTRIE	Total	Regiunea CENTRU	307,8
-	-	Harghita	34,5
-	Feminin	Regiunea CENTRU	120,7
-	-	Harghita	11,5
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	Total	Regiunea CENTRU	7,2
-	-	Harghita	0,5
-	Feminin	Regiunea CENTRU	1,2
-	-	Harghita	0,1
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	Total	Regiunea CENTRU	278,5
-	-	Harghita	31,2
-	Feminin	Regiunea CENTRU	115,2

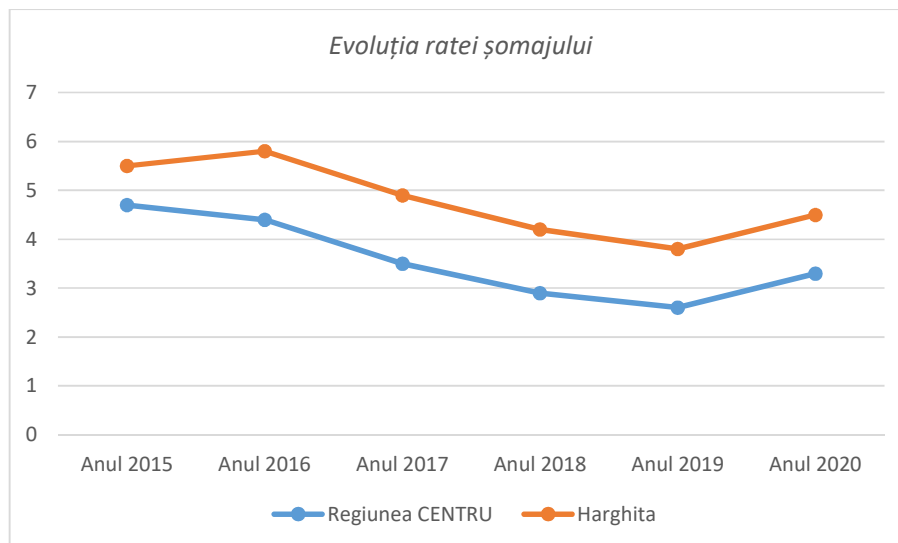
CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2020
			Mii persoane
-	-	Harghita	11
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	Total	Regiunea CENTRU	5,9
-	-	Harghita	0,6
-	Feminin	Regiunea CENTRU	1,2
-	-	Harghita	0,1
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	Total	Regiunea CENTRU	16,2
-	-	Harghita	2,2
-	Feminin	Regiunea CENTRU	3,1
-	-	Harghita	0,3
F CONSTRUCTII	Total	Regiunea CENTRU	81,3
-	-	Harghita	8,9
-	Feminin	Regiunea CENTRU	11,4
-	-	Harghita	0,9
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	Total	Regiunea CENTRU	155,4
-	-	Harghita	19,3
-	Feminin	Regiunea CENTRU	74,6
-	-	Harghita	9,5
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	Total	Regiunea CENTRU	63,8
-	-	Harghita	6,5
-	Feminin	Regiunea CENTRU	7,8
-	-	Harghita	0,7
I HOTELURI SI RESTAURANTE	Total	Regiunea CENTRU	32,2
-	-	Harghita	3,8
-	Feminin	Regiunea CENTRU	18,1
-	-	Harghita	2,3
J INFORMATII SI COMUNICATII	Total	Regiunea CENTRU	18,4
-	-	Harghita	1,9
-	Feminin	Regiunea CENTRU	7,2
-	-	Harghita	0,5
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	Total	Regiunea CENTRU	7,1
-	-	Harghita	0,7
-	Feminin	Regiunea CENTRU	5,5
-	-	Harghita	0,5
L TRANZACTII IMOBILIARE	Total	Regiunea CENTRU	4,6
-	-	Harghita	0,2
-	Feminin	Regiunea CENTRU	1,4
-	-	Harghita	0,1

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2020
			Mii persoane
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	Total	Regiunea CENTRU	20,7
-	-	Harghita	2,5
-	Feminin	Regiunea CENTRU	10
-	-	Harghita	1,2
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	Total	Regiunea CENTRU	33,5
-	-	Harghita	2,3
-	Feminin	Regiunea CENTRU	13
-	-	Harghita	0,9
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	Total	Regiunea CENTRU	22,1
-	-	Harghita	2,9
-	Feminin	Regiunea CENTRU	13,5
-	-	Harghita	1,8
P INVATAMANT	Total	Regiunea CENTRU	49,8
-	-	Harghita	7,6
-	Feminin	Regiunea CENTRU	35,1
-	-	Harghita	5,4
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	Total	Regiunea CENTRU	57,1
-	-	Harghita	6,8
-	Feminin	Regiunea CENTRU	45,1
-	-	Harghita	5,4
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	Total	Regiunea CENTRU	8,7
-	-	Harghita	0,7
-	Feminin	Regiunea CENTRU	4,5
-	-	Harghita	0,3
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	Total	Regiunea CENTRU	16
-	-	Harghita	1,7
-	Feminin	Regiunea CENTRU	6,9
-	-	Harghita	0,5

*Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale
la nivel de secțiune CAEN Rev.2*

6.2.2 Șomajul înregistrat

În județul Harghita, rata șomajului înregistrat a avut o tendință generală descrescătoare în perioada 2016-2019, urmată de o creștere în 2020.

Evoluția ratei șomajului

În luna octombrie anului 2021 au fost înregistrați 4545 de șomeri (16,66% la nivel Centru), din care 47,34 % femei.

Categorii de șomeri	Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si județe	Luna octombrie 2021
			Număr persoane
Total șomeri înregistrați (indemnizați si ne indemnizați)	Total	Regiunea CENTRU	27270
-	-	Harghita	4545
-	Feminin	Regiunea CENTRU	12922
-	-	Harghita	2152

Șomeri înregistrați la sfârșitul lunii, pe categorii de șomeri, sexe

Rata șomajului a crescut atât la nivelul regional, cât și la nivel județean în ultimii trei ani.

Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si județe	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Procente	Procente	Procente
Total	Regiunea CENTRU	2,9	2,6	3,3
-	Harghita	4,2	3,8	4,5
Masculin	Regiunea CENTRU	2,9	2,6	3
-	Harghita	4,3	3,8	3,9
Feminin	Regiunea CENTRU	2,8	2,6	3,6
-	Harghita	4,2	3,9	5,4

Rata șomajului pe sexe

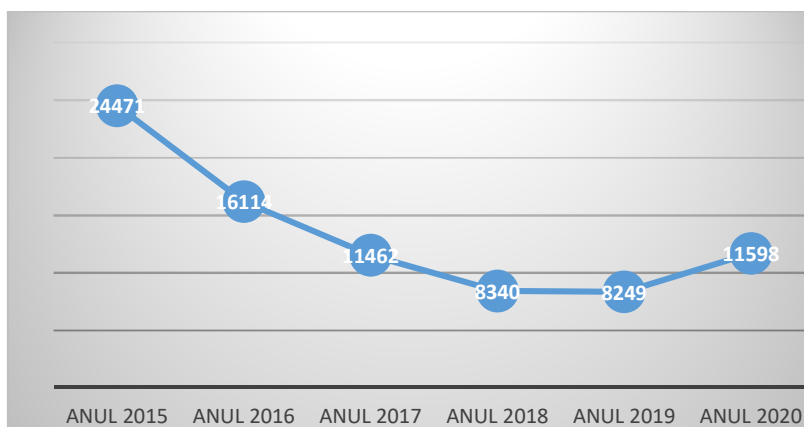
6.2.3 Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă

Numărul șomerilor în județul Harghita a scăzut continuu în perioada 2015-2020, excepția fiind al șomeri în vârstă de 50-55 de ani unde se poate observa o creștere. În tabelul de mai jos se poate observa în anul 2020 o scădere în număr absolut cu 12876 persoane în rândul tinerilor sub 25 de ani, în categoria de vârstă de 25-30 ani în număr absolut cu 1590 persoane, în categoria de vârstă de 30-39 ani în număr absolut cu 101 persoane, în categoria de vârstă de 40-49 ani în număr absolut cu 1661 persoane, iar peste 5 ani în număr absolut cu 360 persoane.

Grupe de vârstă	Sexe	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
		Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
sub 25 ani	Total	24471	16114	11462	8340	8249	11598
-	Feminin	12135	8191	6041	4569	4698	6284
25-29 ani	Total	6432	6430	4440	3148	2723	4842
-	Feminin	3783	3428	2506	1854	1719	3021
30-39 ani	Total	17149	15062	11741	10019	9175	17048
-	Feminin	9597	8067	6559	6219	5898	10915
40-49 ani	Total	30541	25471	21362	18015	16363	28880
-	Feminin	14312	11746	10894	10115	9761	17796
50-55 ani	Total	14439	13905	12428	12802	12854	23231
-	Feminin	6646	6392	6428	7106	7401	14197
peste 55 ani	Total	15501	13129	11484	9680	8972	15141
-	Feminin	5117	4444	4283	3797	3932	7170

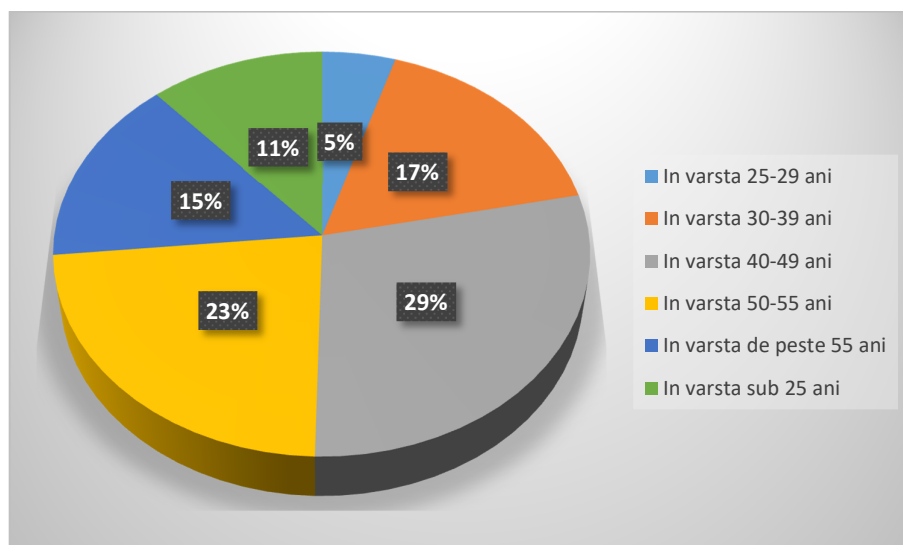
Șomeri înregistrați beneficiari de drepturi bănești, pe grupe de vârstă, sexe

Din diagrama de mai jos se poate observa evoluția numărului șomerilor în rândul populației tinere în ultimii cinci ani. Din 2015 s-a înregistrat o scădere semnificativă în rândul șomerilor tineri, iar în anul 2020 o creștere cu 3000 de persoane față de 2019.

Evoluția numărului de șomeri tineri, sub 25 de ani

În diagrama de mai jos este prezentată defalcarea șomerilor înregistrați de drepturi bănești, pe grupe de vârstă în anul 2020 după cum se vede cea mai mare pondere se înregistrează la tinerii sub 25 de ani.

Șomeri înregistrați beneficiari de drepturi bănești, pe grupe de vârstă, anul 2020

6.2.4 Evoluția salariaților din județul Harghita

Numărul șomerilor înregistrați pe niveluri de instruire în ultimii 5 ani a înregistrat o scădere permanentă în cazul absolvenților de școli primare, gimnaziale, profesionale cu ușoară creștere în ultimul an. În cazul absolvenților de liceu și învățământ postliceal această tendință a fost o scădere semnificativă cu o creștere masivă în ultimul an. În cadrul absolvenților de facultăți această tendință a fost oscilantă, cu scăderi și creșteri.

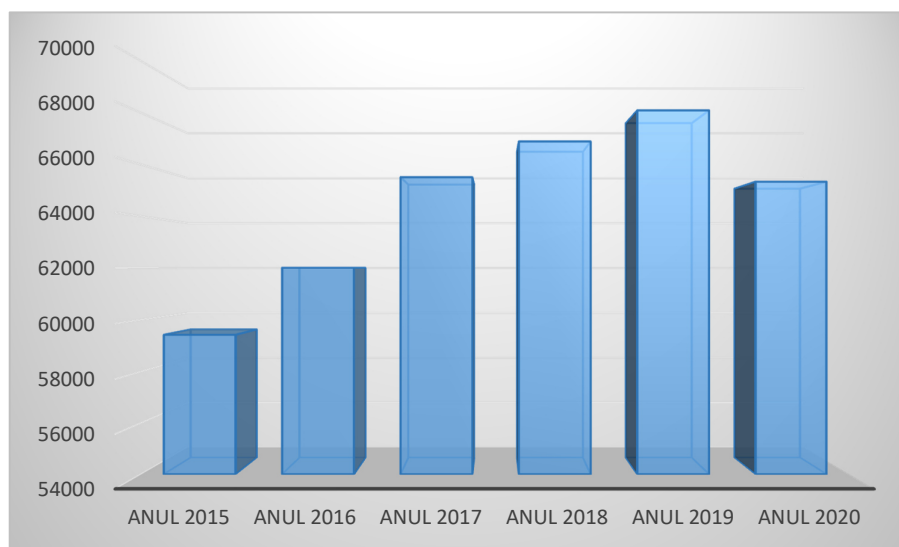
Categorii de șomeri	Sexe	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
			Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
Primar, gimnazial și profesional	Total	Regiunea CENTRU	40670	39575	31797	24680	22316	25535
	-	Harghita	5645	5899	5273	4392	4010	4406
	Feminin	Regiunea CENTRU	15681	15399	11945	9854	9191	11157
	-	Harghita	2126	2227	1894	1681	1590	2033
Liceal și postliceal	Total	Regiunea CENTRU	7438	6358	4523	4874	4680	7712
	-	Harghita	1572	1729	1030	1071	945	1465
	Feminin	Regiunea CENTRU	4150	3371	2501	2723	2724	4652
	-	Harghita	872	979	566	650	590	965
Universitar	Total	Regiunea CENTRU	2124	1806	1434	1306	1281	2246
	-	Harghita	292	201	239	242	191	291
	Feminin	Regiunea CENTRU	1402	986	880	866	841	1452
	-	Harghita	206	103	152	160	131	191

Șomeri înregistrați pe nivel de instruire

Evoluția numărului mediu de salariați la nivelul județului Harghita a înregistrat o creștere permanentă și semnificativă din 2015 până în 2019, de la aproximativ 59000 la 68000 cu o scădere ușoară în anul 2020 cu aproape 3000 de persoane datorită pandemiei.

Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
59423	62014	65504	66886	68084	65333

Numărul mediu al salariaților din județul Harghita

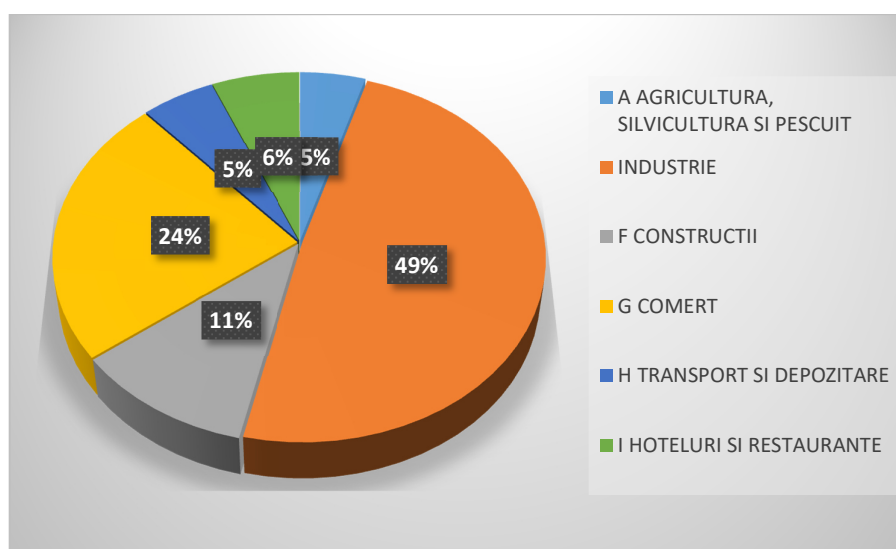
Evoluția numărului mediu de salariați din județul Harghita

În județul Harghita defalcarea populației active pe domenii de activitate s-a prezentat în felul următor în 2020. Pe primul loc era industria 49 %, urmând de comerț cu 24% și construcții cu 11%.

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
TOTAL	66886	68084	65333
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	2294	2180	2020
INDUSTRIE	22572	22443	21127
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	505	499	506
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	20352	20254	18852
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	527	490	529
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	1188	1200	1240
F CONSTRUCTII	4375	4527	4813
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	10440	11206	10245
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	2366	2373	2284
I HOTELURI SI RESTAURANTE	3045	2914	2715
J INFORMATII SI COMUNICATII	1114	1246	1110
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	642	633	581
L TRANZACTII IMOBILIARE	190	153	179

CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
M ACTIVITATI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	1656	1798	1620
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITATI DE SERVICII SUPT	2111	2076	2076
O ADMINISTRATIE PUBLICA ȘI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	2802	2831	2845
P INVATAMANT	6347	6459	6368
Q SANATATE ȘI ASISTENTA SOCIALA	5664	5915	6100
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE	612	579	557
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	656	751	693

Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale (secțiuni și diviziuni) CAEN Rev.2

Procent salariați pe activități ale economiei naționale, județul Harghita, anul 2020

6.2.5 Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

Conform datelor INS, Baza de date TEMPO – online, 10,4% din numărul locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale CAEN (Rev.2) la nivel național se află în Regiunea Centru. La nivel regional se remarcă o evoluție fluctuantă a numărului locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale CAEN. Conform tabelului de mai jos se constată o tendință crescătoare pe anumite grupe de ocupații: Lucrători în domeniul serviciilor, Specialiști în diverse domenii de activitate, Muncitori calificați și asimilați.

<i>Grupe majore de ocupații (ISCO-08)</i>	<i>Anul 2011</i>	<i>Anul 2019</i>	<i>Anul 2020</i>	<i>Trimestrul III 2021</i>
	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>	<i>Număr</i>
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	115	222	127	169
Specialiști în diverse domenii de activitate	725	945	770	1363
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	388	553	483	555
Funcționari administrativi	159	294	221	243
Lucrători în domeniul serviciilor	277	730	542	1070
Lucrători calificați în agricultura, silvicultura și pescuit	3	21	1	3
Muncitori calificați și asimilați	469	898	605	833
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	536	898	510	517

Locuri de munca vacante, regiunea centru, pe grupe majore de ocupații (ISCO-08)

În interiorul regiunii ponderea salariaților din industria prelucrătoare depășește ponderea medie regională în toate județele cu excepția județului Mureș. Cea mai mare pondere a numărului salariaților din industria prelucrătoare se află în județul Covasna (92,3%) iar cea mai mică în județul Mureș (83,3%). Referitor la ponderea salariaților din industria prelucrătoare, Harghita ocupă a doua poziție după județul Covasna, privind ponderea salariaților care își desfășoară activitatea în Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și alte materiale vegetale împletite (18,4%), peste ponderea medie la nivel regional (8,1%). Ocupă de asemenea a 2 a poziție în ceea ce privește ponderea salariaților ce desfășoară activități de fabricare articole de îmbrăcăminte (17,7%) mult peste media regională (9,7%). Ocupă prima poziție privind ponderea salariaților ce desfășoară activități la Fabricarea mobilei (12%), peste media regională (4,9%). Ponderea salariaților de lucrează în industria alimentară. se situează peste media regională (11,1%), situându-se pe a doua poziție la nivelul Regiunii Centru, după județul Alba.

6.2.6 Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung realizată de CEDEFOP în anul 2016, la nivelul fiecărui stat membru al UE 28 evidențiază o serie de tendințe privind cererea expandată și cererea de înlocuire a forței de muncă la orizontul anului 2025.

În cazul României, valorile pentru cererea de înlocuire la muncitori în agricultură și pescuit, la orizontul 2025, de peste 2 milioane de locuri de muncă, sugerează că studiul pornește de la structura populației ocupate în agricultură în care sunt incluse persoanele cu statut profesional de lucrători pe cont propriu și lucrători familiali neremunerați și introduce ipoteze de lucru care conduc la scăderi modeste ale populației ocupate în agricultură în perspectiva 2025. Mai mult, ultimele date ale INS

arată că în 2016 populația ocupată în agricultură a fost de 1728,6 mii persoane, în scădere cu peste 783 de mii față de anul 2012. Aceste date arată că rezultatele studiului CEDEFOP în cazul României trebuie utilizate cu prudență.

Grupe de ocupații	Valoare	Ponderi
Total	3928	100.0%
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	55	1.4%
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	11.6%
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	204	5.2%
Funcționari administrativi	122	3.1%
Lucrători în domeniul serviciilor	357	9.1%
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	1742	44.3%
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	3.2%
Muncitori calificați și asimilați	272	6.9%
Muncitori necalificați	601	15.3%

*Oportunități de locuri de muncă - valori absolute –
perioada 2015-2025 - mii persoane*

Pe activități economice, în regiunea se estimează o creștere ușoară a cererii potențiale pentru forță de muncă per ansamblu. Creșteri importante se înregistrează în industria prelucrătoare, comerț, transporturi, depozitare și comunicații. O tendință crescătoare prezintă și activitățile în hoteluri și restaurante, precum și în sectorul industriei extractive.

REGIUNEA CENTRU	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultura, silvicultura si piscicultura	140.284	120.266	102.921	89.327	76.760	61.499
Industria extractiva	6.925	7.491	7.910	8.519	8.897	9.480
Industria prelucrătoare	343.986	350.312	348.617	366.635	374.241	385.424
Energie electrica si termica, gaze si apa	21.179	21.018	20.526	21.732	21.937	22.239
Construcții	70.076	66.396	65.547	69.349	69.818	70.421
Comerț	139.454	152.155	164.620	172.368	181.166	193.800
Hoteluri si restaurante	18.145	17.905	17.944	19.454	19.910	20.582
Transport, depozitare si comunicații	55.632	55.228	55.322	59.590	61.184	63.813
Intermedieri financiare	11.155	11.479	11.727	11.564	12.080	12.932
Tranzacții imobiliare, închirieri si activități de servicii	13.608	12.818	12.101	12.935	12.806	12.655
Administrație publică si apărare	54.422	55.801	56.603	55.483	56.414	57.790
Învățământ	62.881	64.338	65.296	67.525	70.283	73.485
Sănătate si asistenta sociala	48.238	47.320	47.222	47.701	47.722	47.675
Celelalte activități ale economiei naționale	28.038	29.234	30.500	31.605	33.137	35.486
	1.014.024	1.011.763	1.006.857	1.033.785	1.046.355	1.067.281

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru Regiunea Centru, pe activități economice (nr. persoane)

Proгноza angajărilor pe termen scurt – județul Harghita (sursă: AJOFM Harghita)

AJOFM Harghita a aplicat un chestionar angajatorilor din județ cu scopul de a obține informații cu privire la meserii/ocupații, grupe de ocupații, domenii de activitate a angajărilor preconizate de angajatori din județ. În urma prelucrării chestionarelor s-au obținut următoarele informații:

Cei mai mulți angajatori din județ sunt cei cu sub 10 salariați, respectiv 10-49 salariați, de aceea aceștia au completat într-un număr cel mai mare chestionarul. De asemenea un număr de 13 mari angajatori au răspuns la chestionar, precum și alți 70 angajatori mijlocii (clasificarea s-a realizat luând în considerare numărul de salariați – angajatori mari cel puțin 250 salariați, angajatori mijlocii între 50-249 salariați).

Distribuția angajatorilor funcție de numărul de salariați actuali se regăsește în tabelul de mai jos:

Tip angajator (număr de salariați)	Număr răspunsuri	pondere total răspunsuri %	Număr răspunsuri >0	pondere răspunsuri nenule>0 %	Număr angajări estimate	Pondere Număr angajări %	Număr răspunsuri nule	Pondere răspunsuri nule %
sub 10	984	69.84	220	22.36	350	22.91	764	77.64
10-49	342	24.27	143	41.81	386	25.26	199	58.19
50-99	46	3.26	32	69.57	211	13.81	14	30.43
100-249	24	1.71	13	54.17	151	9.88	11	45.83
peste 250	13	0.92	8	61.54	430	28.14	5	38.46
TOTAL	1409	100	416	29.52	1528	100	993	70.48

Din tabelul de mai sus se observa ca un procent de 29.52% din angajatorii respondenți preconizează să realizeze angajări pe termen scurt (în anul 2019 acest procent a fost aproape dublu, și anume 55,88% preconizau angajări) în vreme ce 70,48% au precizat că nu vor realiza angajări (în anul 2019 acest procent fiind de 44,12%).

O comparație cu studiul realizat în 2019 pentru 2020 se regăsește în tabelul de mai jos:

Nr.crt.	Tip angajator (număr de salariați)	Număr răspunsuri 2021	Număr angajări estimate 2022	Număr răspunsuri 2019	Număr angajări estimate 2020
1	sub 10	984	350	871	872
2	10-49	342	386	354	1104
3	50-99	46	211	97	612
4	100-249	24	151	39	358
5	peste 250	13	430	24	732
	TOTAL	1409	1528	1385	3678

Urmare a cunoașterii codurilor CAEN ale angajatorilor respondenți a fost posibilă realizarea situației distribuției răspunsurilor pe ramuri ale activităților economice, acestea regăsind-se în tabelul de mai jos.

secțiune	denumire secțiune	nr răspunsuri	Pondere %	nr angajări estimate 2022	Pondere %	nr angajări estimate pt. 2020	nr angajați	nr oferte nule	Pondere %
A	agricultura, silvicultura și pescuit	79	5.61	44	2.88	193	836	54	68.35
B	industria extractivă	7	0.50	11	0.72	0	240	4	57.14
C	industria prelucrătoare	299	21.22	735	48.1	1063	9924	181	60.54
D	producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	2	0.14	1	0.07	0	24	1	50
E	distributia apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	8	0.57	8	0.52	41	352	3	37.5
F	construcții	161	11.43	243	15.9	386	2440	91	56.52
G	comert cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	373	26.47	243	15.9	683	5010	286	76.68
H	transport și depozitare	63	4.47	47	3.08	80	556	45	71.43
I	hoteluri și restaurante	130	9.23	45	2.95	272	1081	108	83.08
J	informații și comunicații	23	1.63	15	0.98	20	128	16	69.57
K	intermedieri financiare și asigurări	0	0	0	0	0	0	0	0
L	tranzacții imobiliare	8	0.57	0	0	0	18	8	100
M	activități profesionale, științifice și tehnice	97	6.88	27	1.77	62	320	74	76.29
N	activități de servicii administrative și activități de servicii suport	56	3.97	49	3.21	195	880	41	73.21
O	administratie publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	0	0	0	0	0	0	0	0
P	învățământ	10	0.71	5	0.33	204	190	8	80
Q	sănătate și asistență socială	32	2.27	9	1.90	241	1680	24	75
R	activități de spectacole, culturale și recreative	17	1.21	2	0.13	16	82	15	88.24
S	alte activități de servicii	42	2.98	18	1.18	47	310	33	78.57
T	activități ale gospodăriilor private și calitate de angajator de personal casnic, activități ale gospodăriilor private de producere de bunuri și servicii	0	0	0	0	0	0	0	0
U	activități ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale	0	0	0	0	0	0	0	0
	total	1409	100	1528	100	3678	24071	993	70.48

Din situația de mai sus se pot trage următoarele concluzii:

- Industria prelucrătoare este ramura economică cu cel mai mare potențial de angajare în următoarele 6-12 luni. Aceasta informație coroborată cu distribuția pe coduri CAEN a angajatorilor ne releva subramurile economice care concentrează cele mai multe angajări

estimate : industria de prelucrare a lemnului, industria ușoară , alimentară. De precizat faptul că unul din motivele scăderii prognozelor de angajare pe industria prelucrătoare este cauzat de regresul evident al industriei textile, industrie care a generat mai multe disponibilizări colective în cursul anului 2020 ca urmare a efectelor economice negative ale pandemiei.

- Pe următoarele locuri se situează construcțiile, comerțul, activități administrative, transport și depozitare, hotelurile și restaurantele, agricultura. Sănătatea și învățământul au dispărut din clasament ca urmare a modificării metodologiei de colectare a datelor , mai exact ca urmare a lipsei accentului pe instituțiile de stat , luând în considerare cele enunțate mai sus.
- Aceste șapte ramuri concentrează 1406 angajări preconizate (92,02%) din totalul de 1528 rezultate din analiza chestionarelor.
- Este de remarcat nivelul redus semnificativ al angajărilor preconizate, comparativ cu anul 2019 (pentru 2020) când s-a preconizat un număr de 3678 angajări, față de doar 1528 anul acesta.

Totuși deoarece în clasificarea ocupațiilor din Romania există mult peste 4300 de ocupații, distribuția pe aceasta structură a numărului de angajări preconizate deși trasează câteva direcții clare, risca sa genereze concluzii lipsite de relevanta (1528 angajări preconizate distribuite între 175 ocupații menționate de respondenți).

Din acest motiv am procedat la gruparea unor ocupații înrudite sau apropiate din punctul de vedere al studiilor necesare, al competențelor necesare pentru practicare sau al domeniului de activitate obținând astfel 100 de grupe de ocupații. Dintre acestea primele 11 necesită în principiu ca persoanele care le practica sa posede studii superioare (ocupațiile cu cod cor in 111000 si 299999).

Structura pe grupe de ocupatii se regăsește în tabelul de mai jos:

<i>Id. grupă</i>	<i>denumire grupa</i>	<i>cod cor min</i>	<i>cod cor max</i>	<i>nr răspunsuri</i>	<i>Pondere %</i>	<i>nr angajări preconizate</i>	<i>Pondere %</i>	<i>Număr angajări pentru care nu se solicita experiența</i>
1	Legislatori, membri ai executivului și înalți conducători ai administrației publice	111000	111999	1	0.07	2	0.13	2
2	Directori generali, directori executivi și asimilați	112000	121999	4	0.28	4	0.26	4
3	Conducători în domeniul vânzări, marketing și dezvoltare, de unități în diverse domenii	122000	210999	1	0.07	1	0.07	0
4	Specialiști în fizica și știința pământului, științele vieții matematicieni	211000	213999	4	0.28	5	0.33	3
5	Ingineri	214000	220999	17	1.21	22	1.44	5
6	Personal medical (medici, asistenți, paramedici)	221000	224999	8	0.57	20	1.31	8
7	Medici veterinari și alți specialiști în sănătate	225000	230999	2	0.14	2	0.13	1
8	Profesori și asimilați	231000	240999	0	0	0	0	0
9	Specialiști în domeniul finanțelor, administrativ marketing, PR	241000	250999	4	0.28	13	0.85	4
10	Analiști programatori în domeniul software, specialiști în baze de date și rețele	251000	260999	2	0.14	3	0.2	0
11	Ale categoriei cu studii superioare (juriști, jurnaliști, asistenți sociali, artiști, etc)	261000	299999	3	0.21	3	0.2	1
12	Tehnicienii în științe ingineresti	311000	311999	2	0.14	3	0.2	0
13	Controlori-supraveghetori în industria extractivă, industria prelucrătoare și construcții	312000	312999	0	0	0	0	0
14	Tehnicienii controlori de procese industriale	313000	313999	0	0	0	0	0

<i>Id. grupă</i>	<i>denumire grupa</i>	<i>cod cor min</i>	<i>cod cor max</i>	<i>nr răspunsuri</i>	<i>Pondere %</i>	<i>nr angajări preconizate</i>	<i>Pondere %</i>	<i>Număr angajări pentru care nu se solicita experiența</i>
15	Tehnicienii în științele vieții și alți specialiști asimilați	314000	314999	0	0	0	0	0
16	Controlori și operatori pentru trafic naval și aerian	315000	315999	0	0	0	0	0
17	Tehnicienii în domeniul medical și farmaceutic	321000	321999	4	0.28	4	0.26	2
18	Surori medicale, inclusiv puericultoare și asimilați	322000	322999	0	0	0	0	0
19	Practicieni asociați în domeniul medicinei complementare/alternative	323000	323999	0	0	0	0	0
20	Tehnicienii și asistenți veterinari	324000	324999	1	0.07	1	0.07	1
21	Alți specialiști în domeniul sănătății, asimilați	325000	325999	2	0.14	4	0.26	2
22	Specialiști financiari, matematicieni și asimilați	331000	331999	11	0.78	11	0.72	1
23	Agenți și brokeri în vânzări și aprovizionare	332000	332999	7	0.5	8	0.52	5
24	Agenți de servicii comerciale	333000	333999	3	0.21	4	0.26	0
25	Secretari administrativi și specializați	334000	334999	5	0.35	5	0.33	3
26	Specialiști guvernamentali cu funcții de reglementare și asimilați	335000	335999	0	0	0	0	0
27	Alți specialiști în domeniul juridic și social	341000	341999	0	0	0	0	0
28	Lucrători în domeniul sportului și al pregătirii fizice	342000	342999	0	0	0	0	0
29	Alți specialiști în domeniul artistic, cultural și culinar	343000	343999	1	0.07	1	0.07	1
30	Tehnicienii pentru operațiuni în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor și pentru asigurarea suportului tehnic pentru utilizatori	351000	351999	1	0.07	2	0.13	2
31	Tehnicienii în domeniul telecomunicațiilor și al radiodifuziunii și televiziunii	352000	352999	0	0	0	0	0
32	Funcționari cu atribuții generale	411000	411999	1	0.07	1	0.07	1
33	Secretari	412000	412999	6	0.43	6	0.39	3
34	Operatori la mașini de scris/calcul	413000	413999	4	0.28	5	0.33	2
35	Casieri, operatori la ghișeu și asimilați	421000	421999	0	0	0	0	0
36	Agenți în centre de informare	422000	422999	1	0.07	1	0.07	0
37	Funcționari în gestiune economică și administrativă	431000	431999	3	0.21	3	0.2	2
38	Funcționari în gestiunea materialelor și în transport	432000	432999	9	0.64	15	0.98	12

<i>Id. grupă</i>	<i>denumire grupa</i>	<i>cod cor min</i>	<i>cod cor max</i>	<i>nr răspunsuri</i>	<i>Pondere %</i>	<i>nr angajări preconizate</i>	<i>Pondere %</i>	<i>Număr angajări pentru care nu se solicita experiența</i>
39	Alți lucrători în servicii suport în domeniul administrativ	441000	441999	0	0	0	0	0
40	Însoțitori de zbor, conductori și ghizi	511000	511999	0	0	0	0	0
41	Bucătari	512000	512999	8	0.57	8	0.52	4
42	Chelneri și barmani	513000	513999	19	1.35	29	1.9	12
43	Coafori, cosmeticieni și asimilați	514000	514999	1	0.07	1	0.07	0
44	Supraveghetori clădiri și gospodării	515000	515999	3	0.21	4	0.26	2
45	Alți lucrători în domeniul serviciilor personale	516000	516999	1	0.07	1	0.07	0
46	Vânzători stradal și în piețe	521000	521999	2	0.14	2	0.13	2
47	Vânzători în magazine	522000	522999	74	5.25	137	8.97	65
48	Casieri și vânzători de bilete	523000	523999	5	0.35	12	0.79	0
49	Alți lucrători în domeniul vânzărilor	524000	524999	0	0	0	0	0
50	Personal de îngrijire copii inclusiv în servicii suport pentru învățământul preșcolar, primar și gimnazial	531000	531999	1	0.07	3	0.2	0
51	Personal de îngrijire în domeniul sănătății	532000	532999	3	0.21	3	0.2	0
52	Lucrători în servicii de protecție	541000	541999	1	0.07	5	0.33	0
53	Grădinari și cultivatori	611000	611999	1	0.07	2	0.13	0
54	Crescători de animale	612000	612999	0	0	0	0	0
55	Muncitori calificați în culturi vegetale și crescători de animale	613000	613999	0	0	0	0	0
56	Lucrători forestieri și asimilați	621000	621999	6	0.43	8	0.52	0
57	Lucrători în domeniul pescuitului și vânătorii	622000	622999	0	0	0	0	0
58	Fermieri a căror producție este destinată consumului propriu	631000	631999	0	0	0	0	0
59	Crescători de animale a căror producție este destinată consumului propriu	632000	632999	0	0	0	0	0
60	Lucrători în ferme mixte a căror producție este destinată consumului propriu	633000	633999	0	0	0	0	0
61	Pescari și vânători a căror producție este destinată consumului propriu (inclusiv culegători de produse agricole din flora spontană)	634000	634999	0	0	0	0	0
62	Muncitori constructori și asimilați	711000	711999	51	3.62	105	6.87	17
63	Muncitori constructori la lucrări de finisare și asimilați	712000	712999	6	0.43	9	0.59	3
64	Zugrăvi, vopsitori, curățitori de fațade și asimilați	713000	713999	2	0.14	2	0.13	1

<i>Id. grupă</i>	<i>denumire grupa</i>	<i>cod cor min</i>	<i>cod cor max</i>	<i>nr răspunsuri</i>	<i>Pondere %</i>	<i>nr angajări preconizate</i>	<i>Pondere %</i>	<i>Număr angajări pentru care nu se solicita experiența</i>
65	Turnători, tinichigii-cazangii, sudori, formatori si asimilați	721000	721999	16	1.14	30	1.96	3
66	Forjori, matrițeri si asimilați	722000	722999	12	0.85	19	1.24	4
67	Mecanici de mașini si utilaje	723000	723999	8	0.57	9	0.59	5
68	Muncitori calificați in domeniul produselor manufacturiere	731000	731999	0	0	0	0	0
69	Lucrători poligrafi	732000	732999	0	0	0	0	0
70	Montatori de echipamente electrice	741000	741999	7	0.5	13	0.85	1
71	Montatori de echipamente electronice si de telecomunicații	742000	742999	1	0.07	1	0.07	0
72	Muncitori calificați in industria alimentara	751000	751999	14	0.99	47	3.08	33
73	Muncitori calificați in tratarea lemnului si asimilați	752000	752999	37	2.63	287	18.78	229
74	Lucrători in industria textila si confecții	753000	753999	5	0.35	15	0.98	1
75	Alți muncitori calificați	754000	754999	0	0	0	0	0
76	Operatori la instalațiile de exploatare si prelucrare a minereurilor	811000	811999	0	0	0	0	0
77	Operatori la instalațiile de prelucrare si finisare a metalelor	812000	812999	0	0	0	0	0
78	Operatori la mașini si instalații destinate fabricării produselor chimice si fotografice	813000	813999	0	0	0	0	0
79	Operatori la mașini si utilaje pentru fabricarea produselor din cauciuc, plastic si hârtie	814000	814999	1	0.07	2	0.13	0
80	Operatori la mașinile si utilajele pentru fabricarea produselor si articolelor din textile, blănuri si piele	815000	815999	8	0.57	90	5.89	74
81	Operatori la mașinile pentru fabricarea produselor alimentare si a altor produse similare	816000	816999	2	0.14	14	0.92	14
82	Operatori la instalațiile de prelucrare a lemnului si fabricare a hârtiei	817000	817999	6	0.43	7	0.46	3
83	Alți operatori la mașini si utilaje	818000	818999	3	0.21	3	0.2	1
84	Asamblori	821000	821999	1	0.07	2	0.13	2
85	Mecanici de locomotiva si asimilați	831000	831999	0	0	0	0	0
86	Conducători autovehicule	832000	832999	15	1.06	25	1.64	8
87	Conducători de mașini de mare tonaj si autobuze	833000	833999	25	1.77	65	4.25	32
88	Operatori la instalații si utilaje mobile	834000	834999	9	0.64	13	0.85	4
89	Marinari, navigatori si asimilați	835000	835999	0	0	0	0	0

<i>Id. grupă</i>	<i>denumire grupa</i>	<i>cod cor min</i>	<i>cod cor max</i>	<i>nr răspunsuri</i>	<i>Pondere %</i>	<i>nr angajări preconizate</i>	<i>Pondere %</i>	<i>Număr angajări pentru care nu se solicita experiența</i>
90	Menajere si personal de serviciu la hoteluri si birouri	911000	911999	4	0.28	4	0.26	3
91	Personal pentru servicii de spălare vehicule, vitrine, geamuri, rufe etc.	912000	912999	1	0.07	1	0.07	0
92	Muncitori in agricultura, silvicultura si pescuit	921000	921999	19	1.35	27	1.77	17
93	Muncitori in industria extractiva si construcții	931000	931999	48	3.41	114	7.46	69
94	Muncitori in industria prelucrătoare	932000	932999	39	2.77	140	9.16	85
95	Muncitori in transporturi si depozitarea mărfurilor	933000	933999	27	1.92	98	6.41	89
96	Ajutori de bucătari	941000	941999	10	0.71	11	0.72	8
97	Prestatori ambulanți de mici servicii pentru populație si asimilați	951000	951999	1	0.07	1	0.07	1
98	Vânzători ambulanți (exclusiv produse alimentare)	952000	952999	0	0	0	0	0
99	Muncitori in salubritate	961000	961999	1	0.07	1	0.07	1
100	Alți muncitori in ocupații cu pregătire elementara	962000	962999	7	0.5	8	0.52	6
				1409	100	1527	100	864

Din analiza tabelului de mai sus se desprind următoarele concluzii:

Principalele grupe de ocupații in care angajatori din județ preconizează sa realizeze angajări in următoarele 6-12 luni sunt: muncitori calificați in tratarea lemnului si asimilați 287 (237 in anul 2019), muncitori in industria extractiva si construcții – in general necalificați 114 (139 in anul 2019), muncitori in industria prelucrătoare – in general necalificați 140 (184 in anul 2019), vânzători in magazine 137 (403 in anul 2019), muncitori constructori si asimilați 101 (275 in anul 2019), muncitori in transporturi si depozitarea mărfurilor in general necalificați 105 (145 in anul 2019), operatori la mașinile si utilajele pentru fabricarea produselor si articolelor din textile, blănuri si piele 90 (197 in anul 2019 – reducere in concordanta cu problemele cu care s-a confruntat sectorul de activitate in cursul anului 2020), conducători de mașini de mare tonaj si autobuze 65 (101 in anul 2019) etc.

- Numărul angajărilor preconizate din rândul specialiștilor cu studii superioare este estimat la doar 85, in special se preconizează angajări de personal medical si ingineri pe când in anul 2019 se preconizau 436 de angajări (in special profesori si asimilați, medici). Reducerea acestui număr este justificată de lipsa accentului pe instituțiile de stat in aplicarea chestionarului.

- Numărul angajărilor din rândul personalului necalificat este de 405 , aproximativ 27 % din totalul angajărilor preconizate (în anul 2019 se preconizau 648 de angajări – aproximativ 16% din totalul angajărilor preconizate). Acest lucru se datorează în special cunoașterii de către angajatori a potențialului actual al pieței, pe fondul unei oferte de muncitori calificați insuficientă angajatori accepta în multe din situații să angajeze personal necalificat sau cu un nivel de competente foarte redus în încărcarea de a face fața nevoilor/ comenzilor.
- Referitor la numărul de angajări de 864 (57% din totalul angajărilor preconizate) pentru care se accepta fără experiența profesională – ținând cont de faptul că absolvenții programelor de formare profesională nu vor avea experiența profesională în sensul clasic al cuvântului, totuși vor avea mari șanse de a se încadra pe piața muncii.

6.2.7 Implicații pentru IPT

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă în perspectiva 2025 se poate estima care sunt cererile de calificări pe nivele de educație și filiere.

În acest scop față de datele din tabelul de mai sus au fost eliminate grupele de ocupații:

- Muncitori necalificați, având în vedere că IPT nu se adresează acestei grupe;
- Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, având în vedere gradul mare de distorsionare pe care îl introduce această grupă datorită populației ocupate cu statut profesional lucrători pe cont propriu și lucrători familiari neremunerați care sunt asociate mai curând cu agricultura de subzistență și cu lipsa alternativelor decât cu oportunitățile de locuri de muncă.

Grupelor de ocupații reținute le-au fost asociate nivelul de educație la intrare în piața muncii și traseul de formare profesională conform tabelului de mai jos:

Oportunități de locuri de muncă - CEDEFOP			Criterii asociate	
Grupe de ocupații	Valoare mii pers.	Ponderi	Nivel de educație la intrare în piața muncii	Traseul de formare
Total	1588	100.0%		
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	55	3.5%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Specialiști în diverse domenii de activitate	454	28.6%	învățământ superior	prin învățământ liceal
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	204	12.8%	IPT	preponderent prin inv. liceal tehnologic
Funcționari administrativi	122	7.7%	preponderent învățământ superior	2/3 prin inv. liceal teoretic și vocațional 1/3 prin învățământ liceal tehnologic

Lucrători în domeniul serviciilor	357	22.5%	IPT	preponderent prin înv. profesional
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	124	7.8%	IPT	preponderent prin înv. profesional
Muncitori calificați și asimilați	272	17.1%	IPT	preponderent prin înv. profesional

Oportunități de locuri de muncă și criterii asociate pentru IPT

Prin această analiză, în tabelul de mai jos sunt estimate ponderile pentru oportunitățile de locuri de muncă pe niveluri de educație și filiere, la orizontul anului 2025.

Pondere sugerată liceu filiera teoretică, tehnologică și vocațională	52.6%
Pondere sugerată învățământ profesional	47.4%
Pondere sugerată liceu tehnologic	15,4%
Pondere sugerată IPT	62,8 %

Din analiza structurii pe grupe ocupaționale relevante pentru ÎPT pe baza datelor furnizate de studiul previzional cu privire la proiecția locurilor de muncă disponibile la nivelul regiunii Centru în perspectiva anului 2020, în scenariul moderat, rezultă o pondere previzionată de circa două treimi pentru ocupațiile relevante pentru nivel 3 de calificare oferit prin învățământul profesional și o treime pentru cele care pot fi puse în legătură cu nivelul de pregătire liceal tehnologic sau postliceal.

Domeniile Fabricarea produselor din lemn și Industrie textilă și pielărie ocupă în cadrul cererii potențiale de forță de muncă poziții mai importante decât la nivel național. După Mecanică în care se păstrează o pondere însemnată, domeniile care par să coaguleze din ce în ce mai mult sunt Economic, Comerț și Turism și alimentație, după cum se poate vedea în tabelul de mai jos.

Domenii de formare	%
Agricultură	1,4
Chimie industrială	1,7
Construcții instalații și lucrări publice	8,1
Comerț	12,6
Economic	13,9
Electric	5,0
Electromecanică	3,8
Electronică automatizări	4,6
Fabricarea produselor din lemn	2,6
Industrie alimentară	0,9
Industrie textilă și pielărie	10,8
Materiale de construcții	0,9
Mecanică	22,9
Turism și alimentație	8,5
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2
Total	100,0

*Structura cererii potențiale, pe domenii de formare profesională din IPT,
în regiunea Centru*

La nivelul județului Harghita, conform tabelului de mai jos se poate urmări domeniile de pregătire oferite prin învățământul profesional și tehnic pentru care există solicitări pe piața muncii

Domeniul de pregătire	Tendință locuri muncă vacante	Tendință șomeri	Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)
Construcții, instalații și lucr. publice	↑ HR	↓ HR	Zidari, Dulgheri, Zugravi, Instalatori, Constructori în beton armat și asimilați, Tehnicienii constructori, Montatori de izolații termice și acustice etc. <i>OBS. Fluctuații sezoniere</i>
Turism și alimentație	↑ HR	↓ HR	Ospătari și barmani, Bucătari, Valeți, cameriste și însoțitori, Patiserii, Cofetari
Comerț	↑HR	↓ HR	Vânzători, Magazioneri, Agenți în activitatea financiară și comercială Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri,
Economic	↑HR	↓HR	Alți lucrători cu studii medii în gestiunea economică și administrativă, Secretari și operator la mașini de scris și de calcul, Funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiare, Funcționari expediție și alți agenți poștali, Alți funcționari de birou
Industrie alimentară	↑HR	↓ HR	În special ocupațiile pentru prelucrarea cărnii și pentru produse de panificație
Mecanică	↓HR	↓ HR	- Constructori montatori structuri metalice - Conducător auto - Sudori și debitori autogeni - Mecanic auto
Industrie textilă și pielărie	↑HR	↑ HR	- Lucrători în ind. textilă și conf. - Operatori la mașini și utilaje pentru industria confecțiilor
Fabricarea produselor din lemn	↓HR	↑ HR	- Meseriași și lucrători în tratarea și prelucrarea lemnului
Electric	↑HR	↑ HR	- Electricieni montatori și reparatori de linii electrice aeriene și subterane
Electromecanic	↓HR	↑ HR	- Electromecanici montatori și reparatori de aparate și echipamente electrice și energetice

6.2.8 Concluzii pentru ÎPT:

- **Datele privind rata șomajului** - obligă sistemul de ÎPT la:
- monitorizarea în continuare a evoluțiilor șomajului și locurilor de muncă și actualizarea analizelor din acest capitol în fiecare an înainte de a se definitiva proiectul planurilor de școlarizare pentru anul școlar următor
 - anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
 - acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
 - abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
 - implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.

- parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
- promovarea ocupării absolvenților pe piața forței de muncă
- **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri) - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:
 - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
 - adecvarea calificării cu locul de muncă
 - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
 - recunoașterea și valorificarea experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
 - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
- **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, informațiile oferite de anchetele în întreprinderi și previziunile privind cererea și oferta pe termen mediu** - trebuie avute în vedere pentru:
 - Planificare strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)
 - Consolidarea ponderii învățământului profesional și tehnic și creșterea ofertei de calificare prin învățământul profesional
 - Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare rezultate din prognoză
 - Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală, potențialul de creștere în viitor a sectorului construcții.
 - Necesitatea de a colecta date referitoare la absolvenții care lucrează în străinătate.
- **Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală** vizează modernizarea agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural.
Implică din partea școlilor din domeniu, în parteneriat cu toți factorii interesați:
 - Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare)

- Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor
 - Implicarea în programe de formare continuă pe două componente:
 - formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive
 - reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități.
- **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:**
- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
 - Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
 - Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social

7 Învățământul profesional și tehnic din Județul Harghita

7.1 Context regional

La orizontul lui 2060, cele mai severe concluzii rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației. Cele mai afectate vor fi efectivele din grupele de vârstă 7-14 ani: reducere cu 22,5 % până în 2030, respectiv cu 49,4% până în 2060 și din grupa de vârstă 15 -24 ani: reducere cu 19,1% până în 2030, respectiv cu 49,4% până în 2060.

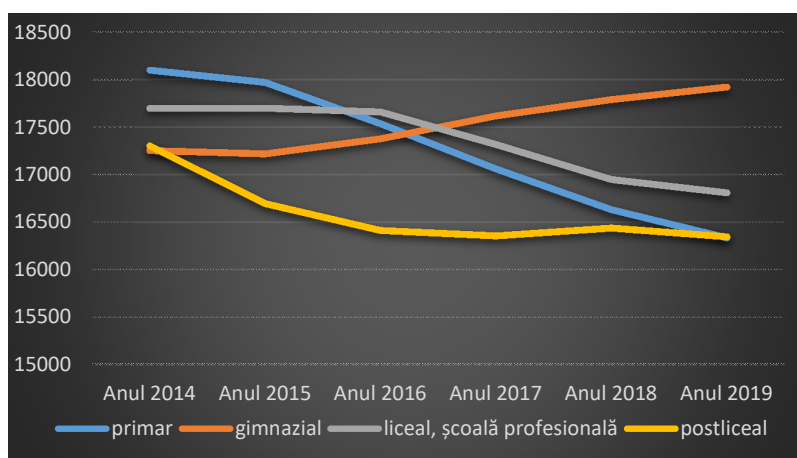
Conform datelor statistice (INS), gradul de cuprindere în educație în Regiunea Centru se situează sub cele calculate la nivel național, pentru majoritatea grupelor de vârstă, cu excepția grupelor de vârstă 3-6 ani și 7-10 ani. Pentru grupa 15-18 ani, gradul de cuprindere este mai scăzut decât la nivel național pe ansamblul regiunii cu județelor cu excepția județelor Alba, Brașov și Harghita.

Analiza pe sexe la nivel regional evidențiază rate nete de cuprindere mai mari în cazul fetelor, comparativ cu băieții, în învățământul secundar superior (15 - 18 ani), aproximativ egale în învățământul obligatoriu și mai mici în învățământul primar (7-10 ani). Informațiile statistice disponibile cu privire la rata de cuprindere pe medii rezidență se bazează pe locația școlii (nu pe mediul de proveniență al elevilor). Din acest punct de vedere indicatorul nu este relevant decât cel mult până la clasa a VIII-a. Totuși, decalajele mari cu privire la ratele de cuprindere în învățământul primar și gimnazial din cele două medii de rezidență corelate cu informațiile parțiale din sistem, evidențiază un grad de cuprindere în educație sensibil mai mic în mediul rural și/sau începerea școlii mai târziu în mediul rural.

7.2 Date ÎPT la nivelul județului Harghita

7.2.1 Contextul demografic și populația de vârstă școlară

Evoluția populației de vârstă școlară s-a modificat în sensul scăderii accentuate la învățământul primar, a creșterii la învățământul gimnazial, scăderii atât în cazul învățământului liceal, profesional, cât și a învățământului postliceal cu o oarecare stabilizare în ultimii ani.

Evoluția populației de vârstă școlară a județului Harghita

Repartizarea pe sexe a populației de vârstă școlară față de anul 2014 în anul 2019 în învățământul primar numărul elevilor de sex masculin a scăzut cu aproximativ 750 de elevi, iar la fete cu aproximativ 1000 de elevi. În învățământul gimnazial numărul elevilor a crescut cu aproximativ 160 de elevi la băieți și 514 de elevi la fete. În învățământul liceal și profesional numărul băieților a scăzut cu 361 de elevi, iar la fete diferența este de 526 de elevi. În învățământul postliceal în ultimii cinci ani numărul persoanelor de sex masculin a scăzut cu 671 de elevi, iar la sex feminin scăderea a fost de aproximativ 300 de elevi.

		UM: Număr persoane					
		Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
primar	Masculin	9132	9073	8887	8674	8497	8377
-	Feminin	8967	8896	8649	8387	8137	7961
gimnazial	Masculin	8843	8789	8830	8931	8962	8997
-	Feminin	8411	8431	8548	8687	8829	8925
liceal, școală profesională	Masculin	8968	8975	8989	8852	8657	8607
-	Feminin	8730	8725	8672	8467	8293	8204
postliceal	Masculin	8980	8628	8377	8221	8291	8309
-	Feminin	8323	8069	8038	8138	8149	8040

Repartizarea pe sexe a populației de vârstă școlară a județului Harghita

7.2.2 Indicatori de intrare

Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Acest indicator, *calculat prin raportare la numărul de norme didactice*, oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. *Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile.*

La nivelul județului, la clasele din ÎPT avem 261 cadre didactice, din care 74 predau instruire practică. Populația școlară în anul școlar 2021-2022, la clasele din ÎPT este 6251 de elevi (2916 – liceu tehnologic, zi 313 de elevi– liceu tehnologic, seral, 1963 de elevi – învățământ profesional, 346 de elevi– învățământ dual, 713 – școală postliceală), cea ce reprezintă 23,9 elevi/cadru didactic. Acest număr este nefavorabil din punct de vedere al calității actului didactic. Acest indicator va avea tendințe nefavorabile și din cauza finanțării pe elev, sau datorită indicatorilor demografice nefavorabile.

Resursele umane din ÎPT

Evoluția normelor didactice pentru cadrele didactice la disciplinele tehnologice din ÎPT, din perspectiva ponderii cadrelor didactice calificate respectiv titulare este prezentată în tabelele de mai jos.

În anul școlar 2020-2021 dintre cadre didactice au statut de titular 52,87, suplinitori calificați 37,17% și suplinitori necalificați 9,96%, în scădere față de anul școlar 2017-2018.

În anul școlar 2017-2018 la disciplinele din aria curriculară tehnologii au existat 288,68 norme didactice din care 192,18 de norme sunt predate de către cadre didactice titulare, 38,19 de norme sunt predate de cadre didactice în calitate de suplinitori calificați, 6,73 de norme de cadre didactice necalificate, respectiv 51,59 de norme de cadre didactice cu plata cu ora. Din tabelele de mai jos se poate observa că în anul școlar 2021-2022, când au existat în total de 297,81 norme didactice din care 172,25 de norme sunt predate de cadre didactice titulare, 88,19 de norme sunt predate de cadre didactice în calitate de suplinitori calificați, 19,02 de norme de cadre didactice necalificate, respectiv 18,35 de norme de cadre didactice cu plata cu ora. Se poate observa o scădere la numărul cadrelor didactice titulare, la suplinitori calificați respectiv la cadre didactice cu plata cu ora, iar la cadre didactice necalificate este o creștere față de anul școlar 2017-2018.

Nr. cadre didactice				
	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Titulari	187	149	174	138
Suplitori calificați	41	42	49	97
Suplitori necalificați	11	10	19	26
Plata cu ora/cumul	73	98		
Total	312	299	242	261

Evoluția numărului de cadre didactice din ÎPT

Nr. norme didactice				
	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Titulari	192,18	145	189,35	172,25
Suplitori calificați	38,18	50,96	47,68	88,19
Suplitori necalificați	6,73	12,84	11,37	19,02
Plata cu ora/cumul	51,59	89,02	51,06	18,35
Total	288,68	297,82	299,46	297,81

Evoluția normelor didactice din ÎPT

Ca o concluzie generală gradul de acoperire cu profesori calificați la disciplinele tehnologice (98,65%), este bun. Încep să apară dificultăți – lipsă candidați, cariera didactică nefiind atractivă, plecarea unor cadre didactice, chiar cu gradul 1 – la acoperirea unor posturi pentru domenii de pregătire: construcții, electrotehnică, electronică și automatizări, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, etc., respectiv în unități de învățământ, situate în mediul rural (Corund, Subcetate, Corbu). Nu se pot recruta specialiști pentru disciplinele tehnologice nici la sistemul plata cu ora, necum să vină cu norma întreagă în învățământ. Reglementările privind ocuparea posturilor didactice sunt foarte rigide, ministerul nu reacționează la semnalele primite din teritoriu.

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât competențele metodice, cât și actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pe de altă parte, ponderea importantă a populației ocupate în educație obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate de atenuare a impactului reducerilor de activitate datorate reducerii populației școlare și în vederea facilitării restructurării ofertei școlare: facilitarea mobilității, programe de formare continuă și reconversie profesională pentru cadrele didactice.

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem este necesară, ca măsură de fond, anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

Resurse materiale și condiții de învățare

Deși s-a mai îmbunătățit în ultimii ani, prin reabilitarea școlilor cuprinse în programele finanțate de UE sau Banca Mondială sau programele guvernamentale în mai multe cazuri, starea generală a infrastructurii (clădirile pentru spațiile de pregătire teoretică și practică și infrastructura de utilități) necesită intervenții de reabilitare sau modernizări. În ultimii ani au fost patru unități de învățământ cuprinse în programele de finanțare UE/ programe guvernamentale: Liceul Tehnologic Joannes Kajoni Miercurea Ciuc, Liceul Tehnologic Venczel József Miercurea Ciuc, Liceul Tehnologic Kós Károly Miercurea Ciuc, respectiv Liceul Tehnologic Corund. Este în curs de reabilitare Liceul Tehnologic Petőfi Sándor Dănești și Liceul Tehnologic Puskás Tivadar Ditrău.

Majoritatea unităților dispun de ateliere și laboratoare. Școlile cuprinse în Programele Phare Tvet (6 unități -28% din școlile ÎPT) au fost dotate cu echipamente adecvate, dar dotarea lor este minimă și nu a mai fost îmbunătățită de foarte mult timp. În cele mai multe cazuri dotările s-au limitat la ceea ce s-a putut obține din efortul de autofinanțare, donații sau sponsorizări - insuficient cantitativ și calitativ. Se simte lipsa dotărilor moderne și a echipamentelor de simulare necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev. Concluzia este că directorii unităților de învățământ profesional și tehnic caută permanent să îmbunătățească situația dotărilor din unitățile de învățământ, apelând la depunerea proiectelor de finanțare.

Condiții de siguranță, igienă și confort pentru elevi:

Unitățile de învățământ au depus eforturi considerabile pentru a demara anul școlar în condiții adecvate situației pandemice. Restricțiile și regulile severe impuse prin legislație au condus la o colaborare mai bună dintre unitatea de învățământ și reprezentanții operatorilor economici.

Dotarea laboratoarelor de informatică:

S-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, astfel că toate unitățile de învățământ profesional și tehnic au cabinete de informatică, sunt conectate la internet și au resursa umană de specialitate.

Biblioteci școlare:

Ritmul noilor achiziții pentru dotarea bibliotecilor școlare este extrem de redus. Este necesar ca unitățile ÎPT să aibă în vedere și cartea de specialitate. Se constată un număr relativ restrâns și în general o varietate mică de titluri la abonamente pentru publicații de specialitate.

7.2.3 Indicatori de proces

Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală. Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- La nivel regional: **Consortiul Regional TVET** - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională
- La nivel local (județean): **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratelor școlare județene
- La nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare.**

La nivel național, de la data de 2 iunie 2008 erau deja încheiate acorduri tipărite pentru înființarea a unui număr de **23 Comitete sectoriale**.

Principalele atribuții în procesul de planificare în ÎPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.
- Consortiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor Regionale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI)
- CLDPSFP: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare
- Consiliile de administrație / Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS).

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consortiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea și revizuirea primelor documente de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (**PRAI**) și local (**PLAI**), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (**PAS**).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (**PAS**). Cele 6 de școli din Programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistentă pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Pentru coerența procesului este esențială adoptarea planificării

prin PAS, corelate cu PRAI și PLAI, de către toate unitățile de ÎPT, proces care s-a realizat, dar mai sunt necesare revizuirii ale PAS pentru buna corelare între nivelele de calificare și solicitările pieței forței de muncă.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale)
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum în dezvoltare locală (CDL - componentă importantă a planului de învățământ) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (operatorii economici, comunitate locală, elevi).

Un alt aspect de importantă strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu organizarea și derularea examenelor de certificare a calificărilor profesionale, care, conform metodologiilor în vigoare, implică obligatoriu cooptarea agenților economici ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene (cu procent de reușită apropiat de 100%) oferă motive de îndoială cu privire la efectivitatea și eficiența participării agenților economici în cadrul acestora.

Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forță de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții nou înființate – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

În ÎPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație a fost pilotată în cele 122 de școli din Programul Phare TVET. Prin Ordinul nr. 6308/19.12.2008 al ministrului educației s-au

aprobat instrumentele de asigurare a calității în educație și formare profesională la nivelul rețelei învățământului profesional și tehnic.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității. Îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității în ÎPT va furniza pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) un set de indicatori standard (benchmark) care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă. Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității pot avea un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire.

În județul Harghita în ultimii ani, unitățile IPT au fost evaluate extern în domeniul calității pentru autorizare, acreditare și evaluări externe din 5 în 5 ani. Autorizările au fost necesare pe fondul implementării unor calificări noi, adaptate la cerințele pieței muncii.

Serviciile de orientare și consiliere.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere per elev, numărul de elevi consiliați per consilier, etc.

Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient, numărul elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei este destul de mic – practic încă nu se poate vorbi de un mecanism sistematic de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire. De asemenea, consilierii școlari au atribuții multiple, în ansamblul acestora consilierea pentru carieră ocupând un anumit volum, fără a reprezenta o prioritate deosebită. Nu toți consilierii, cu atât mai puțin diriginții, sunt la zi cu rutele de educație și formare profesională postgimnaziale.

Din cele 21 de școli de ÎPT din județ, 19 dispun de cabinete de orientare școlară și vocațională, iar 2 școli sunt arondate unor cabinete din alte școli.

Principalele activități derulate în cadrul cabinetelor de consiliere psihopedagogică și în cadrul proiectelor POCU constau în consiliere și orientare individuală și de grup prin oferirea de informații legate de piața muncii, evaluarea și autoevaluarea personalității în vederea orientării profesionale, instruirea în metode și tehnici de căutare a unui loc de muncă.

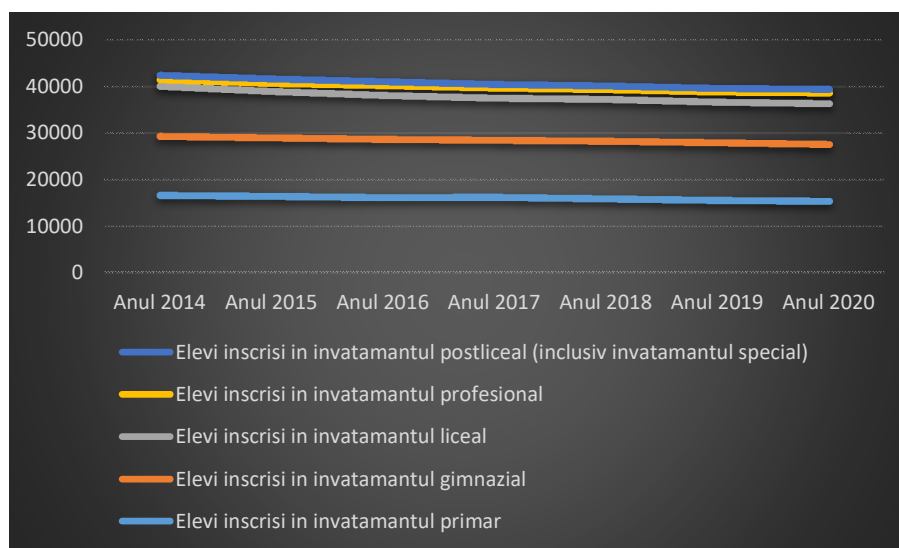
7.2.4 Indicatori de ieșire

Evoluția populației școlare și rata de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Rata netă de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ reprezintă numărul copiilor/elevilor/studenților în grup de vârstă oficială de educație, cuprinși în aceste niveluri de educație, ca raport procentual la populația totală din aceeași grupă oficială de vârstă.

Niveluri de educație	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
Elevi înscriși în învățământul primar	16605	16412	16164	16197	15907	15574	15381
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	12758	12637	12551	12338	12459	12467	12293
Elevi înscriși în învățământul liceal	10725	9942	9450	9024	8941	8711	8741
Elevi înscriși în învățământul profesional	1386	1725	2095	2163	2117	2110	2258
Elevi înscriși în învățământul postliceal (inclusiv învățământul special)	947	933	804	745	729	782	785

Populația școlară, pe niveluri de educație

Evoluția populației școlare, pe niveluri de educație

În perioada 2014-2020, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a cunoscut o scădere la nivel județean în special la învățământul liceal și primar. La învățământul gimnazial putem constata o stabilitate, iar la cel postliceal după o scădere ușoară la fel se manifestă o tendință de stabilizare. Creșterea RNC se poate observa doar la învățământul profesional.

În anul școlar 2016-2017, se înregistrează valori mai mici decât la nivel regional (71,1%) a gradului de cuprindere în educație pe totalul grupei de vârstă 3-23 ani, pe ansamblul regiunii (71,1%) și în toate județele regiunii cu excepția județelor Brașov (77,7%) și Sibiu (77,2%). Gradul de

cuprindere pentru grupa de vârstă 3-23 ani este mai mic decât la nivel național și regional în județele Alba (69,7%), Covasna (61,6%), Harghita (64,5%) și Mureș (68,7%).

Comparând ratele de cuprindere pe niveluri de educație se constată că cele mai mari pierderi se înregistrează în liceu.

7.2.5 Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație

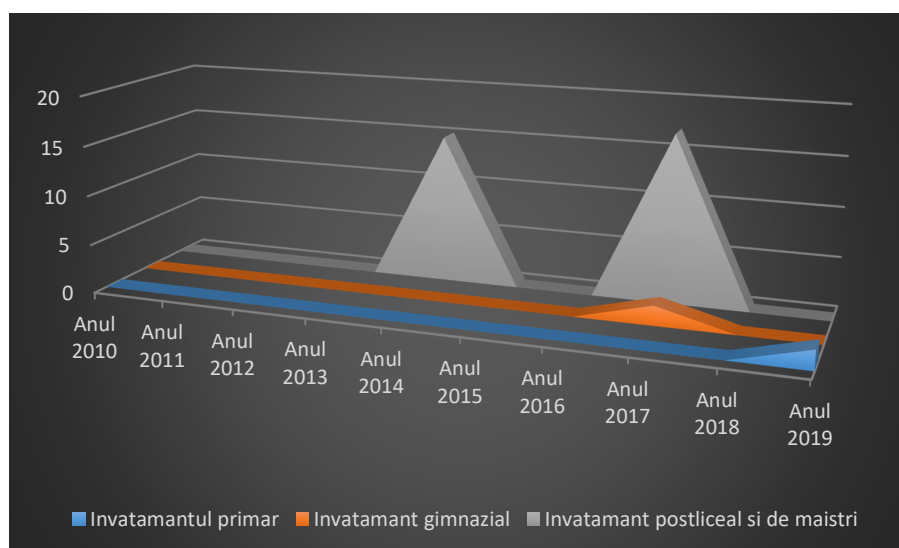
Abandonul școlar este un indicator important prin care se evaluează performanțele învățământului preuniversitar (mai puțin învățământul special). Metoda actuală de calcul a abandonului școlar poate induce distorsiuni la nivel de județ, motivul fiind transferul elevilor, pe parcursul unui an școlar, între școlile situate în județe diferite. La nivel național, aceste transferuri nu afectează valoarea ratei abandonului, însă aici intervine problema migrației internaționale, deoarece în calculul abandonului școlar sunt incluși și elevii plecați în străinătate. Abandonul școlar cuprinde și elevii decedați, exmatriculați definitiv sau cei care din diferite motive părăsesc sistemul de învățământ.

Rata abandonului școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidente la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Rata abandonului școlar pentru învățământul primar și gimnazial se calculează fără a se include numărul elevilor din învățământul special. Rata abandonului școlar este un indicator important în cadrul politicilor de coeziune economică și socială, în strânsă legătură cu accesul la educație și pentru evaluarea gradului de retenție a tinerilor în educație pe fiecare nivel ISCED.

La nivelul Uniunii Europene România are una din cele mai mari rate ale abandonului școlar în cea ce privește părăsirea timpurie a sistemului de învățământ.

Niveluri de educație	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe	UM: Procente									
		Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Învățământul primar	TOTAL	1,6	1,6	1,1	1,3	1,8	1,7	1,5	1,6	1,6	1,3
-	Regiunea CENTRU	2	2,3	1,7	1,8	2,7	2,3	2,4	2,3	2,6	1,9
-	Harghita	1,2	1,3	0,9	1,1	1,7	1,6	1,7	1,6	1,7	2
Învățământ gimnazial	TOTAL	2	1,9	1,7	1,9	2,1	2	1,8	1,8	1,7	1,3
-	Regiunea CENTRU	2,3	2,6	2,3	2,7	3,1	2,8	2,9	2,5	2,5	1,9
-	Harghita	1,1	1,9	1,3	1,7	2,2	2,3	2,2	2	2,2	1,4
Învățământul secundar ciclul 2 (liceal și profesional)	TOTAL	:	4,2	2,9	2,9	3,5	3,6	2,6	2,6	2,6	2
-	Regiunea CENTRU	:	4,1	3,6	3,8	4,6	4,6	3,6	3,8	3,3	2,8
-	Harghita	:	4,3	3,9	2,8	3,4	3,6	3,2	2,9	3,2	2,5
Învățământ postliceal și de maiștri	TOTAL	6,3	6,1	8,9	7,9	10,7	9,7	10	9,2	9,7	7,5
-	Regiunea CENTRU	7,5	5,6	8,7	8,4	12,3	13,2	12,6	12,9	13,6	8,6
-	Harghita	14,7	11,2	10,9	10,2	15	17,7	11,4	17	12,5	9,3

Rata abandonului în învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație

Evoluția ratei abandonului în învățământul preuniversitar, pe niveluri de educație

Analizând datele din tabel putem constata că rata cel mai mare a abandonului se constată la învățământul postliceal și maiștri în jur de 9 procente atât la nivelul regiunii centru cât și în județul nostru.

În cazul învățământului liceal/profesional respectiv la nivel gimnazial RAȘ este în continuă scădere situându-se la 2,5 procente în primul caz, respectiv 1,4 în cel de al doilea, ambele situându-se sub media regiunii centru.

La învățământul primar RAȘ este în creștere situându-se la aprox. 2 procente atât la nivelul județului cât și la nivelul regiunii.

Rata de absolvire, pe niveluri de educație

Rata de absolvire se definește ca fiind procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Rata de absolvire este un indicator care reflectă calitatea și eficiența internă a sistemului de educație, dar și rezultatele acestuia.

Potrivit datelor INS, în perioada 2015 – 2019, se constată o ușoară scădere apoi creștere în ultimul an a ratelor de absolvire a gimnaziului, elevii de sex feminin având o rată superioară.

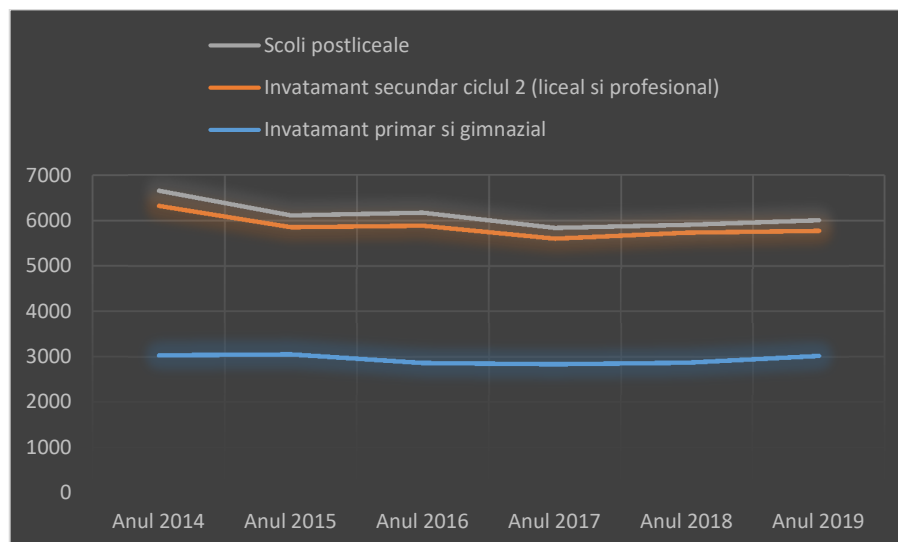
Rata de absolvire a învățământului liceal/profesional cunoscut o creștere în primul an, apoi o scădere ușoară în următorii ani.

Ratele de absolvire sunt asemănătoare pentru populația feminină comparativ cu cea masculină în cazul învățământului profesional / liceal.

În cazul învățământului postliceal se constată o scădere semnificativă la elevii de sex masculin, respectiv o creștere la elevii de sex feminin, fapt ce se datorează faptului că învățământul sanitar a luat avânt în ultimii ani.

Niveluri de educație		UM: Număr persoane				
		Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019
Învățământ primar si gimnazial	Total	3053	2866	2840	2872	3017
-	Masculin	1556	1435	1473	1418	1508
-	Feminin	1497	1431	1367	1454	1509
Învățământ secundar ciclul 2 (liceal si profesional)	Total	2796	3017	2761	2860	2754
-	Masculin	1390	1558	1355	1429	1374
-	Feminin	1406	1459	1406	1431	1380
Scoli postliceale	Total	260	289	235	172	232
-	Masculin	90	96	49	31	51
-	Feminin	170	193	186	141	181

Absolvenți pe niveluri de educație, sexe

Evoluția numărului de absolvenți pe niveluri de educație

2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
96.54	96.42	96.88	96.82	96.66	97.89

Rata de promovabilitate la nivelul județului

În județul Harghita, în intervalul 2014-2020, rata de absolvire a fost peste 96%.

Rata de succes

În județul Harghita ratele de succes la examenele finale de certificare a competențelor profesionale (examele de absolvire la școala profesională, postliceală și de maiștri, respectiv certificarea calificărilor profesionale la liceul tehnologic) se apropie de (sau chiar ating) 100%, în învățământul profesional și în învățământul postliceal. Această constatare este mai degrabă de natură să pună sub semnul întrebării corectitudinea și relevanța evaluărilor finale. Reconsiderarea evaluărilor finale în raport cu SPP, bazate pe achiziții reale în termeni de competente, este de maximă importanță pentru asigurarea unei certificări credibile, validată de piața muncii la absolvirea fiecărui nivel de calificare.

Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu aceste rezultate indicator trimit, pe de o parte, la asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire, iar pe de altă parte la necesitatea unor programe remediale (ex. școala de după școală, etc.) pentru elevii cu dificultăți de învățare.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu doar învățământul secundar inferior sau mai puțin absolvit (maxim ISCED 2). Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel regional în perioada 2000- 2015 a avut o evoluție fluctuantă, descrescătoare în perioada 2000-2008, urmată de creștere, atingându-se

în 2011 un maxim de 21,8% (față de 17,5% la nivel național și 13,4% UE-28). În ultimii ani analizați rata de părăsire timpurie înregistrează o evoluție descrescătoare (până la 17,9% în 2015).

În ciuda ultimelor evoluții și apropierii de media UE-28 (12% în 2015), valoarea indicatorului la nivel regional (17,9% în 2015) în anul 2015 este mai mare decât la nivel național (17,3%) și încă departe de ținta UE care prevede o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10% până în 2020, ținta asumată de către România fiind 11,3%.

În 2015 rata de părăsire timpurie ale sistemului educațional este mai mare pentru băieți, situându-se peste media națională (19,6% față 18,6% la nivel național)

Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)

Conform datelor PISA 2015, România se situează pe penultima poziție între statele membre UE în ceea ce privește procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe scăzute de citire(38,7%),mult peste media europeană (21,9%) și sub media europeană în ce privește procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe de vârf de citire (2% la nivel național față de 7,3% UE 28).

În perioada dintre PISA 2009 și PISA 2015 procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe scăzute de citire a scăzut de la 40,4% (PISA 2009) la 38,7% (PISA 2015) iar procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe de vârf în citire a crescut de la 0,7% (PISA 2009) la 2% (PISA 2015).

În ceea ce privește procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe scăzute în matematică România se situează pe antepenultima poziție (39,9%) înaintea Bulgariei și Ciprului, mult peste ponderea medie la nivelul UE 28 (23,9) și pe penultimul loc în ce privește procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe de vârf în matematică.

În perioada dintre PISA 2006 și PISA 2015 procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe scăzute în matematică a scăzut de la 52,7% (PISA 2006) la 39,9% (PISA 2015) iar procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe de vârf în matematică a crescut de la 1,3% (PISA 2006) la 3,3% (PISA 2015).

În 2016 România se situează pe penultimul loc în ceea ce privește procentul persoanelor de 15 ani cu performanțe științifice scăzute (38,5%), înaintea Ciprului și mult peste ponderea medie europeană (22,5%). Ocupă ultima poziție în ce privește procentul persoanelor de 15 ani celor mai performante în știință, sub ponderea medie european (6,8%).

În perioada dintre PISA 2006 și PISA 2015 se înregistrează o scădere a procentului persoanelor de 15 ani cu performanțe științifice scăzute de la 46,9% (PISA 2006) la 38,5% (PISA 2015) și o creștere a procentului persoanelor de 15 ani celor mai performante în știință de la 0,5% (PISA 2006) la 0,7% (PISA 2015).

Se impun măsuri pentru apropierea de ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 (15%).

7.2.6 Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

În anul 2016, în România se înregistrează 23,6% tineri care nu urmează un program de educație și formare profesională și nici nu au un loc de muncă, față de 16,7% cât se înregistrează la nivelul UE (28 state).

Conform datelor EUROSTAT, România înregistrează în perioada 2007-2016 o creștere a procentului de tineri între 20-24 ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), mai accentuată decât la nivelul UE 28 (7,1% România față de 1,5 puncte procentuale UE 28). Cea mai mare creștere (cu 4,5 puncte procentuale) se înregistrează pentru nivelurile 3 și 4 (învățământ secundar superior și postliceal non-terțiar).

În acest context se impune aplicarea unor programe integrate orientate către tinerii NEETs, prin reintegrarea în sistemul educațional sau prin participarea la cursuri de formare profesională pentru a le oferi acestora competențele solicitate de angajatori.

7.2.7 Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

În anul 2016 rata de participare la educație și formare continuă pentru populația adultă la nivelul regiunii Centru se situează ușor sub nivelul național (1,1% față de 1,2% la nivel național) și mult sub nivelul UE 28 state (10,8%).

În perioada 2012-2016 rata de participare la educație și formare continuă înregistrează o evoluție descrescătoare atât nivel regional (de la 1,3% la 1,1%) cât și la nivel național (de la 1,4% la 1,2%) în timp ce la nivelul UE 28 se înregistrează creșterea acesteia (de la 9,2% la 10,8%). Acest lucru este îngrijorător având în vedere că România se situează încă departe de ținta propusă pentru 2020 (12%).

7.2.8 Indicatori de impact

Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții care vin să-și ridice diplomele, de obicei într-un interval scurt de la absolvire) și sunt dificil de validat.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT. Agențiile de Ocupare a

Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT.

Pentru evaluarea indicatorului privind rata de șomaj a absolvenților de ÎPT se impune realizarea unor sondaje periodice reprezentative, menite să furnizeze și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională.

Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice. Dificultățile sunt similare cu cele menționate mai sus. Totuși, având în vedere șomajul de lungă durată (peste 6 luni) care afectează un număr mare din absolvenții înregistrați în șomaj, se deduce ca prioritară furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

Se recomandă realizarea de studii de monitorizare a inserției socioprofesionale a absolvenților ÎPT și adoptarea de măsuri pentru creșterea gradului de integrare acestora pe piața muncii.

Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de EQAVET (*European Quality Assurance in Vocational Education and Training*). Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații cantitative și calitative relevante la nivelul sistemului de educație și formare profesională privind inserția absolvenților pe piața muncii și gradul de utilizare de către aceștia la locul de muncă a competențelor dobândite în școală se pot obține prin studii de monitorizare realizate în baza metodologiei aprobate de Ministerul Educației pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic. Anchete în întreprinderi sunt necesare pentru investigarea satisfacției angajatorilor față de absolvenți.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților.

7.3 Oferta școlilor din ÎPT județean

7.3.1 Rețeaua unităților școlare IPT din județul Harghita

În anul școlar 2020-2021, situația unităților școlare cu clase de ÎPT este prezentat în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Mediul de rezidență (Urban/ Rural)	Unitate de învățământ de stat / Unitate de învățământ particular	Din care:																			
				Învățământ liceal												Învățământ profesional		Învățământ dual		Învățământ postliceal			
				Filiera Teoretică						Filiera Tehnologică				Filiera Vocațională						Școala postliceală			
				Zi		Seral		Frecvență redusă		Zi		Seral								Zi			
				Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi		
1	Colegiul Național "Mihai Eminescu"	urban	de stat							8	174					4	72	3	60			3	65
2	Colegiul Tehnic Bathiany Ignac	urban	de stat							13	333							5.5	131	0.5	14	3	45
3	F.E.G. Education -Filiala Odorheiu Secuiesc	urban	particular																			7	115
4	F.E.G.Education-Filiala Miercurea Ciuc	urban	particular																			1	32
5	Liceul Miron Cristea	rural	de stat	4	75			4	95			2	61										
6	Liceul Tehnologic "Bányai János" Odorheiu Secuiesc	urban	de stat							6	159	2	23	4	100	9	186					1	14
7	Liceul Tehnologic "Kós Károly"	urban	de stat							11	286					4.5	105	3.5	81	2	38		
8	Liceul Tehnologic "Székely Károly"	urban	de stat							8	177	2	30			7	151	1	23				
9	Liceul Tehnologic "Venczel József"	urban	de stat							10	256	1	29			8	163			1	17		
10	Liceul Tehnologic "Zeyk Domokos"	urban	de stat									3	56			6	128	2	27				
11	Liceul Tehnologic "Fogarasy Mihály"	urban	de stat							4	44	5	100			9	149			2	43		
12	Liceul Tehnologic Corbu	rural	de stat	4	102					2	41					2	36						
13	Liceul Tehnologic Corund	rural	de stat							3	56					3	45						
14	Liceul Tehnologic Eötvös József	urban	de stat							10	270					10	264						
15	Liceul Tehnologic Gábor Áron	urban	de stat					3	61	2	32					4	79						
16	Liceul Tehnologic Joannes Kajoni	urban	de stat							18	477					7	164	1	30	1	33		
17	Liceul Tehnologic Kós Károly	urban	de stat							11	286					4.5	105	3.5	81				
18	Liceul Tehnologic Liviu Rebreanu	urban	de stat	4	80							1	14			1	10						
19	Liceul Tehnologic Petofi Sandor	rural	de stat							4	63							2	25				
20	Liceul Tehnologic Puskás Tivadar	rural	de stat	3	53	2	36			3	48							3	65				
21	Liceul Tehnologic Sövény Elek	rural	de stat							4	82												
22	Liceul Tehnologic Tivai Nagy Imre	rural	de stat							3	56					4	76						
23	Liceul Tehnologic Zimmethausen	urban	de stat							2	20					1	5						
24	Liceul Teologic Romano-Catolic "Szent Erzsébet"	rural	de stat	2.5	57									2.5	67	2	45						
25	Liceul Teoretic "Tamasi Aron"	urban	de stat	16	466									4	114					6	152		
26	Liceul Teoretic Dr. P. Boros Fortunat	rural	de stat	1	13					3	56												
27	Școala Postliceală Louis Pasteur Miercurea Ciuc	urban	particular																	6	159		
28	Școala Profesională Specială Szent Anna	urban	de stat													11	61						
TOTAL				35	846	2	36	7	156	125	2916	16	313	15	353	102	1963	17	346	33	713		

În anul școlar 2020-2021, la nivelul județului Harghita, sunt înregistrate 28 de unități de învățământ IPT, 89,28% reprezentând unități de învățământ de stat și 10,72% de învățământ particular. 64,28% a unităților se află în mediul urban, iar 35,72% în mediul rural.

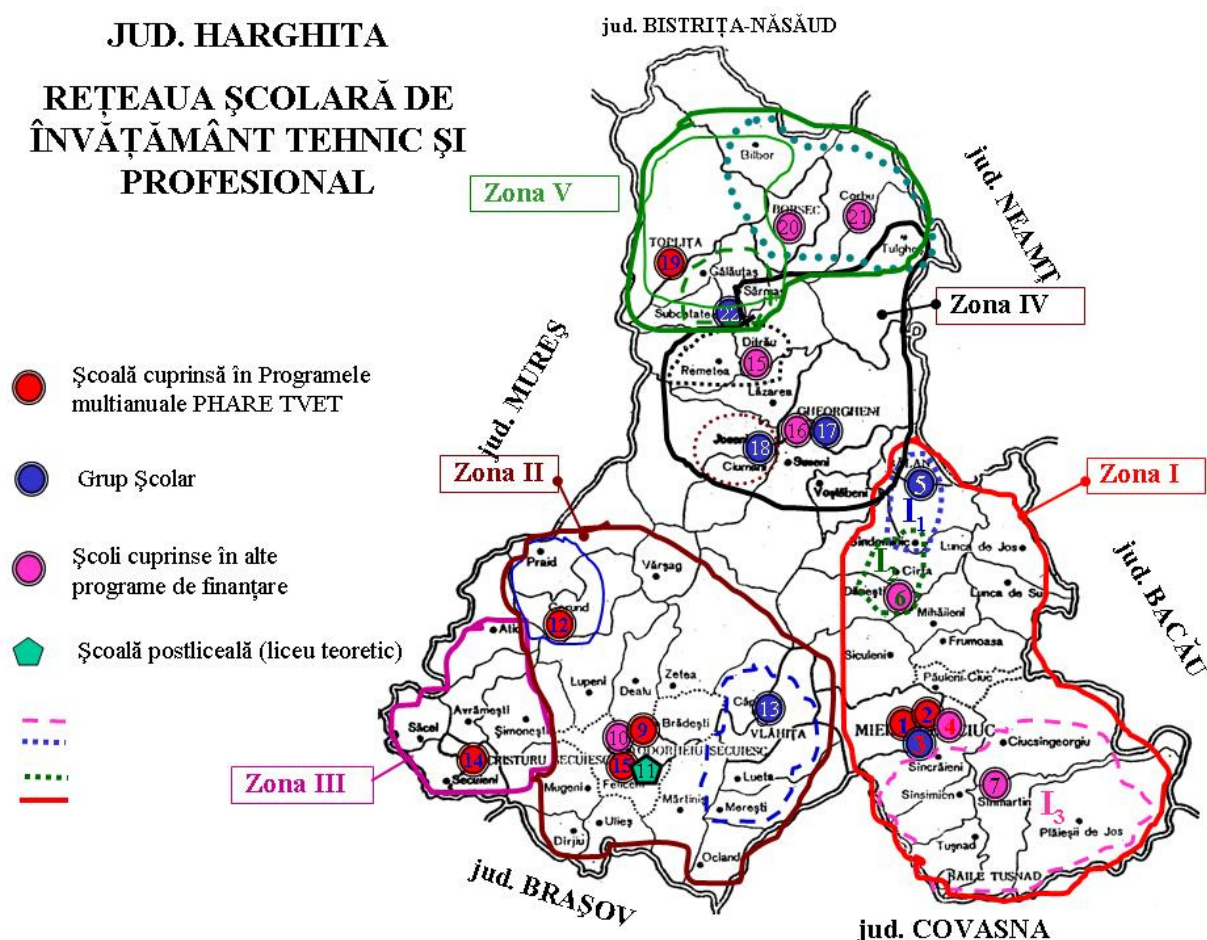
Analizând proveniența elevilor claselor a IX-a din unitățile de IPT, putem stabili zonele de recrutare ale acestor unități și distribuția teritorială a unităților de IPT, respectiv a domeniilor de pregătire profesională oferite de acestea. Se conturează cinci zone mari (Toplița, Gheorgheni, Ciuc, Odorhei și Cristur) de recrutare între care mișcarea elevilor este destul de redusă. Unitățile de învățământ tehnologic din cele 4 municipii recrutează elevi de pe tot cuprinsul acestor zone. Unitățile de învățământ tehnologic din orașele mai mici ale județului și din mediul rural au bazine de recrutare restrânse, unele formate doar din 2-3 școli gimnaziale. Este necesară urmărirea atentă a evoluției

numărului de elevi și inițierea din timp a unor măsuri de restructurare a planurilor de școlarizare și a rețelei de ÎPT.

În ceea ce privește distribuția domeniilor de pregătire, aceasta respectă în linii mari aceleași cinci zone, în fiecare existând ofertă din principalele domenii de pregătire din județ. Nu trebuie scăpată din vedere obligația de a oferi elevilor din fiecare localitate posibilitatea continuării studiilor după clasa a VIII-a în unități accesibile lor.

JUD. HARGHITA

REȚEAUA ȘCOLARĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT TEHNIC ȘI PROFESIONAL

7.3.2 Infrastructura unităților școlare

Conform datelor din PRAI, sunt prezentate următoarele date: privind baza materială din învățământul liceal:

- **Săli de clasă și cabinete școlare:** 12,4% dintre sălile de clasă și cabinetele școlare la nivel național, se regăsesc în unitățile de învățământ liceal din regiunea Centru; dintre acestea doar 5,8% se află în mediul rural. În județele Brașov și Mureș se înregistrează cele mai multe săli de clasă și cabinete școlare.
- **Săli gimnastică:** 15,5% din sălile de gimnastică se găsesc în regiunea Centru; doar 9,5% dintre acestea se află în unitățile de învățământ din mediul rural. În județele Brașov și Mureș se înregistrează cele mai multe săli de gimnastică.
- **Laboratoare școlare:** în regiunea Centru se găsesc 12,4% dintre laboratoarele școlare existente la nivel național, dintre acestea doar 6,3% se găsesc în unități de învățământ din mediul rural. Cele mai multe laboratoare școlare se găsesc în județele Brașov și Mureș.
- **Ateliere școlare:** 16,3% dintre atelierele școlare se găsesc în unități de învățământ liceal din Regiunea Centru; doar 4,5% dintre atelierele școlare se află în mediul rural. Județele cu cele mai multe ateliere școlare sunt Brașov și Sibiu.
- **Terenuri de sport amenajate:** 12,8% dintre terenurile de sport amenajate se găsesc în unitățile de învățământ liceal din regiunea Centru, dintre acestea 8,3% se află în școli din mediul rural.
- **Bazine înot:** la nivelul regiunii centru există doar 2 bazine de înot (16,6% din totalul la nivel național), ambele situate în județul Mureș.
- **PC-uri:** în regiunea centru se găsesc 13,4% dintre PC-urile existente la nivel național în unitățile de învățământ liceal, 89,3 dintre acestea fiind destinate procesului de învățământ. 5,66% dintre PC-urile din regiune se află în unități de învățământ din mediul rural, 5,04% dintre ele fiind destinate procesului de învățământ.
- **Conectarea la internet:** 13,7% dintre unitățile de învățământ conectate la internet la nivel național se găsesc în regiunea Centru, dintre acestea 11% sunt unități de învățământ liceal din mediul rural. În ceea ce privește numărul de calculatoare conectate la internet în regiunea Centru se află 13,5% din totalul calculatoarelor conectate la internet la nivel național, dintre care 4,7% se află în unități de învățământ liceal din mediul rural.

În ultimii ani, această situație s-a îmbunătățit, dar este nevoie de continuarea investițiilor pentru modernizarea infrastructurii și pentru asigurarea dotărilor moderne și a echipamentelor necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev și dotarea laboratoarelor de informatică s-a îmbunătățit

substanțial în ultimii ani, dar se simte nevoia completării cu PC a dotării tuturor laboratoarelor și cabinetelor de specialitate (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator). Dotarea laboratoarelor cu PC-uri și echipamente IT s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani datorită activităților de predare-învățare on line. Această dotare la nivelul județului Harghita, comparativ cu Regiunea Centru a evoluat printr-o scădere treptată de la 11,94% la 11,62%, respectiv 9,46% în anul 2020. Totuși în cifre absolute s-a înregistrat o creștere permanentă, numai că această creștere a fost mai mică în județul Harghita.

<i>Macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe</i>	<i>UM: Număr</i>		
	<i>Anul 2018</i>	<i>Anul 2019</i>	<i>Anul 2020</i>
Regiunea CENTRU	50917	52552	66992
Alba	6684	6619	8837
Brașov	12926	12970	14355
Covasna	3272	3297	3274
Harghita	6080	6110	6344
Mureș	10880	11056	24116
Sibiu	11075	12500	10066

PC-uri/echipamente IT, regiuni de dezvoltare și județe

În tabelul de mai jos este prezentat defalcarea laboratoarelor școlare pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe. Numărul laboratoarelor a înregistrat o scădere permanentă de la 10,26% la 9,00% în ultimii 5 ani, la nivelul județului Harghita comparat cu Regiunea Centru. Această scădere s-a înregistrat și în cifre absolute la nivelul județului.

	<i>UM: Număr</i>					
	<i>Anul 2015</i>	<i>Anul 2016</i>	<i>Anul 2017</i>	<i>Anul 2018</i>	<i>Anul 2019</i>	<i>Anul 2020</i>
Regiunea CENTRU	2922	2908	2871	2877	2906	2831
Alba	373	369	359	361	343	338
Brașov	806	805	804	816	812	792
Covasna	193	197	187	181	191	183
Harghita	300	277	266	256	269	255
Mureș	578	586	568	571	598	586
Sibiu	672	674	687	692	693	677

Laboratoare școlare pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

7.3.3 Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional

Analiza planurilor de școlarizare realizate în anii trecuți demonstrează ca exercițiul de planificare în ÎPT pe baza PRAI și PLAI au contribuit la o mai bună orientare a ofertei de pregătire. Urmărind evoluția ponderilor domeniilor în cadrul unui ciclu de școlarizare raportat la țintele PRAI, se constată ponderi mai mici decât limitele inferioare planificate în domeniile: mecanică, electromecanică, materiale de construcții, electric, fabricarea produselor din lemn, industrie textilă și tehnici poligrafice. S-au înregistrat în schimb depășiri în cazul domeniilor silvicultură, economic și industria alimentară. La nivel județean în cadrul unui ciclu complet de școlarizare ponderile cele mai ridicate

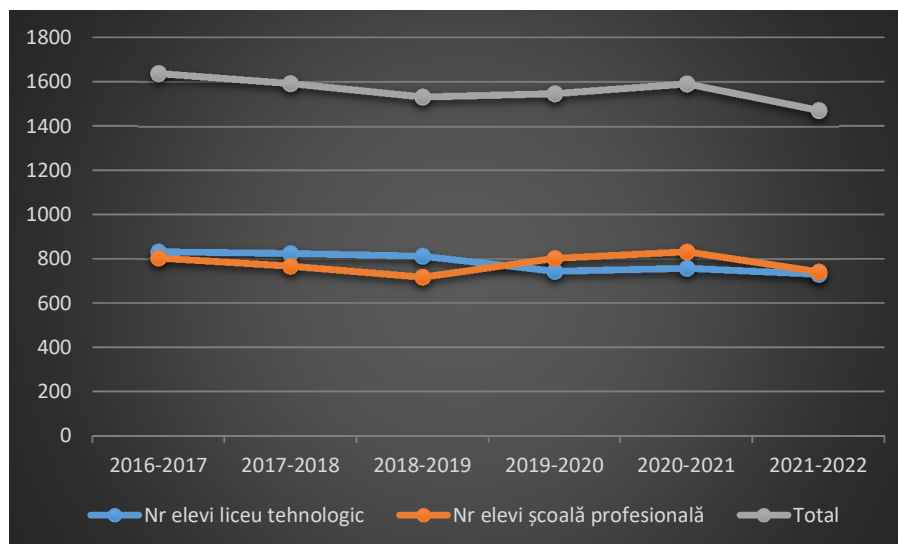
în planurile de școlarizare se înregistrează pentru domeniul comerț (12,21%) și turism și alimentație (14,79%).

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare realizat cl. a IX-a 2020-2021	Plan școlarizare realizat cl. a IX-a înv.profesional 2020-2021	Plan școlarizare realizat cl. a IX-a		Ținta PRAI anterior pt. 2025 (niv.3 și 4)	
			2020-2021 (niv.3 și 4)		Min.-max. (%)	Medie (%)
mecanică	56	183	239	16.21%	22-30	26
electromecanică			0	0.00%	3,5-5,5	4,5
electronică automatizări	49		49	3.32%	2,5-4,5	3,5
chimie industrială	25		25	1.70%	0-2	1%
materiale de construcții			0	0.00%	0-3	1,5
electric	44	16	60	4.07%	5-7	6
construcții, instalații și lucrări publice	45	84	129	8.75%	7-10	8,5
agricultură	48	64	112	7.60%	5-10	7,5
silvicultură	24	21	45	3.05%	1-2,5	1,75
economic	141		141	9.57%	7-11	9
comerț	65	115	180	12.21%		7,5
turism și alimentație	124	94	218	14.79%	5-10	10
industrie alimentară	47	66	113	7.67%	3,5-5,5	4,5
fabricarea produselor din lemn		66	66	4.48%	6-12	9
industrie textilă și pielărie		7	7	0.47%	4-8	6
tehnici poligrafice			0	0.00%	0-1	0,5
estetica și igiena corpului omenesc		26	26	1.76%		2
protecția mediului	40		40	2.71%	1-3	1,5
producție media	24		24	1.63%	1-2	0,5
TOTAL	732	742	1474	100.00%		100

Ponderea domeniilor în cadrul unui ciclu de școlarizare, raportat la țintele PRAI

În tabelul și diagrama de mai jos este prezentat defalcarea numărului de elevi înscriși în clase de învățământ profesional și tehnic.

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Nr elevi liceu tehnologic	833	826	814	745	759	732
Nr elevi școală profesională	805	768	719	804	833	742

Evoluția numărului de elevi înscriși în clase ÎPT

Numărul elevilor înscriși în liceele tehnologice a scăzut în continuu, iar în anul școlar 2021-2022 cu 101 de elevi (13,80%) față de anul școlar 2016-2017. Numărul elevilor înscriși în învățământul profesional și dual a scăzut între anii 2016-2020, iar anul școlar 2020 -2021 se observă o creștere cu 29 de elevi, iar în anul școlar 2021-2022 se observă o scădere de 91de elevi (12,26%) față de anul școlar 2020-2021.

Defalcarea numărului de elevi înscriși în clase de liceu tehnologic de profil este prezentat în tabelul de mai jos.

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
tehnic	291	259	179	138	222	218
servicii	392	405	394	291	352	318
resurse naturale și protecția mediului	178	162	241	139	185	196

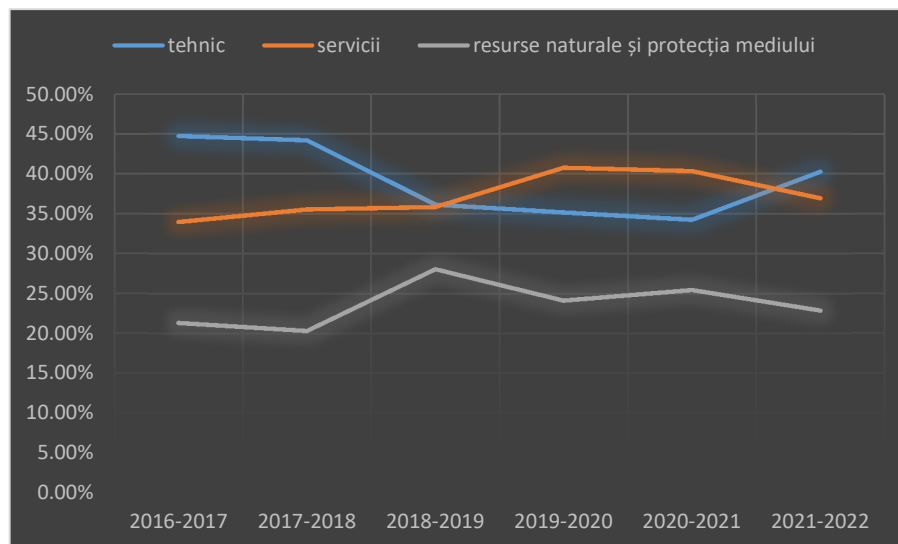
Evoluția numărului de elevi pe profile, înscriși în clase de liceu tehnologic

Pe profil tehnic se observă o scădere în ultimii ani cu 73 de elevi, fapt constatat și la profilul servicii, care este cel mai popular profil, numărul elevilor a scăzut cu 74 de elevi. O creștere se poate observa la profilul resurse naturale și protecția mediului cu 18 de elevi.

În cea ce privește defalcarea numărului de elevi înscriși în clase de învățământ profesional și dual se observă o scădere la profiluri ca servicii și resurse naturale, respectiv protecția mediului.

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
tehnice	453	445	375	344	323	375
servicii	173	161	155	268	290	226
resurse naturale și protecția mediului	177	162	189	192	220	141

Evoluția numărului de elevi pe profile, înscriși în clase de școală profesională

Evoluția ponderii pe profile

Din diagrama de mai sus putem constata că la profilul tehnic se observă o scădere în ultimii ani cu 70 de elevi și la profilul resurse naturale și protecția mediului cu 36 de elevi. O creștere se poate observa la profilul servicii cu 53 de elevi, la calificările cele mai populare Ospătar, chelner în alimentație publică, bucătar și comerciant- vânzător.

7.3.4 Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar

Finanțarea școlarizării a 71,9% dintre elevii cuprinși în învățământul postliceal se realizează de la bugetul de stat, iar 100% dintre elevii învățământului postliceal studiază la cursuri de zi.

2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
311	310	351	328	327	321

Numărul elevilor înscriși în anul I, școală postliceală

domeniu	2021-2022
Sănătate și asistenta pedagogică	260
Agricultură	20
Economic	33
Mecanică	28

Numărul elevilor pe domenii înscriși în anul I, școală postliceală, anul școlar 2021-2022

Numărul elevilor înscriși în învățământul postliceal în anul I a crescut în ultimii ani, o creștere semnificativă se poate observa la domeniul Sănătate și asistență pedagogică, acești elevi reprezentând 81,12% din totalul elevilor înscriși în anul I. În județul Harghita cel mai mulți elevi înscriși sunt la calificarea asistent medical generalist în șase unități de învățământ din care trei sunt finanțați din bugetul statului și trei sunt unități de învățământ particulare.

7.3.5 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional și dual

În scopul fundamentării cifrei de școlarizare la învățământul profesional și dual, la nivelul județului se realizează o investigare a nevoilor de calificare ale agenților economici și o analiză a solicitărilor exprimate de aceștia în scopul proiectării ofertei în strânsă corelare cu nevoile. Pentru anul școlar 2020-2021, au fost transmise 1081 solicitări de școlarizare pentru învățământul profesional, din care 69 solicitări pentru învățământul dual. Numărul cel mai mare de locuri solicitate au fost pentru calificări din domeniul mecanică (249), urmat de agricultură (211), comerț (144), și turism și alimentație (96). Cele mai puține locuri solicitate au fost pentru calificările electrician exploatare joasă tensiune (13) și pentru lucrător hotelier (6).

Gradul de onorare a solicitărilor agenților economici care s-a înregistrat în județul Harghita a fost de 90,9% în învățământul profesional și 100% în învățământul dual. Alocarea numărului de locuri pentru școlarizare s-a realizat în funcție de nevoia de constituire a formațiunilor de studiu, de asigurare a unei distribuții echilibrate pe calificări și în funcție de realitățile pieței muncii la nivel local.

În tabelul de mai jos este prezentat situația claselor de învățământ dual în județul Harghita. Se observă un interes din partea operatorilor economici pentru învățământul dual mai ales pe profil tehnic.

<i>Profilul</i>	<i>Domeniul de pregătire</i>	<i>Calificarea profesională</i>	<i>Nr. clase</i>			<i>Nr. elevi</i>		
			<i>IX</i>	<i>X</i>	<i>XI</i>	<i>IX</i>	<i>X</i>	<i>IX</i>
Resurse naturale și protecția mediului	Agricultură	Fermier montan		1			8	
Resurse naturale și protecția mediului	Agricultură	Lucrător în agroturism	1			17		
Resurse naturale și protecția mediului	Industria alimentară	Preparator produse din carne și pește		0.5			14	
Servicii	Turism și alimentație	Bucătar	0.33	0.5	0.5	10	14	11
Servicii	Turism și alimentație	Cofetar - patiser	0.33	0.5	0.33	6	7	10
Servicii	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	0.34			10		
Servicii	Turism și alimentație	Ospătar (chelnar) vânzător în unități de alimentație	0.66	0.5	0.5	19	14	13
Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Dulgher -tâmplar-parchetar		0.5	0.5		13	12
Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze			0.5			12
Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Izolator		0.5	0.5		13	6
Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Zidar - pietrar-tencuitor		0.5	0.5		14	11
Tehnic	Electric	Electrician exploatare centrale, stații și rețele electrice		0.5			14	
Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale		0.5			9	
Tehnic	Fabricarea produselor din lemn	Tâmplar universal	1	0.5	0.5	16	5	6
Tehnic	Mecanică	Turnător			0.34			8
Tehnic	Silvicultură	Pădurar	0.34	0.5	0.33	10	8	7
			4	6.5	4.5	88	133	96

Situația claselor în învățământ dual în județul Harghita

7.3.6 Parteneriatul cu operatorii economici

Un parteneriat activ și eficient - îndeosebi în ceea ce privește practica elevilor, orientarea carierei, evaluarea și validarea competențelor dobândite de elevi, planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL), contactul profesorilor cu schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi, formarea adulților, etc. - reprezintă o condiție obligatorie pentru un ÎPT de calitate, orientat spre nevoile beneficiarilor.

Informațiile și evaluările din sistemul de educație și formare profesională evidențiază un grad diferit de dezvoltare a parteneriatului cu agenții economici, în funcție de managementul școlii, interesul agenților economici și condițiile locale. În timp ce în unele școli parteneriatul cu întreprinderile se limitează la asigurarea, de multe ori conjuncturală și limitată, a unor locuri de practică pentru elevi, în altele se poate vorbi de o diversitate a relațiilor de parteneriat (din punct de vedere al numărului agenților economici implicați și al obiectivelor asumate de parteneri). Parteneriatele au ca scop asigurarea instruirii practice, participarea în consiliul de administrație al școlii, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală, orientarea carierei, activități extracurriculare, sprijin pentru elevi, formarea profesorilor, dotarea școlii, formarea adulților, parteneriat în proiecte. Numărul de parteneri ai școlilor ÎPT este variabil, depinzând de locație, varietatea domeniilor de pregătire, numărul elevilor, etc. Printre parteneri sunt în primul rând agenți economici, dar și multe instituții și ONG-uri.

Oferta educațională pentru învățământul profesional este în strânsă legătură cu cererea de pe piața muncii pentru calificările de nivel 3. Organizarea și funcționarea acestei forme de învățământ este condiționată de existența contractelor-cadru încheiate cu operatorii economici. Implicarea operatorilor economici în școlarizarea elevilor în cadrul pregătirii practice este de maximă importanță pentru dobândirea de competențe în condiții reale de muncă. Principalul rol în parteneriatul cu școala este asumarea răspunderii pregătirii practice a elevilor. Operatorii economici au posibilitatea să se implice în mod direct în formarea elevilor din învățământul profesional, contribuind astfel la asigurarea unei pregătiri cât mai apropiate de propriile exigențe.

Din tabelul de mai jos rezultă că pentru 3530 de elevi se asigură instruirea practică la operatorii economici parteneri, iar pentru 852 de elevi este asigurată instruirea practică în atelierele unității de învățământ.

<i>Calificarea profesională</i>	<i>Nr. de elevi pentru care se asigură instruirea practică la operatorii economici parteneri</i>			<i>Nr. de elevi pentru care se asigură instruirea practică în ateliere școli</i>		
	<i>IX</i>	<i>X</i>	<i>XI</i>	<i>IX</i>	<i>X</i>	<i>XI</i>
Brutar - patiser -preparator produse făinoase	57	56	47	0	0	0
Bucătar	29	37	47	26	0	0
Cofetar - patiser	9	11	9	0	0	0
Comerciant-vânzător	54	89	56	0	0	0
Confecționar produse textile	0	21	23	0	0	2
Dulgher -tâmplar-parchetar	13	14	14	15	0	1
Electrician exploatare centrale, stații și rețele electrice	0	0	12	16	0	0
Electromecanic utilaje și instalații industriale	0	0	0	10	0	0
Fermier montan	19	0	0	0	0	0
Frezor - rabotor - mortezor	0	24	15	16	0	0
Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	0	16	0	43	0	0
Horticultor	30	35	26	10	0	0
Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	0	27	26	14	0	0
Izolator	8	7	0	0	0	0
Lăcătuș mecanic prestări servicii	0	0	0	16	12	20
Lucrător hotelier	9	0	0	16	0	0
Lucrător în agroturism	48	53	31	10	0	0
Mecanic agricol	0	0	29	0	0	0
Mecanic auto	19	75	69	56	0	0
Mecanic auto	0	28	27	31	0	0
Mecanic utilaje	0	7	8	0	0	0
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	47	81	30	35	0	0
Pădurar Total	19	36	22	0	0	0
Preparator produse din carne și pește	27	0	0	0	0	0
Recepționar - distribuitor	22	27	0	0	0	0
Strungar	0	0	5	0	0	0
Sudor	0	0	10	0	0	0
Tâmplar universal	19	57	56	52	4	0
Tinichigiu vopsitor auto	0	14	0	19	0	0
Turnător	0	8	0	0	0	0
Zidar - pietrar-tencuitor	18	23	10	0	1	1
	894	1492	1144	770	34	48

*Situația asigurării instruirii practice a elevilor din clasele de școală profesională,
anul școlar 2020-2021*

7.3.7 Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forță de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții nou înființate – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității facilitează o mai mare încredere pentru implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire.

7.3.8 Alte aspecte și concluzii privind oferta de pregătire prin ÎPT

Accesul la educație

Dificultățile identificate sunt mai ales în legătura cu:

- calitatea serviciilor educaționale din mediul rural, o preocupare majoră fiind în legătură cu asigurarea accesului la educație și formare profesională în condiții egale de calitate.
- mobilitatea redusă a elevilor din rural datorită situației sociale precare a multora dintre ei.
- situația unor minorități etnice care din cauza numărului mic de elevi nu pot constitui pe plan local decât un număr restrâns de clase în limba respectivă, deci opțiunile lor sunt limitate.
- dificultățile specifice de acces ale unor categorii dezavantajate (elevii cu deficiențe, cei din zone mai izolate, etc.).

Se recomandă măsuri adecvate de răspuns la nevoile identificate: identificarea alternativelor și adoptarea deciziilor optime pentru cuprinderea elevilor, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni). După caz, alternativele avute în vedere pot fi: investiții în infrastructura școlilor din rural și/sau facilitarea mobilității elevilor (transport/internat, burse), clase cu două profiluri sau domenii/calificări, etc.

Necorelări de ofertă la nivel de rețea școlară (zonă/județ):

În ciuda progreselor, din analiza planurilor de școlarizare se constată tendința școlilor de a-și planifica oferta în mod izolat, făcând abstracție de celelalte școli, în detrimentul unei necesare viziuni de ansamblu asupra cererii și ofertei de pregătire la nivel de rețea. Consecințele se regăsesc în:

- nevoi de calificare neacoperite sau insuficient reprezentate în ofertă la nivelul rețelei;
- existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate sau chiar în aceeași localitate), în detrimentul varietății ofertei în zonă;
- utilizarea inefficientă a resurselor materiale și umane (cu impact în calitatea serviciilor).

Promovarea ofertei școlare, orientare și consiliere

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere / elev, numărul de elevi consiliați / consilier, etc.

În lipsa unor indicatori standard și a unui sistem unitare de raportare a rezultatelor din activitatea serviciilor de orientare și consiliere, datele furnizate ca indicatori de către Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) nu sunt pe deplin comparabile între județele din regiune și sunt dificil de armonizat. Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, *gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient*, în special în mediul rural, datorită unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

Deosebit de importantă este implicarea partenerilor sociali, în special a operatorilor economici, în acțiunile de orientare și consiliere profesională și în promovarea ofertei ÎPT.

În județul Harghita s-a proiectat și implementat o broșură obligatorie de activități de informare și consiliere a elevilor din clasele a VIII-a, privind oferta de formare la nivel județean. S-a organizat Târgul ofertelor în colaborare cu CJRAE și ISJ. S-a proiectat și s-a implementat evenimentul de promovare "Szakmák éjszakája/Noaptea meseriilor". A fost elaborat un ghid de meserii în care este prezentat oferta educațională ÎPT din județul Harghita. S-a proiectat Ghidul de bune practici privind promovarea ÎPT.

7.3.9 Principalele concluzii din analiza ÎPT județean

Indicatori de intrare în IPT

Populația școlară:

- Implicații severe ale scăderii demografice, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică, de care trebuie să se țină cont în planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung.

Gradul de cuprindere în educație în Regiunea Centru se situează sub cele calculate la nivel național, pentru toate grupele de vârstă, cu excepția grupei de vârstă preșcolară (3-6 ani) și grupei 7-10 ani. Pentru grupa 15-18 ani, gradul de cuprindere în educație este mai scăzut decât la nivel național în județele cu pondere mare a populației rurale (Mureș, Covasna) și mai ridicat în cele cu grad mai mare de urbanizare.

- Concluziile privind rata netă și gradul de cuprindere în educație conduc la nevoia unor măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din mediul rural și grupurile dezavantajate.

Rata netă de cuprindere în educație este ceva mai mică în Regiunea Centru decât la nivel național, la toate nivelurile de educație cu excepția învățământului primar. Rata netă de cuprindere în învățământului obligatoriu în anul școlar 2015-2016 este apropiată de media națională pe ansamblul regiunii Centru, dar mai mică decât la nivel național în Covasna, Mureș și Sibiu. Rata netă de cuprindere în învățământului secundar în anul școlar 2015-2016 este mai mică decât media națională pe ansamblul regiunii Centru și majoritatea județelor regiunii, cu excepția județelor Alba și Harghita.

Oferta unităților școlare ÎPT. Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și profesional

Se constată o reducere a ponderii ÎPT în perioada 2004-2016 mai mică decât la nivel național. Regiunea Centru se situează pe primul loc în ceea ce privește ponderea elevilor înscriși în învățământul profesional la începutul anului școlar 2015-2016.

Numărul elevilor înscriși în liceele tehnologice a scăzut în continuu, în anul școlar 2021-2022 cu 101 de elevi față de anul școlar 2016-2017. Numărul elevilor înscriși în învățământul profesional și dual a scăzut între anii 2016-2020, iar în anul școlar 2020 -2021 se observă o creștere cu 29 de elevi. Deasemenea în anul școlar 2021-2022 se menține tendința de scădere cu 91 de elevi față de anul școlar 2020-2021. Numărul elevilor înscriși în școlile postliceale în perioada analizată în regiunea Centru înregistrează o creștere. Numărul elevilor înscriși în învățământ postliceal în anul I a crescut în ultimii ani, o creștere semnificativă se poate observa la domeniul Sănătate și asistență pedagogică, 81,12% din totalul elevilor înscriși în anul I. În județul Harghita cel mai mulți elevi înscriși sunt la calificarea asistent medical generalist în șase unități de învățământ din care trei sunt finanțați din bugetul statului și trei sunt unități de învățământ particulare.

Oferta unităților școlare din ÎPT – Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional

Gradul de onorare a solicitărilor agenților economici care s-au înregistrat în județul Harghita a fost de 90,9% în învățământ profesional și 100% în învățământul dual. Alocarea numărului de locuri pentru școlarizare s-a realizat în funcție de nevoia de constituire a formațiunilor de studiu, de asigurare a unei distribuții echilibrate pe calificări și în funcție de realitățile pieței muncii la nivel local.

Parteneriatul cu operatorii economici

20% dintre contractele cu operatorii economici la nivel național se înregistrează în regiunea Centru, în mare parte pentru pregătirea practică din cadrul domeniilor mecanică și turism și alimentație. Se recomandă:

- Creșterea participării agenților economici în consiliile de administrație (CA) ale școlilor și acoperirea cel puțin a domeniilor principale de pregătire din oferta fiecărei școli prin agenți economici reprezentați în CA
- Creșterea numărului de contracte încheiate cu operatorii economici
- Creșterea implicării partenerilor sociali în activități de orientare profesională a elevilor
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru formarea adulților
- Utilizarea oportunităților de finanțare a stagiilor de practică (POCU)

Resursele umane din ÎPT

Gradul de acoperire cu profesori calificați este bun (peste 98%). Se mai constată unele dificultăți mai ales în mediul rural în acoperirea cu titular.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- competențele metodice (v. noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

Infrastructura unităților școlare din ÎPT

Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev:

- necesitatea continuării investițiilor pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și pentru dotarea cu echipamente de laborator și instruire practică.

Indicatori de proces

Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în TVET

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru introducerea unui sistem de asigurare a calității
- promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (benchmarking)
- dezvoltarea în continuare a mecanismelor de planificare strategică în ÎPT la toate nivelurile decizionale (PRAI-PLAI-PAS)

Serviciile de orientare și consiliere

- Necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.
- De asemenea se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

Indicatori de ieșire

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior maxim ISCED 2 absolvit). Deși datele la nivel regional indică o scădere în ultimii ani a ratelor de părăsire timpurie a sistemului de educație, cu o valoare în 2015 (17,9%) apropiată de media națională (17,3%), Regiunea Centru se situează încă departe de *ținta pentru 2020 (benchmark)* care prevede la nivelul UE o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, ținta asumată de către România fiind 11,3%. Față de aceste constatări, se recomandă:

- implicarea activă a școlilor din ÎPT în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țință dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.
- măsuri pentru atragerea absolvenților de învățământ obligatoriu care întrerup studiile pentru cuprinderea acestora în programe de formare profesională (gratuite pentru cei care intră în astfel de programe până la vârsta de 26 de ani).

Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Comparativ cu situația la nivel național, se înregistrează rate de absolvire mai mari în cazul învățământului profesional, la nivelul regiunii Centru și în toate județele regiunii, cu excepția județului Mureș.

Ratele de absolvire sunt mai mici pentru populația feminină comparativ cu cea masculină în cazul învățământului gimnazial, învățământului profesional și postliceal și mai mari la liceu.

Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Pe fondul unei evoluții fluctuante a indicatorului, rata de tranziție în învățământul secundar superior (de la învățământul gimnazial la cel liceal și profesional), în ultimii doi ani analizați, indicatorul înregistrează o scădere situându-se sub media națională.

Ratele de tranziție în învățământul liceal și profesional evidențiază un procent de elevi care nu continuă studiile după clasa a VIII-a cuprins între 0,2% (în 2013-2014) și 3,6 % (conf. situației din anul școlar 2015-2016), ceea ce continuă să constituie motiv de îngrijorare, față de care, în aria sa de competență, ÎPT poate răspunde prin măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere etc.

Abandonul școlar:

Tendință îngrijorătoare de creștere a abandonului în învățământul primar și gimnazial (mai ales în mediul rural și în cazul băieților) și rate mari de abandon școlar în special în învățământul profesional la nivel regional. Abandonul școlar reprezintă motiv de îngrijorare în special în mediul rural și în cazul categoriilor dezavantajate. În consecință, se recomandă:

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației etc.

Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA) penultimul loc în UE 28 în 2016, în ceea ce privește competențele scăzute de citire competențe scăzute în știință și antepenultimul loc pentru competențele scăzute în matematică)- necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediile pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.

Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)

În anul 2016, în România se înregistrează 23,6% tineri care nu urmează un program de educație și formare profesională și nici nu au un loc de muncă, față de doar 16,7% la nivelul UE (28 state).

În acest context se impune aplicarea unor programe integrate orientate către tinerii NEETs, prin reintegrarea în sistemul educațional sau prin participarea la cursuri de formare profesională pentru a le oferi acestora competențele solicitate de angajatori.

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte (1,2 % ÎN 2015, conf. Eurostat, față de media UE28 de 10,8)

- Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie activ la ținta 2020 propusă de România care prevede ca în 2020 ținta privind participarea la formarea continuă să fie de cel puțin 12 % din populația adultă (grupa de vârstă 25-64 ani).
- Școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare.

Indicatori de impact

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul ÎPT în plan ocupațional se constată:

- lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților
- rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani (mai mare în 2015 la nivelul Regiunii Centru decât la nivel național cu 6,7 puncte procentuale) și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (23,8% în 2015)
- nevoia măsurării gradului de utilizare la locul de muncă a competențelor dobândite de absolvenți

Se recomandă:

- Adoptarea de către ÎPT a unei ținte ambițioase de reducere a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani - indicator de impact care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional, (cu rezerva că nu este diferențiat pentru tinerii proveniți din ÎPT)
- Monitorizarea inserției absolvenților prin utilizarea la nivelul fiecărui județ a oportunităților de finanțare oferite prin POCU în acest scop pe baza metodologiei unitare la nivel național, aprobate prin Ordin al Ministerului Educației, Cercetării și Inovării.
- Implicarea ÎPT în programe de măsuri active de ocupare, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

7.3.10 Concluzii din analiza ofertei TVET curente

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor
- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni)
- creșterea ponderii ÎPT, în special a învățământului profesional și măsuri de promovare a învățământului dual (formă de organizare a ÎPT, introdusă începând cu anul școlar 2017-2018).

8 Monitorizarea implementării PLAI

8.1 Procesul de monitorizare

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la:

- identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare
- sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare
- conștientizează planul în rândul factorilor interesați și participarea acestora ;
- evaluarea realizărilor planului/programului și auditul activităților și resurselor.

În cadrul unui “ciclu al planificării” se parcurg etapele următoare :

- Stabilirea unor obiective măsurabile clare, inclusiv crearea bazei de informații necesare măsurării progresului în atingerea acestor obiective;
- Monitorizarea periodică a progresului raportat la țintele agreeate.

În general procesul de monitorizare utilizează o largă varietate de tehnici și metode și se aplică managementului de resurse, de rezultate, a procesului de implementare și a progresului programului de activități respectiv a modului în care acestea sunt realizate.

Tipul informațiilor necesare pentru monitorizarea planului/programului se pot grupa în cinci categorii mai largi:

- 1.Rezultate (results) ale activităților și a ieșirilor/efectelor procesului (outputs)
- 2.Intrările (inputs) de resurse în program
- 3.Progresul planului față de obiective și planurile operaționale
- 4.Modul în care planul este manageriat și modul de lucru
- 5.Schimbări în cadrul grupurilor țintă

Monitorizarea se poate realiza la 2 niveluri distincte :

Monitorizarea Procesului - urmărește modul în care sunt utilizate resursele, progresul activităților și modul în care acestea sunt realizate. Presupune :

- Revizuirea și planificarea implementării în mod permanent
- Evaluarea modului în care sunt realizate activitățile față de planificare
- Identificarea și soluționarea problemelor
- Construcție în zona punctelor tari
- Analiza metodelor utilizate în implementare și dacă acestea sunt cele mai bune alternative în atingerea obiectivelor.

Monitorizare Impact - urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă.

Presupune :

- Progresul spre atingerea obiectivelor care este măsurat continuu
- Modificarea de activități ca răspuns la schimbările condițiilor de implementare fără a afecta atingerea obiectivelor inițiale
- Poate identifica nevoia de a schimba unele obiective
- Poate identifica nevoia de continuare a unor cercetări
- Poate verifica anumite presupuneri-supoziții de implementare stabilite inițial.

Componentele esențiale ale unui sistem de monitorizare sunt :

- Selecția indicatorilor pentru fiecare plan/program
- Un mod de colectare a datelor în legătură cu indicatorii
- Analiza datelor
- Prezentarea informațiilor într-un format corespunzător
- Utilizarea informațiilor pentru îmbunătățirea activităților

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate. Astfel monitorizarea implementării PLAI/PAS este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback.

8.2 Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
◆ Preocupare constantă pentru adaptarea ofertei de pregătire la nevoile pieței muncii; ◆ Relansarea învățământului profesional începând cu anul școlar 2012-2013; ◆ Introducerea învățământului dual începând cu anul școlar 2017-2018; ◆ Grad ridicat de acoperire cu cadre didactice calificați în IPT; ◆ Condiții de învățare în ÎPT (infrastructură și echipamente) în școlile cuprinse în diferite programe de investiții; ◆ Consolidarea structurilor consultative din ÎPT; ◆ Creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale; ◆ Colaborări eficiente cu operatorii economici și cu consiliile locale; ◆ Participări în proiecte Erasmus +.	◆ scăderea ponderii numărului de elevi înscriși în învățământul profesional și tehnic din totalul elevilor în clasa a IX-a; ◆ promovare deficitară a învățământului profesional; ◆ tendința de creștere și valori mari ale abandonului școlar, în special în învățământul profesional; ◆ implicare slabă a școlilor din ÎPT în formarea adulților; ◆ lipsa unei monitorizări sistematice a inserției profesionale a absolvenților; ◆ progres întârziat în realizarea unor materiale de promovare a carierei ; ◆ progres întârziat în asigurarea accesului la educație și formare profesională în condiții egale de calitate în mediul rural; ◆ Absenteism și abandon școlar în rândul elevilor; ◆ Manuale insuficiente și lipsa manualelor în limba maghiară.

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
♦ oportunități de finanțare (FSE) pentru sprijinirea procedurii de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informații necesare de calitate, periodice, actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională; ♦ Infrastructură educațională se poate dezvolta prin proiecte POR, PNDR; ♦ creșterea ponderii serviciilor în economie; ♦ dinamica construcțiilor; ♦ diversitatea activităților industriale; ♦ creșterea investițiilor în industrie, transport, depozitare, comunicații, comerț; ♦ creșterea numărului angajaților din IMM-uri; ♦ creșterea cererii de forță de muncă în industria prelucrătoare, construcții și servicii (comerț, hoteluri și restaurante, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare); ♦ consolidarea structurilor consultative din ÎPT. ♦ creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale.	♦ declin demografic accentuat pentru grupele tinere de vârstă (15-18 ani); ♦ migrația externă; ♦ șomajul ridicat al tinerilor; ♦ incertitudinile generate de impactul crizei economice ♦ lipsa motivației profesionale a cadrelor didactice datorită salarizării din sistemul de învățământ; ♦ scăderea populației active ocupate (în special în mediul rural și pentru femei); ♦ tendință de scădere a numărului și a ponderii populației ocupate în industrie și agricultură; ♦ excedent de forță de muncă în industrie și agricultură (este nevoie de mai puțină forță de muncă, dar mai calificată); ♦ calitate redusă a ocupării în mediul rural (în condițiile unei ocupări paupere, de subsistență, în agricultură).

8.3 Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Scopul analizelor detaliate în prezentul document a fost desprinderea unor concluzii și recomandări - sintetizate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză - în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională și, în final, de a propune un plan de măsuri

Prezentul capitol se rezumă la a sintetiza unele dintre implicațiile mai importante rezultate din analiză și de a introduce acțiunile detaliate în capitolul final.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-18 ani) în care se încadrează elevii de liceu, respectiv învățământul profesional.

De aici, o primă concluzie de interes general pentru orice strategie în domeniul resurselor umane vizează nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei regionale, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională (acces vs. calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor.

De asemenea - pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității - se desprinde nevoia și oportunitatea unei strategii de diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderile și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanța, etc.

În sprijinul adaptării permanente a ofertei la comanda socială, se recomandă crearea și aplicarea sistematică a unor proceduri coerente de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informațiile necesare - credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională.

Este esențială coordonarea în acest scop între instituțiile Consorțiului regional, în vederea planificării și implementării unor proceduri adecvate pentru investigarea pieței muncii.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile viitorului cadru național al calificărilor ar facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizații specializate pentru aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor - vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională

Corelarea concluziilor desprinse din analizele detaliate în capitolele PRAI destinate pieței muncii și economiei regionale, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor recomandări pentru viitoarele planuri de școlarizare.

În acest scop, au fost utile unele repere oferite de informațiile statistice oficiale și rezultatele din studiile de piață a muncii, combinate cu informațiile parțiale obținute din diverse surse și, nu în ultimul rând, opiniile formulate cu diverse ocazii în întâlnirile Consorțiului Regional și ale Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională, precum și recomandările experților din Asistența Tehnică a Programului Phare TVET.

Se recomandă stabilirea unor ținte, între niște limite minime și maxime, ca ponderi orientative pentru fiecare domeniu de pregătire – pentru oferirea unor repere raționale pentru structura planurilor

de școlarizare în viitor, dar care să permită adaptarea la specificul local al fiecărui județ, să încurajeze flexibilitatea și diversitatea ofertei, deschiderea spre evoluțiile viitoare și adaptarea la schimbare (inclusiv adaptările ulterioare ale nomenclatoarelor de pregătire).

În sprijinul raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli din rețeaua școlară actuală – prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la: evoluția demografică, condițiile de acces în zonă/zonile apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor.

Corelarea ofertei cu nevoile de calificare este abordată ca o primă prioritate în planul de măsuri. Obiectivele, țintele și măsurile asociate priorității 1 privesc procedurile de investigare a nevoilor de calificare, ajustarea și optimizarea ofertei, creșterea nivelului de calificare, diversificarea serviciilor oferite de școlile din ÎPT și nu în ultimul rând asigurarea calității.

Deosebit de importantă este îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocupării unui loc de muncă - vizată prin măsurile asociate priorității 2, urmărind creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere.

Măsurile specifice pentru accesul la educație, creșterea gradului de cuprindere și reducerea abandonului școlar sunt sintetizate la prioritatea 6 și au în vedere în primul rând:

- elevii din rural și zone mai izolate (cu accent pe calitatea serviciilor, varietatea opțiunilor accesibile)
- minorități etnice (dreptul la diversitate specifică, depășirea barierele sociale, varietatea opțiunilor)
- elevii cu nevoi speciale (dificultățile specifice de acces și integrare)

Condițiile de învățare:

Constatările privind situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT - din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev - conduc la necesitatea continuării programelor de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică – v. măsurile asociate priorității

Resursele umane:

Schimbările din mediul economic impun un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic, sintetizate în cadrul priorității 4 vizează atât competențele metodice (prin stagii de formare, activități metodice, scheme de mentorat, etc) cât și actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor din ÎPT, cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic (vizite de documentare/ stagii de

formare în întreprinderi/ întâlniri tematice cu agenții economici / participare la târguri și expoziții, etc.).

Indicatorul număr de elevi/profesori (norme didactice) presează în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile, iar finanțarea per elev invită școlile să colaboreze pentru o utilizare eficientă a resurselor umane.

Legătura sistematică și eficientă a școlii cu diversitatea lumii economice și comunitatea locală este o condiție obligatorie pentru sistemul TVET.

Parteneriatul social (prezentă transversală, de altfel, în planul de măsuri), este abordat prin obiective dedicate și măsuri specifice la prioritatea 5 vizând în principal: creșterea reprezentativității partenerilor sociali în mecanismele decizionale; dezvoltarea, diversificarea și eficientizarea relațiilor de parteneriat în cadrul unor rețele funcționale de colaborare instituțională sistematică.

Dintre acțiunile cu impact strategic pentru progresul planului de măsuri se desprind cele care recomandă colaborarea între școli (asociind și rețele de parteneri sociali) care împreună să-și propună:

- investigarea nevoilor de calificare dintr-un sector de activitate sau arie teritorială de interes comun
- coordonare în rețea (sau chiar formarea de consorții de școli) pentru planificarea ofertei pe baza unei strategii comune pe termen lung (segmentarea ofertei prin diferențiere/eliminarea paralelismelor între școli teritorial apropiate, acoperirea rațională a nevoilor de calificare, etc.)
- acțiuni comune de marketing și promovare agresivă pe piața serviciilor educaționale
- formarea adulților, contractarea unor servicii pentru întreprinderi (studii, cercetări, consultanță), etc.
- colaborare pentru calificările care presupun competențe combinate, ex.: tehnice și comerciale/economice, tehnice-artistice-IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
- promovarea colaborării interdisciplinare pentru promovarea inovării și formarea competențelor pentru noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, antreprenoriat, educația pentru mediu, etc.
- colaborare pentru asigurarea calității prin **benchmarking** (raportare la un set comun de indicatori de referință); schimb de bune practici în cadrul rețelei și cu școli din UE în special privind implementarea asigurării calității, învățarea centrată pe elev, elevii cu nevoi speciale, elaborarea de materiale de învățare, etc.

- utilizarea optimă (în comun) a unor resurse - materiale (pentru unele aplicații practice și de laborator) și umane (schimb de profesori / utilizarea unor profesori pentru a predă în mai multe școli), schimburi de elevi (pentru anumite teme/module)
- colaborare pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire
- colaborare în teritoriu pentru asistență specializată, consiliere și sprijin în favoarea familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.).

9 Acțiuni propuse

VIZIUNE: În anul 2025, județul Harghita va beneficia de un învățământ profesional și tehnic consolidat, eficient, orientat către piață și adaptat nevoilor în schimbare ale comunității locale și aspirațiilor individuale

PRIORITATEA 1 : Corelarea ofertei ÎPT din județ cu nevoile de calificare

Obiective

O1: Identificarea nevoilor de calificare

O2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

O3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT

O4: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adaptare a competențelor formate la nevoile pieței muncii

Indicatori de impact:

- Până în 2025, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 12% la nivel regional (față de 28,4 % în 2015, conf. INS, datele din AMIGO)
- Până în 2025, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 10% la nivel regional (față de 25,8% în 2015)

Obiectivul 1 : Identificarea nevoilor de calificare

Indicatori:

Cererea pieței muncii pe sectoare economice și calificări relevante identificată

Rezultate

Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii la nivel regional și județean actualizate anual.

Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele formării profesionale inițiale la nivel regional și județean actualizate anual.

Studii previzionale și anchete în întreprinderi.

Precondiții și riscuri: Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt

Acțiuni - Activități	Rezultate(inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Realizarea de baze de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale și administrative regionale și județene	- Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii la nivel regional și județean actualizate anual	Anual: luna martie	ADR, INS, AJOFM, membrii CR, ISJ	Punerea la dispoziția membrilor CR în timp util, a datelor necesare de către instituțiile care le gestionează (INS) Asumare de sarcini de către membrii CR
A.2. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice și administrative județene	-Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele formării profesionale inițiale la nivel regional și județean actualizate anual	Anual: luna februarie	ISJ	- ISJ pun la dispoziția grupului de lucru al CR datele necesare în timp util

A.3. Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi	-Studii previzionale și anchete în întreprinderi	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2025	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2025	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile
--	--	---	---	---

Obiectivul 2 : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare Indicatori: - Pondera IPT în planurile de școlarizare este de minim 60% din totalul planului de școlarizare - În anul școlar 2019-2020 vor fi aliniate la țintele PRAI și PLAI cel puțin 10 domenii de formare profesională. Abaterile maxime la domeniile aliniate vor fi în anul școlar 2019 – 2020 echivalente cu ponderea unei clase. - Ponderile profilurilor la liceul tehnologic sunt aliniate la țintele PRAI și PLAI în anul școlar 2019-2020. - Distribuția pe calificări a planurilor de școlarizare respectă recomandările PRAI, PLAI și CR, CLDPS - Distribuția teritorială a calificărilor respectă recomandările PRAI și PLAI - Ponderea absolvenților înregistrați în șomaj - Inserția profesională a absolvenților IPT	Precondiții și riscuri: Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt. ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și CR și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de școlarizare prin IPT.
--	--

Acțiuni - Activități	Rezultate (incusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1 Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI anterior	Raport anual de monitorizare a PLAI	Anual luna februarie	Instituția care asigură președinția CR Echipele CR pentru monitorizarea și evaluare PLAI	Asumare roluri de către membrii CR, în cadrul echipelor de monitorizare și evaluare a PLAI
A.2 Monitorizarea și Evaluarea acțiunilor planificate în PAS anterior	Raport anual de monitorizare PAS	Anual luna februarie	ISJ Echipele CR și CLDPS pentru monitorizarea și evaluare PAS	Asumare roluri de către membrii CLDPS în cadrul echipelor de monitorizare și evaluare PAS
A.3. Actualizarea anuală a PRAI pe baza informațiilor privind nevoile de calificare	PRAI actualizat anual	Anual luna martie	ISJ Grupul de lucru al CR pentru actualizarea PRAI	Asumare de sarcini de către instituțiile reprezentate în CR
A.4. Actualizarea anuală a PLAI pe baza informațiilor din PRAI, cu particularizările specifice județului	PLAI actualizat	Anual luna octombrie	ISJ Grupul de lucru al CR pentru monitorizarea și evaluare PLAI Grupul de lucru al CLDPS pentru actualizarea PLAI	Asumare de sarcini de către instituțiile reprezentate în CLDPS

A.5. Actualizarea anuală a PAS de către toate unitățile IPT	PAS actualizat	Anual luna noiembrie	Unități școlare IPT ISJ	Asumare sarcini unități de învățământ în vederea actualizării PAS Asumare sarcini ISJ și CLDPS de sprijin unităților de învățământ în vederea actualizării PAS
A.6. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI	Planurile de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI și PLAI, avizate de către CLDPS	Anual luna decembrie	ISJ CR, CLDPS	Asumarea de decizii de către ISJ și CLDPS privind adaptarea planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările PRAI, PLAI

Obiectivul 3 : Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din IPT Indicatori: Toate unitățile școlare IPT au rol funcțional de centre pentru furnizarea de servicii de formare profesională pentru comunitățile locale Rezultate A 1. – Dublarea numărului de servicii de formare profesională acreditate A 2. – Dublarea numărului de programe de reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT până în 2025 A3. - Minimum 50% dintre unitățile școlare IPT din regiune sunt implicate în proiecte pentru formarea profesională a angajaților agenților economici până în 2025	Precondiții și riscuri: Concurența altor furnizori de formare profesională
--	--

Acțiuni - Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Derularea procedurilor de acreditare	Dublarea numărului de servicii de formare profesională acreditate	anual	Unități școlare IPT ISJ MEN	Asumare de sarcini de către unitățile de învățământ în vederea pregătirii documentației de acreditare Respectarea termenelor privind acțiunile necesare acreditării
A.2. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare, în mod prioritar pentru tinerii care în 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii	Dublarea numărului de programe de reconversie profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active în care sunt implicate școlile IPT până în 2025	permanent	ISJ Unitățile școlare IPT	Colaborare unități de învățământ – AJOFM în vederea reconversiei profesionale a șomerilor și pentru alte măsuri active de ocupare
A.3. Relația cu întreprinderile pentru formarea continuă a salariaților, în vederea adaptării la schimbările tehnologice și organizaționale – proiecte finanțate prin FSE	Minimum 50% dintre unitățile școlare IPT din regiune sunt implicate în proiecte pentru formarea profesională a angajaților agenților economici până în 2025. (Toate unitățile școlare IPT cuprinse în Proiectele Phare TVET contractează cel puțin un proiect)			Unitățile școlare IPT dispun de resurse financiare în acest scop

A.4. Elaborarea și promovarea unei oferte diversificate de alte servicii educaționale la cerere, pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv în sprijinul educației nonformale și în întâmpinarea unor nevoi diverse (competențe parțiale, IT, diverse hobby-uri, educație pentru tinerele mame sau pentru vârsta a treia, etc.)	Numărul serviciilor educaționale derulate la cerere de unitățile școlare IPT dublate până în 2025	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Există cerere locală de servicii educaționale Unitățile școlare IPT dispun de resurse necesare pentru a răspunde cererii.
A.5. Oferirea de programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs	Numărul programelor de sprijin pentru participarea la educație	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Există cerere locală de programe de sprijin pentru participarea la educație Unitățile școlare IPT dispun de resurse necesare pentru derularea programelor de sprijin
A.6. Identificarea și valorificarea oportunităților de contractare a unor servicii de servicii de consultanță, cercetare, microproducție,	Numărul serviciilor de consultanță, cercetare, microproducție ale unităților de învățământ	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Există cerere locală de servicii de consultanță, cercetare. Există cerere locală pentru realizarea Microproducției de către unitățile școlare IPT Unitățile școlare IPT dispun de resurse necesare pentru derularea servicii de consultanță, cercetare, microproducție, etc.

Obiectivul 4: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adaptare a competențelor formate la nevoile pieței muncii Indicatori: -Minim 50% dintre absolvenții IPT care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2020-2021 -Cel puțin 70% dintre angajatorii chestionați se declară mulțumiți de competențele dobândite de absolvenți, începând cu promoțiile de absolvenți din anul școlar 2020-2021 Rezultate A 1. – Planul de școlarizare pentru învățământul seral răspunde nevoilor de formare identificate A 2. Toate unitățile școlare IPT realizează investigarea cerințelor specifice din partea angajatorilor privind competențele absolvenților începând cu anul școlar 2020-2021 A3. Toate unitățile școlare realizează CDL în parteneriat cu agenții economici A4. Studiu la nivel regional și județean pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2020 la 6 și la 12 luni de la absolvire	Precondiții și riscuri: Absolvenții învățământului profesional și tehnic doresc să își continue studiile. Oferta angajatorilor să fie atractivă pentru absolvenți
--	--

Acțiuni - Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Adaptarea ofertei de școlarizare prin IPT la învățământul seral pentru a oferi șanse de continuare a studiilor absolvenților care optează și pentru angajare.	Planul de școlarizare pentru învățământul seral răspunde nevoilor de formare identificate	Anual, luna decembrie	ISJ	Absolvenții învățământului profesional optează pentru continuarea studiilor prin învățământul seral
A.2. Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere (vezi acțiunile de la Prioritatea 4)				
A.3. Facilitarea accesului la educație prin IPT pentru grupurile dezavantajate				
A.4. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor (chestionare) și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu agenții economici	Toate unitățile școlare IPT realizează investigarea cerințelor specifice din partea angajatorilor privind competențele absolvenților începând cu anul școlar 2019-2020 Toate unitățile școlare realizează CDL în parteneriat cu agenții economici	Anual, luna septembrie	ISJ Unitățile școlare IPT CR și CLDPS	Operatorii economici să colaboreze la elaborarea chestionarelor și a CDL. Asumarea de către ISJ, CR, CLDPS de roluri de consultanță pentru unitățile școlare și operatorii economici. Asumare rol de avizare a CDL de către ISJ, CR și CLDPS
A.5. Dezvoltarea rețelelor de școli pentru fiecare din domeniile de formare profesională prioritară la nivel județean	Constituirea de rețele de școli pe domenii de formare profesională în care sunt cuprinse toate școlile IPT, începând cu anul școlar 2019-2020. Rolul coordonator al rețelelor revine școlilor cuprinse în Programele Phare TVET	Anual, începând cu luna octombrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Toate școlile IPT sunt interesate să constituie rețele de școli pe domenii de formare profesională
A.6. Dezvoltarea de programe între școlile din rețelele constituite pentru utilizarea comună a dotărilor	Toate rețelele de școli constituite pe domenii de formare profesională elaborează și aplică programe comune pentru utilizarea de către elevi a dotărilor de care dispun școlile	Anual începând cu luna noiembrie	ISJ Unitățile școlare cuprinse în Programele Phare TVET Unitățile școlare IPT	Unitățile școlare IPT cu dotări în concordanță cu standardele de pregătire profesională, în special școlile din Programele Phare TVET sunt dispuse să pună la dispoziția altor școli dotările existente

A.7. Dotarea cu echipamente de instruire conform standardelor de pregătire practică (vezi prioritatea 2)				
A.8. Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a	Studiu la nivel regional și județean pentru absolvenții IPT ,	Anual, luna august	CNDIPT AJOFM	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare
ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT: - Studiu la nivelul regional și al fiecărui județ pentru absolvenții IPT, începând cu promoția 2018, la 6 și 12 luni de la absolvire	începând cu promoția 2018 la 6 și la 12 luni de la absolvire		ITM	POCU Asumare roluri CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM

PRIORITATEA 2 : Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere	
Obiective O1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă	
Indicatori de impact: Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere	
Obiectivul 1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă Indicatori: -Reducerea, până în 2025, la max. 200 a numărului de elevi arondați/consilier -Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere specializată / elev, anual începând cu 2019-2020 pentru elevii din clasele terminale (VIII, XI și, XII/XIII ciclul superior al liceului) - Sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere din regiune, adoptat și implementat la nivel regional până în 2020 -Sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor adoptat și implementat la nivel regional până în 2020 -Calendar obligatoriu și unitar de activități de informare și consiliere a elevilor adoptat și implementat începând cu 2019 -Calendar activități de orientare și consiliere pentru carieră în parteneriat cu operatorii economici -Materiale de promovare a carierei, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT, pe fiecare domeniu de pregătire, accesibile elevilor începând din 2019	Precondiții și riscuri: Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare
Rezultate: A1- Încadrarea unui număr de consilieri CJRAE corespunzător raportului normat de 200 elevi/consilier A2- Colaborarea CJRAE din regiune pentru adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere A3- Idem pentru adoptarea unui sistem de investigare a opțiunilor elevilor pentru continuarea studiilor A4- Proiectarea și implementarea unui calendar obligatoriu de activități de informare și consiliere pentru: - clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională - cl. a VIII-a: oferta de formare la nivel județean/regional - clasa a IX a pentru învățământul profesional și tehnic - clase terminale din IPT: alternative de angajare și/sau de continuare a studiilor A5.- Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră A6- Colaborarea școlilor în rețea pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire	

Acțiuni – Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Încadrarea unui număr de consilieri CJRAE corespunzător raportului normat de 200 elevi/consilier	Reducerea, până în 2025, la max. 200 a numărului de elevi arondați/consilier	Septembrie 2019	IȘJ CJRAE	Existența resurselor financiare, umane și logistice necesare Asumare decizii de către MEN
A.2. Colaborarea CJRAE din regiune pentru adoptarea unui sistem unitar de raportare și indicatori calitativi de evaluare a activităților și rezultatelor serviciilor de consiliere	2 ore de consiliere specializată/elev pentru elevii claselor terminale	Începând cu luna septembrie 2019	IȘJ CJRAE	Colaborarea CJRAE din regiune Asumarea rolurilor de către IȘJ și CJRAE
A.3. Idem pentru adoptarea unui sistem de investigare a opțiunilor elevilor pentru continuarea studiilor	Sistem unitar de investigare a opțiunilor elevilor pentru continuarea studiilor	Octombrie 2019	IȘJ CJRAE	Colaborarea CJRAE din regiune Asumarea rolurilor de către IȘJ și CJRAE
A.4. Proiectarea și implementarea unui calendar obligatoriu de activități de informare și consiliere pentru: - clasele a VII-a, VIII-a: calificări - cariera profesională - cl. a VIII-a: oferta de formare la nivel județean/regional	Calendar activități de informare și consiliere	Annual, începând cu luna septembrie 2019	IȘJ CJRAE AJOFM	Colaborarea IȘJ, CJRAE și AJOFM din regiune Asumarea rolurilor de către IȘJ CJRAE și AJOFM
- clase terminale din IPT: alternative de angajare și/sau de continuare a studiilor				
A.5. Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră	Calendar activități de orientare și consiliere realizate în parteneriat (ziua porților deschise, târgul ofertei educaționale, caravane în școli)	Anual	IȘJ CJRAE Unități școlare IPT Operatori economici	Asumare roluri de către IȘJ, CJRAE, operatorii economici și unități de învățământ în cadrul parteneriatului pentru orientarea și consilierea pentru carieră a elevilor
A.6. Colaborarea școlilor în rețea pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire	Materiale de promovare/domenii de formare profesională	Anual, începând cu luna ianuarie 2019	ISJ, CJRAE Unitățile școlare IPT cuprinse în rețelele de școli pe domenii Agenții economici parteneri	Existența resurselor financiare Asumarea rolurilor de către ISJ, CJRAE, Unitățile de învățământ, Agenții economici

PRIORITATEA 3 : Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiective

O1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

Indicatori de impact:

Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului gimnazial în IPT

Creșterea ratei de tranziție a absolvenților învățământului profesional

Obiectivul 1 : Îmbunătățirea condițiilor de învățare Indicatori: Până în 2022, toate școlile IPT din regiune corespund normelor de siguranță și igienă Rezultate A1.- Școlile TVET de la nivelul județului sunt ierarhizate funcție de relevanța lor în raport cu nevoile de formare profesională inițială A2.- Unitățile școlare IPT necesar a fi reabilite cu prioritate sunt identificate la nivel regional A3.- Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare 10-20% din totalul unităților școlare ce necesită reabilitare A4.- Liste de echipamente necesare școlilor IPT identificate ca prioritare pentru dezvoltare A5.- Unitățile școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din fonduri bugetare, Europene sau alte fonduri atrase A6.-Toate școlile IPT din județ sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din surse bugetare și FEDR pentru asigurarea standardelor de dotare minim obligatorie până în 2020. Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare ÎPT.	Precondiții și riscuri: Sunt disponibile resursele de finanțare din surse bugetare locale și naționale
Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare și dotare 10-20% din unitățile școlare IPT începând cu 2018 Până în 2023, toate școlile IPT din regiune beneficiază cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minimă obligatorie	Sunt disponibile surse de finanțare POR Sunt disponibile surse de finanțare FEDR

Acțiuni - Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare la nivelul fiecărui județ în funcție de nevoile de calificare identificate și de particularitățile rețelei școlare	Direcțiile de restructurare a rețelei școlare de la nivelul județului	Anual, luna septembrie	CR, CLDPS ISJ	CR și CLDPS decid prin consens direcțiile de restructurare
A.2. Implementarea direcțiilor de acțiune pentru restructurarea rețelei școlare	Direcțiile de restructurare a rețelei școlare de la nivelul fiecărui județ elaborate	Anual, luna septembrie	ISJ	Înșușirea de către ISJ și autoritățile locale a recomandărilor CR și CLDPS
A.3. Ierarhizarea unităților școlare IPT în funcție de prioritățile de dezvoltarea acestora ca răspuns la nevoile de calificare identificate	Școlile TVET de la nivelul regiunii sunt ierarhizate funcție de relevanța lor în raport cu nevoile de formare profesională inițială	Revizuire anuală începând cu 2019	CR, CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens ierarhia și prioritățile de reabilitare/dezvoltare/dotare a unităților școlare IPT la nivel regional
A.4. Identificarea unităților școlare IPT necesar a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional	Unitățile școlare IPT necesar a fi reabilite cu prioritate sunt identificate la nivel regional	Anual începând cu 2019	CR, CLDPS, CJ, ISJ	CR și CLDPS decid prin consens recomandările pentru ISJ și autoritățile locale privind ierarhizarea și prioritățile de reabilitare a unităților școlare IPT la nivel regional și fac

A.5. Cuprinderea unităților școlare IPT identificate ca prioritare pentru reabilitare în programe de reabilitare cu finanțare de la bugetele locale, național și prin FEDR	Unitățile școlare necesare a fi reabilitate cu prioritate sunt cuprinse în programe de reabilitare începând cu 2018	Anual începând cu 2018	ISJ, CJ, CL	Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe.
A.6. Cuprinderea tuturor unităților școlare IPT care necesită reabilitarea infrastructurii în programe de reabilitare. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT care necesită reabilitare în programe	Anual sunt cuprinse în programe de reabilitare 1020% din totalul unităților școlare ce necesită reabilitare	Anual	CL, ISJ, Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare reabilitării școlilor Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe.
A.7. Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente de instruire la unitățile școlare IPT necesare a fi dezvoltate cu prioritate la nivel național	Liste de echipamente necesare școlilor IPT identificate ca prioritare pentru dezvoltare	Anual, luna septembrie	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	
A.8. Dotarea cu echipamente a unităților școlare IPT identificate ca necesare a fi dezvoltate cu prioritate la nivel regional	Unitățile școlare IPT necesare a fi dezvoltate cu prioritate sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din fonduri bugetare, Europene sau alte fonduri atrase	Anul	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe
A.9. Dotarea cu echipamente a tuturor unităților școlare IPT. Anual sunt cuprinse 10-20% din școlile IPT în programe de dotare	Toate școlile IPT din regiune sunt cuprinse în programe de dotări cu finanțare din surse bugetare și FEDR pentru asigurarea standardelor de dotare minim obligatorie până în 2020. Anual sunt cuprinse în programe de dotare 10-20% din unitățile școlare IPT	Anual	ISJ, CL, Operatorii economici parteneri Unitățile școlare	Există sursele de finanțare necesare Unitățile școlare și CL decid cuprinderea școlilor în programe

Obiectivul 2 : Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale resurselor umane din IPT Indicatori: Toate cadrele didactice de specialitate din unitățile școlare IPT au dezvoltate competențele necesare desfășurării unei activități didactice de calitate începând cu anul școlar 2020-2021 Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 2 % în 2020 Toți consilierii școlari au dezvoltat competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor. Rezultate Toți directorii și directorii adjuncți ai școlilor IPT au parcurs cel puțin un stagiu de formare până în 2020. Echipe de cadre didactice din școlile IPT informate și formate pentru elaborarea de proiecte cu finanțare din fonduri structurale. Toate cadrele didactice de specialitate sunt cuprinse anual în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare. Cel puțin 20% dintre cadrele didactice de specialitate participă anual la stagii de formare organizate de instituții abilitate. Scheme de mentorat realizate pentru toți profesorii debutanți în toate unitățile școlare IPT.	Precondiții și riscuri: Există resursele financiare umane și logistice necesare
---	--

Acțiuni - Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Stagii de formare pentru cadrele didactice din școlile IPT pentru aplicarea învățării centrate pe elev și asigurarea calității	Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea învățării centrate pe elev până la sfârșitul anului 2020. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 - 20% din cadrele didactice din școlile IPT Toate cadrele didactice din școlile IPT au abilitățile necesare pentru aplicarea sistemului de asigurare a calității până la sfârșitul anului 2020. Anual sunt cuprinse în programele de formare 15 -20% din cadrele didactice din școlile IPT	Anual	ISJ, CCD Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET	Există resursele financiare necesare
A.2. Stagii de documentare a tuturor cadrelor didactice de specialitate din școlile IPT la agenții economici parteneri pentru adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la cerințele angajatorilor și la noile tehnologii și echipamente(vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici)	Toate cadrele didactice de specialitate parcurg anual stagiul de documentare la agenții economici parteneri începând cu anul 2018-2019 Toate cadrele didactice de specialitate din școlile TVET integrează în procesul didactic cerințele angajatorilor, tehnologiile și echipamentele din dotarea agenților economici parteneri începând cu anul 2018	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT, Operatorii economici parteneri	Agenții economici acceptă implicarea în organizarea stagiilor de documentare a cadrelor didactice
A.3 Stagii de formare pentru toți consilierii școlari pentru dezvoltarea competențelor de orientare școlară și vocațională	Toți consilierii școlari au dezvoltat competențele de orientare școlară și vocațională a elevilor	Anual	ISJ CCD	Există resursele financiare necesare

A.4. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)	Toate cadrele didactice de specialitate sunt cuprinse anual în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare Cel puțin 20% dintre cadrele didactice de specialitate participă anual la stagii de formare organizate de instituții abilitate	Anual	ISJ CCD, Universități	Există resursele financiare necesare
A.5. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți	Scheme de mentorat realizate pentru toți profesorii debutanți în toate unitățile școlare IPT	Anual	ISJ, Unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ acceptă implicarea în schemele de mentorat
A.6. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE	Cel puțin un schimb de experiență organizat anual în cadrul fiecărei rețele de școli pe domenii de formare profesională prioritare	Anual	ISJ, Unitățile școlare cuprinse în Programe Phare TVET, Unitățile școlare IPT	Resursele financiare necesare sunt disponibile la nivelul unităților școlare IPT
A.7. Anticiparea evoluțiilor personalului didactic de specialitate din unitățile școlare IPT pe termen mediu	Deficitul și excedentul de cadre didactice de specialitate sunt anticipate la orizontul anului 2020	Anual, luna decembrie	ISJ	
A.8. Elaborarea și implementarea măsurilor necesare pentru asigurarea cu personal didactic de specialitate la disciplinele cu deficit de cadre calificate și sprijinirea cadrelor didactice de specialitate pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale la disciplinele cu excedent previzionat de cadre calificate	Setul de măsuri pentru asigurarea cu cadre didactice de specialitate la specializări cu deficit de cadre calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019. Ponderea cadrelor didactice necalificate la disciplinele de specialitate este sub 2 % în 2019 Setul de măsuri pentru sprijinirea reconversiei profesionale a cadrelor didactice la specializări cu excedent de cadre didactice calificate este elaborat și aplicat începând cu 2018-2019	Anual	ISJ, Universități	Unii specialiști să opteze pentru cariera didactică în discipline cu deficit de personal
A.9. Stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională pentru tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual	Toți tutorii de la operatorii economici parteneri în învățământul dual parcurg stagii de formare privind elemente de metodică, pedagogie și asigurare a calității în educația și formarea profesională	Anual	ISJ CCD	Există resursele financiare necesare

PRIORITATEA 4 : Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiective

O1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

Indicatori de impact:

Structuri parteneriale funcționale și eficiente

Obiectivul 1 : Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

Indicatori:

Asistarea deciziei privind IPT se realizează cu eficiență la cele 3 nivele de management participativ:

- regional prin Consorțiul regional
- local (județean) prin CLDPS
- școlii prin CA

Rezultate

A 1. - Reprezentarea în Consiliul de administrație al unităților școlare a cel puțin câte 1 partener social începând cu 2018-2019

A 2. - Toți elevii din IPT beneficiază de locuri de practică și condiții de pregătire la operatori economici parteneri începând cu 2018-2019

A3. - Implementarea de către unitățile de învățământ, în parteneriat cu agenții economici de proiecte prin POCU, pentru practica elevilor începând cu anul școlar 2018-2019

Precondiții și riscuri: Asumarea rolurilor pentru dezvoltarea parteneriatului de către instituțiile reprezentate în CLDPS, ISJ, unitățile școlare IPT și operatorii economici

Acțiuni - Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1.Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT prin	Reprezentarea în Consiliul de administrație al unităților școlare a cel puțin câte 1	Anual, începând cu septembrie	ISJ Unitățile școlare IPT	Agenții economici parteneri acceptă implicarea în CA
cooptarea unor reprezentanți ai agenților economici reprezentativi pentru profilul școlii	Partener social începând cu 2018-2019	2018		
A.2. Asigurarea locurilor de practică și condițiilor de pregătire în întreprinderi pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev	Toți elevii din IPT beneficiază de locurile de practică și condiții de pregătire la operatori economici parteneri începând cu 2018-2019	Anual, începând cu septembrie 2018	ISJ, CR, CLDPS Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Agenții economici parteneri acceptă realizarea practicii elevilor în întreprinderi Asumare roluri de consultanță pentru unitățile școlare IPT și agenții economici parteneri de către: ISJ, CR și CLDPS Asumare roluri de monitorizare a calității formării profesionale prin IPT de către ISJ, CR și CLDPS
A.3. Elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare din FSE pentru desfășurarea practicii elevilor la agenții economici	Implementarea de către unitățile de învățământ, în parteneriat cu agenții economici de proiecte prin POCU, pentru practica elevilor începând cu anul școlar 2018-2019	Funcție de calendarul de lansare a apelurilor la propuneri de proiecte POCU	ISJ Unitățile școlare IPT Agenții economici parteneri	Asumare rol de aplicant pentru proiecte POS DRU de către unitățile școlare IPT

PRIORITATEA 5 : Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiective

O1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

Indicatori de impact:

Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2025. Asigurarea ratelor de tranziție menționate la Prioritatea 1, obiectivul 4

Obiectivul 1 : Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

Indicatori:

Abandon școlar la ÎPT, maxim 2 % până în 2025.

Rezultate

Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT

Toate unitățile școlare au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe până în 2025

Program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale adoptat și implementat începând cu anul școlar 2019-2020 în toate unitățile școlare IPT

Precondiții și riscuri:

Existența resurselor financiare

Acțiuni - Activități	Rezultate (inclusiv indicatori privind activitățile)	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A.1. Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.)	Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul IPT	Anual	ISJ CJ CL	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
A.2. Infrastructură adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)	Toate unitățile școlare au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe până în 2025	Anual	ISJ CJ CL	Existența resurselor financiare Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte pentru reabilitarea infrastructurii și dotarea școlilor.
A.3. Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în fiecare școală din ÎPT	Program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale adoptat și implementat începând cu anul școlar 2019-2020 în toate unitățile școlare IPT	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
A.4. Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.)	Elevii cu risc de abandon timpuriu identificați și sprijiniți prin asistență specializată și consiliere	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare Unitățile școlare realizează proiecte cu finanțare POCU
A.5. Programe de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Programe pentru a doua șansă oferite pentru toți elevii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Anual	ISJ Unitățile școlare IPT	Existența resurselor financiare